This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

A propos de ce livre

Ceci est une copie numérique d'un ouvrage conservé depuis des générations dans les rayonnages d'une bibliothèque avant d'être numérisé avec précaution par Google dans le cadre d'un projet visant à permettre aux internautes de découvrir l'ensemble du patrimoine littéraire mondial en ligne.

Ce livre étant relativement ancien, il n'est plus protégé par la loi sur les droits d'auteur et appartient à présent au domaine public. L'expression "appartenir au domaine public" signifie que le livre en question n'a jamais été soumis aux droits d'auteur ou que ses droits légaux sont arrivés à expiration. Les conditions requises pour qu'un livre tombe dans le domaine public peuvent varier d'un pays à l'autre. Les livres libres de droit sont autant de liens avec le passé. Ils sont les témoins de la richesse de notre histoire, de notre patrimoine culturel et de la connaissance humaine et sont trop souvent difficilement accessibles au public.

Les notes de bas de page et autres annotations en marge du texte présentes dans le volume original sont reprises dans ce fichier, comme un souvenir du long chemin parcouru par l'ouvrage depuis la maison d'édition en passant par la bibliothèque pour finalement se retrouver entre vos mains.

Consignes d'utilisation

Google est fier de travailler en partenariat avec des bibliothèques à la numérisation des ouvrages appartenant au domaine public et de les rendre ainsi accessibles à tous. Ces livres sont en effet la propriété de tous et de toutes et nous sommes tout simplement les gardiens de ce patrimoine. Il s'agit toutefois d'un projet coûteux. Par conséquent et en vue de poursuivre la diffusion de ces ressources inépuisables, nous avons pris les dispositions nécessaires afin de prévenir les éventuels abus auxquels pourraient se livrer des sites marchands tiers, notamment en instaurant des contraintes techniques relatives aux requêtes automatisées.

Nous vous demandons également de:

+ *Ne pas utiliser les fichiers à des fins commerciales* Nous avons conçu le programme Google Recherche de Livres à l'usage des particuliers. Nous vous demandons donc d'utiliser uniquement ces fichiers à des fins personnelles. Ils ne sauraient en effet être employés dans un quelconque but commercial.

+ *Ne pas procéder à des requêtes automatisées* N'envoyez aucune requête automatisée quelle qu'elle soit au système Google. Si vous effectuez des recherches concernant les logiciels de traduction, la reconnaissance optique de caractères ou tout autre domaine nécessitant de disposer d'importantes quantités de texte, n'hésitez pas à nous contacter. Nous encourageons pour la réalisation de ce type de travaux l'utilisation des ouvrages et documents appartenant au domaine public et serions heureux de vous être utile.

+ *Ne pas supprimer l'attribution* Le filigrane Google contenu dans chaque fichier est indispensable pour informer les internautes de notre projet et leur permettre d'accéder à davantage de documents par l'intermédiaire du Programme Google Recherche de Livres. Ne le supprimez en aucun cas.

+ *Rester dans la légalité* Quelle que soit l'utilisation que vous comptez faire des fichiers, n'oubliez pas qu'il est de votre responsabilité de veiller à respecter la loi. Si un ouvrage appartient au domaine public américain, n'en déduisez pas pour autant qu'il en va de même dans les autres pays. La durée légale des droits d'auteur d'un livre varie d'un pays à l'autre. Nous ne sommes donc pas en mesure de répertorier les ouvrages dont l'utilisation est autorisée et ceux dont elle ne l'est pas. Ne croyez pas que le simple fait d'afficher un livre sur Google Recherche de Livres signifie que celui-ci peut être utilisé de quelque façon que ce soit dans le monde entier. La condamnation à laquelle vous vous exposeriez en cas de violation des droits d'auteur peut être sévère.

À propos du service Google Recherche de Livres

En favorisant la recherche et l'accès à un nombre croissant de livres disponibles dans de nombreuses langues, dont le français, Google souhaite contribuer à promouvoir la diversité culturelle grâce à Google Recherche de Livres. En effet, le Programme Google Recherche de Livres permet aux internautes de découvrir le patrimoine littéraire mondial, tout en aidant les auteurs et les éditeurs à élargir leur public. Vous pouvez effectuer des recherches en ligne dans le texte intégral de cet ouvrage à l'adresse `http://books.google.com`

3433 06914462 8

BIBLIOGRAPHIE

DE LA

TYPOGRAPHIE NÉERLANDAISE

DES ANNÉES

1500 À 1540

OUVRAGE FAISANT SUITE AUX „ANNALES" DE M. CAMPBELL

PAR

WOUTER NIJHOFF

Feuilles provisoires

LA HAYE

1901

1e Livr.

BIBLIOGRAPHIE

DE LA

TYPOGRAPHIE NÉERLANDAISE

DES ANNÉES

1500 À 1540

OUVRAGE FAISANT SUITE AUX „ANNALES" DE M. CAMPBELL

PAR

WOUTER NIJHOFF

Feuilles provisoires

LA HAYE

1901

NEW YORK PUBLIC LIBRARY

Livr.

THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY
527649
ASTOR, LENOX AND
TILDEN FOUNDATIONS.
R 1911 L

Table de la 1ère livraison

Arnold, Richard, Chronicle. Antw. (c. 1502). folio. (1003).

Bedeboxken, uit de H. Schriftuur. Z. pl. n. j. kl. 8vo. (1039).

Beroaldus, Ph., Heptalogus. Dav., A. Pafraed, 1517. Mei. 4to. (302).

Bibel int corte. (Antw.), Cl. de Grave en T. van der Noot, 1513. 21 Dec. folio. (28).

Bybel int corte. Antw., Cl de Grave, 1516. 6 Jan. folio. (1008).

Bijbel. Antw., J. van Liesvelt, 1535. 18 April. folio. (14).

Boutiller, J., Somme ruyrael. Antw., H. Eckert van Homberch, 1503. 25 Nov. folio. (7).

Branteghem, G., Pomarium mysticum. Antv., G. Vorsterman, 1535. 8vo. (1024).

—— Vergier spirituel. Antw., G. Vorsterman, 1535. 8vo. (4).

Breviarium Traiectensis inferioris dioceseos. Gouda, 1508. 1 April. folio. (19).

Cassianus, Der ouder vader Collacie. Antw., Mich. Hillen van Hoochstraten, 1506. 26 Sept. folio. (3).

Catechismus, d. i. de groote kinderleere. Z. pl., Nic. van Oldenborch, 1538. kl. 8vo. (1009).

Cauliaco, G. de, Chirurgie. Antw., H. Eckert van Homberch, 1507. 5 Febr. folio. (1).

Cranskens, Seven, op S. Hubertinus oeffeninghe. Antw., H. Eckert van Homberch, 1515. 4 Sept. (1012).

CRONYK VAN BRABAND. Antw., Jan van Doesborch, 1518. folio. (24).

DADEN, enz. van Jesus Christi. Z. pl. n. j. 4to. (1020).

DENYSE, N., Quatuor novissima. Antv., H. Eckert van Homberch, 1519. 8 Febr. kl. 8vo. (487).

EGIDIUS DELFUS, Versus psalmorum. (Antv., H. Eckert van Homberch, c. 1500). 4to. (1016).

EPISCOPUS, MARTINUS, Formula honestae vitae. Novim., P. Elsenius, 1536. Aug. kl. 8vo. (126).

ERASMUS, Similia. Lov., Th. Martens, 1515. Juni. 4to. (300).

—— Consultatio de bello Turcico. Antv., M. Hillenius, z. j. kl. 8vo. (30).

ESOPUS MORALISATUS. Antw., H. Eckert van Homberch, 1504. 23 Nov. 4to. (263)

EUSEBE, Histoire ecclésiastique. Anvers, M. Lempereur, 1533. 7 avril. kl. 8vo. (942).

FASCICULUS MEDICINE. Antw., Cl. de Grave, 1512. 26 Mei. folio. (23).

FRANCISCUS SOUTER, SINTE, Leiden, J. Seversz., z. j. 8vo. (1026).

FREDERIK VAN JENUEN, VAN HEER, Antw., W. Vorsterman, 1531. 8 Febr. 4to.

GASSARUS, A., Een Chronycke. Antw., Wouter van Lin, 1534. kl. 8vo. (526).

GESTA ROMANORUM. Antw., H. Eckert van Homberch, 1512. 17 Maart. folio. (8).

GETYDEN van O. L. Vrouw. Parijs, Th. Kerver, 1509. 25 April. 8vo. (1004).

HERBARIUM. Antw., C. de Grave, 1514. 17 Juni. folio. (29).

HERENTALS, TH., Spiepel des kersten levens. Antw., S. Cock, 1532. 12 Nov. kl. 8vo. (944).

—— Spiegel des kersten levens. Antw., S. Cock. 1537. kl. 8vo. (948).

HORARIUM. Schoonhoven, In den Hem, 1509. 24 April. kl. 8vo. (1031).

INGRESSIO Ferdinandi in Stulweyssenburgum. Antv., J. Grapheus, 1527. kl. 8vo. (13).

INTERPRETATIO Chaldaica Pentateuchi. Antv., N. Corvinus, 1535. kl. 8vo. (991).

JUVENCUS, Quatuor evangelia heroicis versibus redd. (Dav., R. Pafraet, c. 1503). 4to. (156).

LEEST hier in wat ghenoechlix claer, enz. Delft, z. j. kl. 8vo. (1022).

LEVEN Jesu Christi. Antw., S. Cock, 1533. kl. 8vo. (1025).

LEVEN Jesu Christi. Z. pl. n. j. (Leiden, Jan Seversz.), kl. 8vo. (1027).

LEVEN van St. Bernard. Antw., Cl. de Grave, 1515. 21 Febr. folio. (30).

LUDOLPHUS DE SAXONIA, Leven van Jesus. Antw., H. Eckert van Homberch, 1503. folio. (2).

—— Leven van Jesus. Antw., A. van Bergen, 1510. 15 Oct. folio. (20).

—— Leven van Jesus. Ant., H. Eckert van Homberch, 1512. 26 Juli. folio. (25).

LUTHER, M., Die seuen penitencie psalmen. Antw., Cl. de Grave, 1520. 22 Oct. kl. 8vo. (1033).

—— Een notabel boeczkē, enz. Antw., Cl. de Grave, 1520. 10 Nov. kl. 8vo. (1034).

—— Een schoon onderwisinghe, enz. Antw., Cl. de Grave, 1520. 21 Nov. kl. 8vo. (1035).

—— Tessaradecas. Antw., Cl. de Grave, 1521. 22 Jan. kl. 8vo. (1036).

MACROPEDIUS, G., Andrisca. Antv., M. Hillenius, 1538. kl. 8vo. (541).

MANCINUS, D., De quatuor virtutibus. Antv., M. Caesar, 1535. (939).

MEIJER, J., Flandricarum rerum tomi X. Antv., G, Vorsterman, 1531. kl. 8vo. (943).

MINNENBRIEF, GEESTELIJKE, Antw., S. Cock, z. j. (c. 1530). kl. 8vo. (992).

MINNENBRIEF, GHEESTELIJKE, Z. pl. n. j. 8vo. (1018).

MODERATIE VAN DEN STAPEL. Z. pl. n. j. folio. (18).

ONDERWIJSINGHE, CHRISTELIJCKE, tot den Rijcke Gods. Antw., M. Crom, z. j. (c. 1540). (1023).

OORLOGEN, WONDERLIJKE, van Maximiliaen. Antw., W. Vorsterman, z. j. folio. (17).

PHILELPHUS, F., Epistolae. Dav., R. Paffraet, 1503. 25 April. 4to. (940).

PLACENTIUS, J., Catalogus antistitum Tungarorum etc. Antv., G. Vorsterman, (c. 1530). kl. 8vo. (460).

PSALTER. Delft, Corn. Hendriksz. Lettersnijder, 1534. 13 Juli. 8vo. (10).

QUAESTEN, DER NEGEN, Warachtighe Historien. Antw., J. van Doesborch, 1528. 25 Juni. (1019).

REFREIJNEN int Sot, Amoreus, Wijs. Antw., J. van Doesborch, z. j. langw. 8vo. (1005).

ROSECRANSKEN, GEESTELIJCK, van eender geloouiger sielen. Antw., M. de Keijser, 1534, 2 Maart. kl. 8vo. (1017).

ROSESAERT van de bevruchte vrouwen. Brussel, Th. van der Noot, 1516. 8 Maart. 4to. (1037).

ROSEMONDT, G., Van der biechten, enz. Antw., H. Eckert van Homberch, 1517. 6 Maart. kl. 8vo. (952).

—— Confessionale. Antv., M. Hillenius Hoochstratanus, 1525. 11 Maart. kl. 8vo. (929).

—— Zeven bloedstortingen. Antw., M. (Hillen) van Hoochstraten, z. j. kl. 8vo. (1040).

SCHAAPHERDERS KALENGIER. Antw., (W. Vorsterman, c. 1505). 4to. (1029).

SCHIP vol wonders. Z. pl. (Brussel of Antw.), Th. van der Noot, z. j. folio. (1006).

SCHIP vol wonders. Z. pl. (Brussel of Antw.), Th. van der Noot, 1514. 17 Juni. folio. (1007).

SERMONEN, DIE, op die Evangelien. Schoonhoven, In den Hem, 1501. 20 Maart. folio. (16).

SOMME LE ROY of des Conincs Summe. Antw., H. Eckert, 1519. 1 April. 4to. (614).

SPIEGEL der Volcomenheyt. Antw., S. Cock, z. j. (c. 1525). kl. 8vo. (401).

SIJDRACH. Antw., G. Bac, z. j. folio. (9).

(TESTAMENT, NIEUWE). Amst., Doen Pieterszoon, 1523. 8vo. (1015).

TESTAMENT, NIEUWE, Amsterdam, Doen Pieterszoon, 1523. Dec. 8vo. (1015).

TESTAMENT, NIEUWE, Antw., Adriaen van Bergen, 1524. 8vo. (1014).

(TESTAMENT, NIEUWE), Antw., M. Crom, 1538. 8vo. (1011).

(THERAMO, JACOB DE), Belial. Antw., H. Eckert van Homberch, 1516. 26 Sept. folio. (1030).

(THOMAS CANTIPRATENSIS), Bijenboek, Leid., J. Seversz., 1515. 16 Nov. folio. (1*)

TYDINGHE, NIEUWE, van die vergaderinge tot Worms. Antw., M. Crom, z. j. (1540). kl. 8vo. (1028).

TREGEMENT der ghesontheyt. Brussel, T. v. d. Noot, 1514. 7 Sept. folio. (27).

TRIUMPHE du couronnement de Charles V. Anvers, G. Vorsterman, 1520. 19 Dec. 4to. (1002).

UITLEGGING des 16en Capittels van S. Joh. Evangelie. Z. pl., Nic. van Oldenborch, 1534. kl. 8vo. (11).

UITLEGGING op het 53e Capittel van Jesaia. (Antw., Mierdman?), 1536. kl. 8vo. (439).

VIRULUS Epistolae. Dav., R. Pafraet, 1503. 23 Jan. 4to. (524).

VITASPATRUM. Leiden, Jan Seversz., 1511. 8 Jan. folio. (5).

VITRUVIUS, Die inventie der colommen. Antw., P. Coucke van Aelst, 1539. Febr. kl. 8vo. (1038).

VORAGINE, Passionaal. Winter- en Zomerstuk. Parijs, W. Hopyl, 1505. Sept. folio. (1001).

—— Passionaal. Winter- en Zomerstuk Antw., H. Eckert van Homberch, 1505. 22 Maart en 20 Mei. folio. (21).

WAERHEYT ONDERWIJS, DER, Z. pl. n. j. 8vo. (1021).

WEEËN, SEVEN, Antw., W. Vorsterman, z. j. 8vo. (12).

ZIELENTROOST. Antw., H. Eckert van Homberch, 1502. 12 Nov. folio. (6).

ZIELENTROOST. Antw., A. van Bergen, 1509. folio. (22).

CAULIACO, G. DE, Chirurgie. Antw., H. Eckert van Homberch, 1507. 5 Febr. folio. 1

Die Cyrurgie vā meester Guido de Cauliaco warachtich eñ noot // sakelijc allē dē ghenē die werckē willē in die conste vā cyrurgien. // (*Houtsneê, een anatomisch beeld op de grootte van de bladzijde*) //

246 bldn. (1 ongen. en genom. ij—CC xlvij), Goth., 2 kol., 42 regels, met sign. a ij—z iij, z i—z iij, ꝯ i—ꝯ iij en A i—Q iij; Zonder reklamen. Met kleine houtsneden. Folio.

F. 1. *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto* (1) ¶ Cyrurgia magr̄i Guidonis. // Incipit *enz*..... *regel* 10: ¶ Hier beghint dat vergadert werck // vā Cyrurgien int deel der medecinen // volmaect eñ volbracht Int Iaer ons // heren. M.CCC. eñ lxiij. van meester // Guido de cauliaco cyrurgijn eñ mee- // ster in medecinē / in dye v'maerde stadt // van Mompeliers. // *enz.* *F.* 246, *recto*, *regel* 4: ¶ Hier is voleyndt die Cyrurgie van Meester Guido de Cauliaco // wten latine in duytsche geset. Int Iaer ons Heerē Duysent. // Vijfhondert ende seuene. opden vijfsten dach Februarij. // In die vermaerde cooplijcke stadt van Antwerpen. // doer die costen van Henrijc Eckert van Hom // bergh / die god gheue dye eewighe glorie // ende den genen die in dese ouersettin- // ghe neerstich gheweest heeft - // met allen den ghenen dye // na dese pfecte Cyrur- // gie wercken sullē // vā eewē tot // eewen // Amē. // *F.* 246 *verso* (*blank*).

K. B. (niet compleet).

LUDOLPHUS DE SAXONIA, Leven van Christus. Antw., H. Eckert van Homberg, 1503. folio. 2

Dit es dleüē ons // liefs heeren ihesu cristi and'weruen gheprint ghecorrigeert ende // merckelicke v'betert met addicien van schoonen moralen eñ gee // steliken leeringhen eñ deuoten meditacien Oec daer toe genoe- // ghet schone oratien oft ghebeden int eynde van elcken capittele // Item desen boeck heeft oeck twee tafelen int beghin te weten de // eene vanden capittelen des boecs Eñ die and' tafel is om te vin // den die ewāgelien vānden sondaghen eñ oec vanden heilighen // doer alle dat iaer // ¶ Tantwerpen int huys van delf. // (*Houtsneê*) //

336 bldn., (8 ongen. en gen. I—LXXVI, LXXVIII—CCCXXVIII en 1 ong.) Goth., 2 kol., 41 regels, met sign. A ij—A iij, a i—z iij; zi—? iij; Ai—Z iij en Aa i—Gg iij; Zonder reklamen. Met houtsneden. Folio.

F. 1 *recto* (*titel, de eerste regel in xylogr.*) *F.* 1 *verso* (1): Dit is die tafel vā alden capittelen des // gheheelen boecs *enz.* *F.* 4 *verso* (1): ¶ Hier begint de tafel om in desen boec // te vinden alle die materien vāden ewā- // gelien *enz.* *F.* 9 *recto* (1): ¶ Dit is die tytel eñ prologus van desen // boecke gehieten dat boeck vā ihūs leuē. // (T) En loue gods *enz.* *F.* 335 *verso* (2): Tot loue gods ende tot heil en // salicheit alre kersten menscen. // soe is hier voleyndt dz eerweer // dighe boeck vanden leuē woer // den. passie. verrisenisse. en glo- // riose opuaert ons heeren ihesu // cristi met addicien vā. schonen // moralen endo gheestelijken lee // ringhen ende deuoten medita // cien ende gebeden. int eynde d' // capittelen. Anderweruen ghē- // prent in die seer v'maerde coop // stadt Van Antwerpen binnen // die Camer poorte Int huys vā // delft By mi Henrick eckert vā // homberch. Int iaer ons heerē // alsmen screef Dusent CCCCC. // ende drye Vanden welcken go // de lof si in eewen tot eewen // H Deo grās E // *F.* 336 *recto* (*blank*). *F.* 336 *verso* (*Drukkersmerk in rand, bovenaan*: Tantwerpen Int huys vā delf)

K. B.

CASSIANUS, Der ouder vader Collacie. Antw., Mich. Hillen v. Hoochstraten, 1506. 26 Sept. folio. 3

¶ Hier beghint der ouder vader col- // lacie. // H(*xyl.*)I hyetede, // Johannes // cassianus. // die dese vie // rētwintich // nauolgen- // de vad' col- // lacien ghe- // maect he- // uet. Ende // was een wijs *enz.*

146 (?) bldn. (genom. I—C xlij en C xlv en 2 ongen. bldn.) Goth., 2 kol., 42 regels, met sign. A—Z ij en a i—a iij; Zonder reklamen. Folio.

F. 1. *recto* (1) (*als boven*). *F.* 144 *verso* (2), *regel* 22: ¶ Hier eyndet een seer goede ēn profi // telike leeringhe Ēn is ghenoemt der // ouder vaders collacien. welcke boeck // inhoudende is vier ēn twintich colla // cien. Ēn is gheprint Tantwerpen by // mi Michiel hillen van Hoochstraten // woenende bider Cammer poerte op // die Lombaerde veste Int iaer ons he // ren. M.CCCCC. ēn vi den xxvi. da // ghe inder maent september. // *F.* 145 *recto* (1): ¶ Dit is die tafel van desen // voerseidē boecke der ouder // vaders collacien. *F.* 145 *verso* (*blank*). *F.* 146 (?)

K. B.
Mij. Ned. Lett.

BRANTEGHEN, G. DE, Vergier spirituel. Antw., G. Vorsterman, 1535. 4*

Vergier spi // rituel et mistique remply tant de nou= // ueaux que de anciens fruictz de lame fi // dele / distingue par aucunes figures mō= // strant les commencementz de la creatiō // du monde / auec quasy tout le decours de // la vie de Christ: & a lautre coste des figu // res / par oraisons fidelement appartenā= // tes a la matiere. // En oultre aucunes figures de sainctz // ou Sainctes precongneuz de Dieu prede // stinez / appelez / instifiez / & finablement // par iceluy magnifiez; auec aucunes au= // tres choses fort proffitables a lhome // Chrestien / tirees hors de la saincte escri // pture / faict & ordonne par Guilhielme // de Branteghen de Alost religieux de lor // dre des Chartreux en Anuers. // Canti. 7. // Toutes les pomes vieilles e nouuelles // ay ie garde en noz portes / po' toy mon amy. // Par Guillaume vorster= // man. Cum gratia et Priuilegio.

100 bldn., Goth., regels verschillend, met sign. A ij—ee; Zonder reklamen. Met houtsneden. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel, behalve het onderschrift in versierden houtsneêrand*). *F.* 1 *verso*: Guilhielme de // Branteghen Religieux de lordre des Char // treux aux Lecteurs fidele bien ayme // comme frere / grace / misericor // de & paix soit donne de // par dieu nostre // pere. // *F.* 3 *recto, regel* 23: Et tant a la requeste de limprimeur que // pour le mandement Imperial est mon nom affiche // au commencemēt du liure. La grace de nostre // Seigneur Iesuchrist soit auec vostre es // perit Amen. Lan 1534 le dernier // de Septēbre au couuent // des Chartreux // Danuers. *F.* 3 *verso*: Oraison // S(*xyl.*)Eigneur dieu tout puissant qui es seul // sans *enz.* *F.* 64 *verso*: Lespouse. // Mon bien aime vienne en son iardin / & quil menge // le fruict *enz.* (*Houtsneê, waaronder in xylogr.* Salvator. mundi, de?) *F.* 65 *recto*: La dependence. // Aucuns Images // de sainctz & de sainctes / *enz.* *F.* 65 *verso*: Guilhielme de Branteghē // de Alost / religieux de lordre des chartreux / au // fidele lecteur. Salut // *F.* 67 *recto, regel* 31: A dieu soyez ce quattriesme de Nouembre lan // M.D. xxxiiii. De nostre monastere des // Chartreux pres Danuers // *F.* 67 *verso*: Le Symbole des Apostres. // Chapitre. 1. // *enz.* *F.* 94 *recto*: Briefue

admonition de la prepara- // tion a la mort // *enz. F.* 99 *verso*: Guilhielme de Branteghē // Dalost Religieux de lordre des Chartreux / a son re // uerend & sus to' autres bien aime pere Jehan de Bran- // eghēlny (*sic*) desyrant *enz. F.* 100 *recto, regel* 30: De nostre conuēt // des Chartreux nuers sus la // riuiere de lescault ce huytieme // de Januier Lan. 1535. (*Daarnaast rechts onderaan zijn devies*: een getande passer, *bovenaan* W B *en op een lint*: Bedwanc doet swichten). // *F.* 100 *verso, in versierden houtsneê-rand.* Fin de ce ver // gier mistique auec son appen- // dence / nouueau faict: leutet auec // grande diligence releut a Louuain / // par aucuns docteurs en Theologie // Par la relation desqlz̄ et par leur tes // mōgnage / a este approuue et permis // par nostre Maistre Nicolas du mōt // inquisiteur de la foy / // pour estre donnne (*sic*) // distribue au // peuple. // Imprime par Guilliame Vorster- // man en Anuers a lenseigne // de la licorne dor Lan // 1535. Par grace & Priuilege. //

M. N. De 98 houtsneden bestaan uit kleine afbeeldingen met versierden rand. Sommigen dragen in den rand de volgende opschriften „Ave. benignissiē. ihesv"; „O heere doer v bitter pijn // Wilt mijd' ziele genadich sijn"; „Sancta Katerina", enz. Een houtsneê vult, zonder rand, de geheele blz. en is get. RK. De Latijnsche uitgave, van hetzelfde jaar is beschreven onder n°. 1024.

V(*xyl.*)Itaspatrum En is ghenoemt dat vader boeck Inhou= // dende die Historien ende legenden der heiligher vade // ren die haer leuen in strenger penitencie ouerghebracht // hebben Ende met veel schone exempelen Ende miracu // len Dat welc is seer oerbaerlic ghelesen voer alle kerstē // menschen gheestelic ende waerlic Ouergeset in gueder // v'standelreduytscher sprake en is āderwerf gecorrigeert // (*Houtsneê, in versierden rand. Zij stelt voor* „lacteur" *die in een tuin met een monnik* „entendement" *aan tafel zit te eten, een andere monnik brengt den drank aan. Vooraan links kluift een hondje*) //

136 bldn. (4 ongen. en genom. I—lvi, lij—lvi, 1 ongen. blad en genom. lvii—C xxvi) Goth., 2 kol., 43 regels, met sign. ij (4 bladen) en a—Z iij; Zonder reklamen. Folio.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto* (1): H (*xyl.*)Ier beghint die ta= // fel vā desen boecke // dat *enz.* *F.* 4 *verso* (2) *regel* 23: ¶ Hier eyndet die tafel van den. // boecke dat ghemeenlic gheno // met is *enz.* *F.* 5 *recto* (1): ¶ Hier beghīnet dat eerste deel vā de // sen boecke dat *enz.* *F.* 136 *recto* (2), *regel* 17: ¶ Hier eyndet dj̄ derde deel vā desen // boecke van dē wonderlike wercken en // goede exēpelen en goede leringen der // heiliger vaderē so als de heilige leraer // Ieronim? wt dē griecken in den latine // ghetogen heeft Ouergheset in goeder // verstandelre duytscher spraken om sa // licheit alre goeder kersten mēschen // ¶ Gheprent tot Leyden // in Hollant Bi mi Ian // seuersoen // Int iaer ons herē M.cccc. ende. xi // Den achstēdach in Januario // Lof god van al. // (*Drukkersmerk*) // *F.* 136 *verso*, (*Houtsneê voorstellende* „lacteur" *die een monnik* „entendement" *wijst op een binnenplaats door een poort waarboven staat:* „Cest le cloistre de souuenance."

K. B. De houtsneden op den titel en de laatste bladzijde werden reeds in de Schiedamsche uitgave van de „Chevalier délibéré" gebruikt.

ZIELEN TROOST. Antw., H. Eckert van Homberch, 1502. 12 Nov. folio. 6

¶ een seer // innich ende deuoet boeck. welck boeck ghenaemt is der sielen // troest, eñ is getoghē wt menighē goedē boecken. // (*Houtsneê, aan drie zijden in versierden rand*) //

100 bldn. (6 ongen. en genom. I—xciiij) Goth., 2 kol., 42 regels, met sign. iij (6 bladen) en A i—Q ij; Zonder reklamen. Folio.

F. 1 *recto* (*titel, de eerste regel in xylographie*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto* (1): H (*xyl.*)ler beghint // die tafel van // desen boecke // welck is ghe // naēt d' sielen // troost. *enz.* F. 6 *recto* (1) *regel* 21: ¶ Hier eyndet die // tafel vand' sie= // len troost. // *F.* 6 *verso* (*blank*). *F.* 7 *recto* (1): L (*xyl.*)Ieue vadere // willꝯ mi wat // goets leeren // *ens.* *F.* 100 *verso* (2) *regel* 35: ¶ Bijder graciē ons herē so is dit boeck // volmaect eñ gheprent Thātwerpē bin // nē die cāmer poorte Int huys vā Delf. // By mij Henrick eckert vā Homberch. // Int iaer ons herē. M.CCCCC. eñ. ij. // Den twalefsten dach vā nouembri. //

K. B.

BOUTILLER, JEAN, Somme ruyrael. Antw., H. Eckert van Homberch, 1503. 25 Nov. folio. 7

Jan bottelgier heeft // dit boeck gemaect gheheeten Sōme ruyrael. Sprekende // van allen rechten ∴ // (*Houtsneê, als op den titel van n°. 8*) //

332 bldn., Goth., 2 kol., 42 regels, met sign. A ij—A iij, i—ij, ai—?ij, A i—Z iij, AA i—CC iij. Zonder reklamen. folio.

F. 1. *recto* (*titel, de eerste regel in xylographie*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: (1) ¶ Hier beghint die tafel van desen tegē // woerdigen boecke. *enz.* *F.* 10 (*blank*). *F.* 11 *recto* (1): (S)Omme rurael // wert hier *enz.* *F.* 331 *verso* (2), *regel* 36: ¶ Ēn hier mede soe eyndet dit teghē- // woerdighe boecke ghehieten Somme // ruyrael. Dat welc geprint is Thātwer // pen.: Inden iare. M.CCCCC. ēn. iij. // den. xxv. dach. in Nouembri by mi Hē // ric Eckert van Homborch // *F.* 332 *recto* (*blank*). *F.* 332 *verso* (*Drukkersmerk, in versierden rand*).

K. B. Bibl. Gent.
Bibl. Belg. B. 143. (met facs. v. h. Drukkersmerk.)

GESTA ROMANORUM. Antw., H. Eckert van Homberch, 1512. 17 Maart. folio. 8

Gestaro // manorum. inhoudende seer vremde exempelen. eñ vele // schoone eñ notabele historien der Romynen. Die // welcke ghemoraliseert eñ inden gheestelijc= // ken sin wt ghelet sijn. // (*Houtsneê als op den titel van n°. 7*) //

174 bldn., (1 ongen. en gen.: ij—xxij, xxxiij—lxxvij, lxxxviij—C. xlij., C. xlv.—C. xciij. en 8 ongen.) Goth., 2 kol., 42 regels, met sign. a ij—z iij, s i—s iij, ꝯ i—ꝯ iij en aa i—dd iij; Zonder reklamen. Folio.

F. 1 *recto* (*titel, de eerste regel in xylogr. en rood*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto* (1): H Ier beghint ter eeren gods // eñ totter mēschē leeringhe // *enz.* *F.* 172 *recto* (1): H(*xyl.*)Ier beghint dye tafel ofte re= // gister des teghenwoerdighē // boecks. *enz.* *F.* 174 *recto*, *regel* 20: ¶ Dit boeck datmen hiet die Gesten of gheschienisse // van Romen is voleynt Tantwerpē binnē die cāmer // poerte. int huys vā Delft. bi mi Henrick eckert van // homberch. Int iaer ons heeren. M.CCCCC. eñ xij. // den xvij. dach van Maerte. // *F.* 174 *verso* (*blank*).

M. N.

Een seer scone histo // rie ghehetē sydrac // Welcke sydrac was een philozooph' eñ was op // aertrijc. M. iaer voer gods gheboortē Eñ he- // uet veel diuersche questien geset in desen boec // Te weten dat hē die coninc Boctus vraechde. // CCCC. eñ. xxi. questiē. die hē sydrac solueerde // met veele schoōre redē Eñ is wel gecorrigeert // bi een goede tafel dienende op die capittelē mꝫ // ten getale om lichtelic te vindē datmē begeert // (*Houtsneê, aan twee zijden een versierde rand*) //

68 bldn., Goth., 2 kol., 42 regels, met sign. a ij—m iij; Zonder reklamen. Folio.

F. 1 *recto* (*titel, de eerste twee regels xylogr.*) *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: ¶ Hier beghint een scoen boec vādē // wisen philosooph Sydrac *enz.* *F.* 61 *verso* (1), *regel* 30: ¶ Hier neēt eynde dat boec des wiꝫē // philosophē eñ astronomijn sydracx. // die sijn wijsheit liet na hē al de werlt. // *enz.* *F.* 61 *verso* (2), *regel* 23: ¶ Hier beghint die tafel vā desen te- // ghenwoerdigen boec *enz.* *F.* 68 *recto* (2), *regel* 10: ¶ Hier eyndet die tafel van desen te // ghenwoerdighen boeke. Gheprent // Thantwerpē bij mi Gouaert Bac. // (*Drukkersmerk, Holtrop, pl.* 108 (69)[52]). // *F.* 68 *verso* (*Hetz. drukkersmerk, in randen*).

K. B.

PSALTER. Delft, Corn. Hendrikz. Lettersnijder, 1534. 13 Juli. 8vo. 10

¶ Dē Psalter / wt die He // breeusche waerheyt nae // den sinne ouergheset. Ten eerstē in Latijne / doer // den eerwaerdighē Leeraer M. Joannem Cāpen // sem / ter tijt als hi in die Vniuersiteyt van Louen // eē opēbaer Meester eñ Leser was inder Hebreeu= // scher sprake. Eñ nv anno. xxxiiij. in duytsche // ghetranslateert. Anderwerf gheprent // eñ ghecorrigeert. // ✠ // ¶ S. Athanasius boecx= // kē / dwelc hi aen Marcellinum geschreuē heeft / is // hier bi gheset in duytsche / also als Joānes Reuch= // lin dat wt den Griecschen in Latijne ouergheset // heeft. Int welcke verhaelt wort // waer toe elcken // psalm nut eñ profitelic is. // ¶ Dz boeck Ecclesiastes // is hier achter an (in duytsche) gheset. Also als dz // bi den voernoemdē M. Joannis Cāpensis wt dē // Hebreeuschen in Latijne ghetranslateert // eñ wtgheleyt is. // Gheprent tot Delft in Hollant / Bi my // Cornelis Heynrick. z. Lettersnijder. //

176 bladen, Goth., 29 regels, met sign. (A 1—8) B—Z, z; Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: ¶ Dē eerwaerdighē va= // der in Christo eñ Here / heer Joāni Dantisco Bis= // schop tot Culmen / Ambassaet eñ Oratoer des al= // der doerluchtichstē Conincs van Polen / aen dye // Keyserlijcke Maiesteyt. wensche ick Joānes van // Campen Salicheyt eñ weluaert. // *enz.* *F.* 4 *verso*, *regel* 11:.... Te // Norimberch den // derdē dach // Meye. // Anno. M.CCCCC. ende. XXXII. // *F.* 5 *recto*: Totten Leser. // ¶ Joannes Campensis // *enz.* *F* 5. *verso*: Die Tafel. // ¶ Hier begint een Tafel // om bi dē. A B C die Psalmē lichtelic te vindē // *enz.* *F.* 8 *recto*, *onderaan*: Hier eyndet die Tafel. // *F.* 8 *verso*: (*Houtsneê*) // ¶ Hier begint dē Psalter // des coninclijcken Prophete Dauids / doer // M. Joannis Campensis wtgheleyt. // *F.* 9 *recto*: Psalmus Dauid. i. // (*houtsneê*), I (*xyl.*)N alle manyerē // is *enz.* *F.* 141 *recto*, *regel* 22: ¶ Eynde des Psalters. // ¶ Hier nā volcht S. Athanasius boucxkē / *enz.* *F.* 160 *recto*, *regel* 22: ¶ Hier na volcht dat boeck des wisen conincks // Salomons *enz.* *F.* 176 *recto*, *regel* 22

¶ Hier eyndet dat boeck Ecclesiastes. // ¶ Gheprent tot Delft in Hollant / aen die Visch- // maret / by my Cornelis Heynrick.z. Lettersnijder. // En voleynt den. xiij. Julij. Anno. // M.CCCCC. en xxxiiij. // *F.* 176 *verso* (*Drukkersmerk*).

K. B.
Mij. Ned. Lett.

Vvtlegghin= // ghe des sesthienden Capit= // tels van Sinte Jans // Euangelie. // Inhoudende van veruolghinghe, cruys // en lijden, van de straffinghe der weerelt, // van de heylighe Dryeuuldicheyt en // van bidden, met meer andere // schoone ende costelijcke // onderwijsinghen. // Joannes. XVI. // Den tijt sal comen, so wie dat v doo= // det, sal meynen dat hi Godt eenen dienst // daer aen doet. En dit sullen si v daerom // doen, dat si noch mi, noch mijnen Vader // niet ghekent en hebben. //

130 bladen, Goth., 30 regels, met sign. a. ij—r. vi; Met reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: ❧ Het. xvi. Capittel // Van S. Jan. // *enz.* *F.* 5 *recto*: INden voorgaenden tween Capitte // len *enz.* *F.* 130 *verso*, *regel* 19: Gheprint by Niclaes van Olden // borch. An. 1534. //

M. N.

WEEËN, SEVEN, Antw., W. Vorsterman, z. j. 8vo. 12*

Dit sijn die Seuen // Ween van onser lieuer vrouwen int langhe // (*Houtsnee*) // Gheprent by my Willem Vorsterman. //

48 bldn., Goth., 24 regels, met sign. A ij—F ij; Zonder reklamen. Met houtsneden. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart*). *F.* 1 *verso*: O Eerweerdige eñ deuote ionc // frouwe *enz.* *F.* 48 *verso, regel* 11: Gheprent Tantwerpen buyten dye Ca- // mer poorte indē gulden Eenhoren by // my Willem Vorsterman. //

M. N.

INGRESSIO Ferdinandi in .... Stulweyssenburgum.
Antw., J. Grapheus, 1527. 13*

Poten- // tissimi Hvngariæ Bo- // hemiæq' Regis, Ferdinandi, Archidu- // cis Austriæ &c. In ciuitatem // regiam Hungariæ Stul- // weyssenburgum in- // gressio, corona- // tioq', longe // celeberri- // ma. // Antuerpiæ, ex officina Ioannis Graphei // Anno. M. D. XXVII.

8 bldn, Goth. kl. 8vo. F. 8 verso: (Drukkersmerk, in houtsneê. v. Havre, I. 189).

Graaf Apponyi te Lengyell.

Den Bibel met // grooter naersticheyt gecorri // geert / eñ op die canten gheset den ouderdom der // werelt / ende hoe lange die gheschiedenissen ende // historien der Bibelen elck int zijn voor Christus // gheboorte gheweest zijn / ende daer bi vergadert // wt Fascicules temporum / ende wt dye croni- // ke vā alder werelt / die principael historiē // der machtiger heydensche coninc- // rijckē / daer die heylige scrift // oock dickwils af ver- // maent / tot een // claerder // verstant der // Bibelscher historien / // ende oock een onderscheyt // der tijden te hebben / // Cum gratia et // Priuilegio. //

454 bldn., Goth., 2 kol., 64 regels, met sign. ✠ij.—✠ iij, A 1—Z iiij, Aai—Mmvi en AAi—VViij; Zonder reklamen. Met houtsneden. Folio.

F. 1 *recto* (*titel, in zwart en rood, met breeden rand in houtsneê, waarin dezelfde bijbelteksten als in de vorige drukken*; *bij Marcus wordt hier aangegeven*: Mar capit / vi. *onderaan het drukkersmerk van J. van Liesvelt*). *F.* 1 *verso*: A(*xyl.*)nghesien dat die ongheleertheyt ende simpelheyt van veel menschen / den text der heyli // gher scriftueren *enz.* *F.* 2 *recto* (1): ¶ In deze Tafele machmen lichtelic // vinden *enz.* *F.* 7 *recto*: ¶ Dat eerste boeck. Mosi. // (*Houtsneê*) // (1) Hier begint dat // boeck der scheppinghen // *enz.* *F.* 212 *recto* (2), *regel* 31: Eynde des hoogen leidts Salomo. // *F.* 212 *verso* (*blank*). *F.* 213 *recto* (1): Hier beghint // Die Propheet Jesaia // *F.* 360 *recto* (1): Dit zijn die Boec // ken des nieuwen Testaments // ende elc hoe vele Capit- // telen dattet // heeft. // *F.* 450 *verso* (2), *onderaan*: Amen. *F.* 451 *recto* (1): Die Tafel. // Dit is die Tafele // om te vinden dye Epistolen eñ // Euangelien *enz.* *F.* 454 *recto, regel* 7: ¶ Gheprent Thantwerpen op die Camer poort // brugghe inden Schilt van Artoys By my // Jacob vā Liesueld. Int Iaer ons HE- // REN M.CCCCC. ende xxxv. // Den. xviij. dach van // April. // (*Drukkersmerk*, v. H. n°. 3).

K. B.

(*Houtsneê: drie bijenkorven*) // H(*xyl.*)Ier beghint der byen boeck // ende is tracterende vanden // prelaten ende denondersatē // (*Houtsneê*) //

126 bldn., (4 ongen. en gen.: i—C xxiij), Goth., 2 kol., 42 regels, met sign. A ij en A i—xiij; Zonder reklamen. Folio.

F. 1 *recto* (*titel, de letters rood*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto* (1): H Ier begint die tafel des tegenwoer // digē boeckes *enz.* *F.* 126 *recto* (2), *regel* 15: Totten loue gods ende tot heijl ende sa= // licheyt alre kersten menschen soe is hyer // voleynt der byen boeck anderwerf ghe= // prent ende ghecorrigeert ende verbetert // tot leyden bij mij Jan zeuers'. Int iaer // onsheren M.CCCCC. ende xv optē xvi. // dach van nouember. Lof god van al. // (*Drukkersmerk*) // *F.* 126 *verso* (*blank*).

K. B.

SERMONEN, DIE, op die Evangelien. Schoonhoven, In den Hem, 1501. 20 Maart. folio. 16

¶ Hier beginnē die Sermonen op die ewangelien mitten text vanden // sonnēdagē des ghehelen iaers. Eñ oec mede vanden sonderlingē grotē // hoechtiden seer suuerlic opt lanxste. //

168 bldn., Goth., 2 kol., 41 regels, met sign. a ij—z iij en A i—E ij; Zonder reklamen. Folio.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto:* C(*xyl.*) Vm // appro // pinq̃s- // set ih's // ihero- // soli- // mā et // venis- // set bet // faghe // Math' // xxi. ¶ Dit ewangeliū leestmen in // der kerken, *enz.* *F.* 168 *recto* (2), regel 19: ¶ Een sonderling boec vandē hei // ligen ewāgelien van alle den son // nendaghen ēn groten hoochtiden // vanden gehelen iair. een yghelic // mit een suuerlic sermoen getogē // wttē foteyne der heiligher scriftē. // Ghedruct ēn voleindet mit groter // naersticheit tot loue ēnglorie gods // ende alle den hemelschen ghesel- // scap. eñ tot salicheit vā allē kerste // nē mēschē Indē cōuēte der regulie // rē inden Hem buten scoenhouen // Int iair ons herē dusent vijfhōd't // eñ een. des saterdages voir Leta- // re. den sonnendach vāden rose. // ¶ Deo gracias // *F.* 166 *verso* (*blank*).

K. B.

OORLOGEN, WONDERLIJKE, van Maximiliaen. Antw., W. Vorsterman, z. j. folio. 17

Dit sijn die wonderlijcke // oorloghen vanden door // luchtighē hoochgheboren Prince / Keyser Maximiliaen. Hoe hi hier eerst // int landt quam. Ende hoe hi vrou Marien trouwede. // (*Houtsneê*) // ꝟI Gheprent Tantwerpen / by my Willem Vorsterman. //

84 bldn., Goth., 2 kol., 46 regels, met sign. A ij—X iij; Zonder reklamen. Met houtsneden. Folio.

F. 1 *recto* (*titel, in zwart en rood, de eerste twee regels in xyl.*) *F.* 1 *verso* (*Houtsneê, omgeven door randen*) *F.* 2 *recto* (1): ꝟI Hier beghint een // schoone eñ lustelijcke Coronijcke vanden // doorluchtighen *enz.* *F.* 84 *recto, onderaan:* ꝟI Gheprent Tantwerpen / bi my Willem Vorsterman / // buyten dye Camerpoorte / inden gulden Eenhoren. // *F.* 84 *verso* (*Drukkersmerk*, v. H. n°. 1, *in randen*).

K. B. (defect).

MODERATIE VAN DEN STAPEL. Z. pl. n. j. folio. 18

A(*xyl.*)Engaende den Stapele vā dor= // drecht soe sijn hier zekere p'uilegien ende hant // uesten mitsgaders diuers' senten en appointementē bij con= // tinuacie / die een nae den andere gegeueu (*sic*) ende gemaect In // voerleden tijden bij verscheidē Grauen van hollant gesame // lickē in dese ?pilacie gecolligert die welcke genaempt is die // moderacie vanden stapel.⁝. (*Houtsneê*: *links vier wapens met de opschriften*: haerlem, Delf, Amsterdam, Schiedam, *rechts die van* leijden, goude, Rotterdā, schoēhouē *allen onder elkander*, *in het midden dat van Dordrecht*, *gedragen door een ridder*).

? bldn., Goth., regels verschillend (Ci 37), zonder sign.; Zonder reklamen. Folio.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso*: O(*xyl*)Pdat eēn yegelijcken ingesetēn vandē lande vā hollant // zelant ēn vrieslant *enz.* *F.* 2 *recto*: Sentencia diffinitiua per Aelbertū // Comitem palatinum &c̄. // A(*xyl.*)Elbrecht Bij gods genaden *enz.* *F.* 3 *recto*, *regel* 8: Dese sentēcie auctentijck besegelt gans ēn // gaue mitsgad's der cōfirmatie vā dien hier // nae volgēn is in diu'sche pleckē in hollant. // *F.* 3 *verso* (*Houtsneê*, *als op den titel*). *F.* 4 *recto*: Confirmatie vand' voersz. sententie ēn priuilegie. // W(*xyl.*)Illem van beyerē *enz.* *F.* 4 *verso* (*blank*). *F.* 5 *recto*: Raminge ende goetdūckē myns genadichs heerē // van Beyeren *enz.* *F.* 6 (*blank*). *F.* 7 *recto*: Een ander raminghe. *F.* 8 *recto* (*blank*). *F.* 8 *verso* (*Houtsneê*). *F.* 9 *recto*: Zekerē cōtinuatien vand' ordinanē vā // den Stapele die de stede van dordrecht // pretendeert te hebben // P(*xyl.*)Hilips Bijder gracien gods *enz.*

K. B. (defect).

BREVIARIUM traiectensis inferioris dioceseos. Gouda, 1508. 1 April. folio. 19

Bre // uiarium // Traiectensis īferioris dioceseos opus. ab ōni parte tum venustissi // mū tum emēdatissimū: et ob eā rē oīb⁹ gratissimū fore legētibus ar // bitramur *enz.... regel* 18: ... habere // quo semper frui poterit dulcissime. //

404 bldn., Goth., 2 kol., 36 regels, met sign. A ij—P v, aa ij—nn iiij en a ij—z v; Zonder reklamen. Folio.

F. 1 *recto* (*titel, de eerste twee regels in xylographie*). *F.* 1 *verso*: ¶ Que liber hic habet patebūt // Fideliū *enz.* *F.* 2 *recto*: Januarius habet dies xxxi // Luna *enz.* *F.* 8 *verso, onderaan*: xiij A ij Siluestri *enz.* *F.* 9 *recto*: ¶ Nota quādocūqȝ dn̄icis dieb? // de tēpore *enz.* *F.* 14 *recto* (*blank*). *F.* 14 *verso* (*houtsneê voorst. den H. Martinus, in rand*). *F.* 15 *recto, in versierden rand*: ¶ Dn̄ica p'ma ī aduētu dn̄i. Ad vs̄ a. & p̄. ferial' // S(*xyl.*)Obrie et ¶ Cap̄ // iuste *etc.* *F.* 119 *verso* (2) *regel* 34: etiam virtutes imitemur Per. *F.* 120 (*blank*). *F.* 121 *recto, in versierden rand*: ¶ Dn̄icis diebȝ Inuitatoriū. Adoremȝ dn̄m // Qui fecit nos. *enz.* *F.* 221 *verso* (2), *regel* 35: ria ꝑ īfinita secula seculoꝝ Amē // *F.* 222 (*blank*). *F.* 223 *recto, in versierden rand*: In vigilia pasche Ad vespas .ā. All'a. all'a. // Psalmȝ Laudate *enz.* *F.* 387 *verso* (2), *regel* 31: Exactum // ē a fatribȝ domȝ collatioīs sāc // tissī pauli apli' in gouda sūmo // studio et oī vigilātia Anna dn̄i. // M°. CCCCC. viij°, p̄° die ap̄lis. // *F.* 388 *recto* (1) ¶ Sequētes historie dicēde sūt // ad *etc.* *F.* 404 *verso* (2), *regel* 34: ¶ Finiūt historie q̄ dicūtʳ ad pla // citū Ex domo fratrū In Gouda. //

K. B. (defect.)
Museum Meerm.-Westr.
Collatie: A, C—O, aa—ll, nn, a—v, y = 46 × 8 = 368; B, mm = 2 × 6 = 12; P = 10; x = 5; z = 9; = 368 + 12 + 10 + 5 + 9 = 404.

LUDOLPHUS DE SAXONIA, Leven van Jesus. Antw., A. van Bergen, 1510. 15 Oct. folio. 20

Dit es dleuē ons // heeren Jhesu cristi: . // (*Houtsneê*) //

336 bldn., (8 ongen., 327 gen.: I—LXXVI, LXXVIII—CCCXXVIII en 1 ongen.), Goth., 2 kol., 41 regels, met sign. A ij—A iiij, ai—xiij, s i—s iij, ?i—?iij, A i—Z iij en Aa i—Ggiij; Zonder reklamen. Met houtsneden. Folio.

F. 1 *recto* (*titel, in rood in xyl.*) *F.* 1 *verso* (1): Dit is die tafel vā alden capittelen des // gheheelen *enz.* *F.* 4 *recto* (2), *regel* 19: ¶ Hier eyndet die tafel *enz.* *F.* 4 *verso* (1): ¶ Hier beghint die tafel om in dezen bo // ke *enz.* *F.* 8 *verso* (2), *regel* 31: ¶ Hier eyndt die tafele *enz.* *F.* 9 *recto* (1): ¶ Dit is die tytel eñ prologe van desen // boke *enz.* *F.* 336 *recto* (2): ¶ Tot loue gods eñ tot heylen salicheyt // alder kersten menschen soe is hier vol- // eyndt dat eerweerdich boeck vāden le- // uen. woerden. passie. verrisenisse. ende // gloriose opuaert ons heerē Ihesu cristi // met addicien van schonē moralen ende // gheestelike leeringhen eñ deuoten me- // ditacien ende ghebeden. int eynde der // capittelen Derdeweruen gheprent in // die vermaerde coopstadt vā Antwerpē // achter onser lieuer vrouwen kerckhof // Int gulden Missael. Bi my Adraen vā // berghen. Int iaer ons heeren alsmen // screef. M.CCCCC. ende Tiene. den. xv // dach van October. // A Deo gras B // *F.* 336 *verso*: ¶ Tantwerpen int gulden Missael. Bi my Adriaen van berghen. // (*Houtsneê, aan weerszijden randen.*)

K. B.

Passionael twinter stuc // Datmen hiet die gulden legende. // (*Houtsneê*) //

208 bldn. (2 ongen., 205 gen.: I—C xlvi, C xlviij—CC vi en 1 ongen.), Goth., 2 kol., 41 regels, met sign. a ij—z iij, z i—ziij, ?i—?iij en aai—ff iiij; Zonder reklamen. Met houtsneden. Folio.

F. 1 *recto* (*titel, de eerste regel in xylogr.*) *F.* 1 *verso* (1): (D)It is die tafel vā desente // ghewordigen boeke *enz.* *F.* 2 *recto* (2): ¶ Hier beghint dat Prologus van // dat Passionael: *enz.* *F.* 3 *recto*: (*Houtsneê*) // (1): (A)Lre heilighen dach // was *enz.* *F.* 207 *verso* (2), regel 12: ¶ Gheprint tot Antwerpē Bi mi Hē // rick Eckert vā homberch Int iaer ōs // heeren. M.CCCCC. eñ viue opten // paeschauont. // (*Drukkersmerk*, v. H., *aan weerszijden houtsneden*). *F.* 208 (*blank*).

Hier beghīt tsomer // stuc vandē passiōle. // (*Houtsneê*) //

214 bldn. (2 ongen. en gen.: I—CC xij), Goth., 2 kol., 41 regels, met sign. A ij—Z iij en AA i—NN ij; Zonder reklamen. Met houtsneden. Folio.

F. 1 *recto* (*titel, de tekst in xyl.*) *F.* 1 *verso* (1): ¶ Hier beghint een nuttelijc boeck // twelk men hiet *enz.* *F.* 3 *recto*: (*Houtsneê*) // (1): (C)Ristus verrees op // ten derdē dach *enz.* *F.* 214 *recto* (2), *regel* 24: ¶ Hier voleyndt dat eerwaerdighe eñ // notabel boec geheten dat passionael of // gulden legende. seer naerstelic wten la- // tijne in duytsche ghetranslateert. Ghe // prent tot Antwerpen binnē die Camer // poorte. By mi Henrick eckert vā hom- // berch Int iaer ōs heerē. M.CCCCC. // eñ. v. den xx. dach in Mayo. // *F.* 214 *verso*: (*Hetzelfde drukkersmerk, aan drie zijden randen*).

K. B. (het Somerstuc defect).

Museum Meerm.-Westr.

Der zielen troost // (*Houtsneê*) //

100 bldn. (6 ongen., gen.: ij—xcij en 8 ongen.), Goth., 2 kol., 42 regels, met sign. A ij—A iij en A i—Q ij; Zonder reklamen. Folio.

F. 1 *recto* (*titel in rood, in xylogr.*.) *F.* 1 *verso* (1): H(*xyl.*)Ier beghīt die // tafel vā desen boecke. // *enz.* *F.* 5 *verso* (1), *regel* 24: ¶ Hier eyndet die // tafel *enz.* *F.* 6 *recto* (1): L(*xyl.*)Ieue vadere willet mi wat // goets leeren *enz.* *F.* 100 *recto* (2), *regel* 20: ¶ Bider gracie ons herē so is dit boec // volmaect eñ geprent Thantwer // pen. op die coren merct. Bi // mi Adriaen van bergē // Int iaer ons herē // M.CCCCC // eñ. IX. // ⁂ // *F.* 100 *verso* (*Drukkersmerk: kasteel van Antwerpen, niet bij* v. Havre).

K. B.

Fascicul' medi= // cine houdende in hem dese nauolghēde tractatē Die allen Cyrurginen En // andere mēschē te wetene seere profitelijc eñ nootsakelijc zij Indē eerstē // Een tractaet om die viere naturen eñ complectien der menschē En alderhāde // siecheden te kennene // Een tractaet van die aderē te latene oft te flobothomerene teghen alderhande // ghebreken. // Een tractaet van die Iuditien der aderen eñ des bloets met vele schoone cau= // telen // Een tractaet om te latene van dye Astronomie // Een tractaet teghen die ghebreken der vrouwen // Sommighe probleumata eñ natuerlike vraghē van die ledē der generatien. // Een tractaet vander Cyrurgie teghen alderhande quetsuerē eñ contusien eñ // ongheuallen // Een tractaet om veelderhande nootsakelijcke saluen eñ plaesteren te compo= // nerene // Een tractaet dat alle die namen vā alle siecheden des lichaems declarerēde is. // Met haere sonderlinghe curatien. // Een speciael tractaet teghen die pestilēcie van heere Ramitius bisscop vā Aru // sien ghemaect // Een preseruatijf regiment eñ een curatijf regiment teghen dye pestilentie vā // meester Petrus de Tausignano gemaect dat alle regimēten te bouē gaet // Een alder excellenste ende experste Anothomie van meester Mondinus. // Eñ ten laetsten een tractaet van die Iuditien der vrinen met haere accidētien // Cum preuilegio //

104 bldn., (1 ongen., 98 bldn. gen.: ij—C i en 5 ongen.), Goth., 2 kol., 41 regels, met sign. a ij—s ij; Zonder reklamen. Met houtsneden. Folio.

F. 1 *recto* (*titel, de eerste regel xyl.*) *F.* 1 *verso* (1) Prologhe // G(*xyl.*)Od vā hemelrijck geneest // alleene *enz.* *F.* 99 *recto* (2) *regel* 5: ¶ Dese Anothomie is ghecasti= // geert eñ gebetert vanden // hoghē eñ wijsen der li // beraelder constē eñ der medicinē // doctoer. Heere eñ meester // Peeter ādrea Morsi // ano van Imola // in die hoghe eñ famose vniuersi // teit eñ studie vā Bononiē // met hulpe vā vele me // decijn meesters // eñ cyrurgie //

FASCICULUS MEDICINE. Antw., Cl. de Grave, 1512. 26 Mei. Fol. 23(2)

meesters // *F.* 100 *recto* (*Wapen*) // Gheprēt met preuilegie. also dat niemāt // dit boeck na prēten en sal oft sal doē // na prenten binnē sesse iarē. op // die pene die in die preuile- // gie ghehouden is. // Ende is voleyndt in dye v'maerde stadt // van Antwerpen bi Claes die Gra- // ue in onser vrouwē pant. Int // iaer ons herē M.CCCCC // ende. xij. op den xxvisten // Dach van Meye. // Cum preuilegio // *F.* 100 *verso* (*Houtsneê*) *F.* 101 *recto*: Om die vrinē te iudicerene // (*Figuur*) // *F.* 101 *verso*. (*Hetzelfde figuur*) // ¶ Sanguinei zijn van natueren *enz.* *F.* 104 *recto* (2), *regel* 30: Cum gratia et preuilegio // *F.* 104 *verso* (*blank*).

K. B.

CRONYK VAN BRABAND. Antw., Jan van Doesborch, 1518. folio. 24

Die + alder + excellēste // Cronyke + vā + brabāt // Van Vlaenderē Hollant Zeelant int generael Ende die nieuwe // gesten gheschiet zijnde bi onsen prince eñ coninc Kaerl die in die // ander Cronijcken niet en sijn // (*Houtsneê: 8 wapens, onderaan:* Nobilis brabancia, *aan weerszijden randen*) //

221 bldn., Goth., 2 kol., 42 regels, met sign. Aij—Hij, HHi—HHHij, Ii—KKiij, Li—Ziij, si—siij, en a i—m ij; Zonder reklamen. Met houtsneden. Folio.

F. 1 *recto* (*titel, de eerste twee regels xyl., in rood*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto* (1) D (*xyl.*) Ie tafele beghint hier // vanden *enz.* *F.* 45 *recto* (2) *regel* 25: ¶ Hier eyndet dat eerste boeck vāder // Croniken van Brabant // *F.* 45 *verso* (*blank*). *F.* 46 (*blank*). *F.* 47 *recto* (1) ¶ Dit is dye tafele vanden tweesten // boeck *enz.* *F.* 56 *verso* (2) *regel* 30: ¶ Hier nae beghint nv den boom // *F.* 57 *recto* (1) ¶ Dat. vi. capitt. Vandē tweeden de• // le deser *enz.* *F.* 221 *recto* (2) *regel* 18: Gheprent Thantwerpen bi mi Jan // vā Doesborch Int iaer M.v.C.xviij // (*Wapen*) // *F.* 221 *verso* (*hetzelfde wapen als op den titil, omgeven door vier randen*).

K. B.
Museum Meerm.-Westr. V. C. 30.

In beide ex. ontbreekt tusschen bl. 56 en 57 „de boom". Niet bij Proctor. — P. Bergmans, Analectes belgiques p. 215 n°. 15 (geeft abusief 212 bldn.) *Collatie*: A—G, H H, I—K, K K, L—N, P—X, Z, s, a, c—i = 31 × 6 = 186; H, HHH, O, Y, b, k, m = 7 × 4 = 28; l = 7. 186 + 28 + 7 = 221.

LUDOLPHUS DE SAXONIA, Leven van Jesus. Antw., H. Eckert van Homberch, 1512. 26 Juli. folio. 25

Dit es dleūē ons // liefs heren ihesu cristi anderweruē gheprint gecorrigeert eñ merc // kelike verbetert met addicien vā schoonē moralen eñ geesteliken // leeringhē eñ deuotē meditacien. Oeck daer toe geuoeghet schone // oratien oft gebedē int eynde vā elcken capittele. ¶ Item desen boec // heeft oec twee tafelen int beghin te wetē die eene vāden capittelen // des boecks. Eñ die ander tafel is om te vindē die Epistolen eñ die // ewāgelien vādē sondaghē eñ oec vandē heyligē doer alle dat iaer. // Tantwerpen int huys van Delft. // (*Houtsneê*) //

326 bldn. (4 ongen., 321 gen.: I—CCC. XXI. (*de bl.* CVII—CVIII *bestaan niet*) en 1 ongen.), Goth., 2 kol., 42 regels, met sign. Aij—Aiij, a i—z iij, s i—s iij, ?i—? iij, Ai—Ziij en Aa i—Ff iij; Zonder reklamen. Met houtsneden. Folio.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart, de eerste regel in xyl.*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto* (1): D It is die tafel van alden capittelen // des gheheelen boecks *enz.* *F.* 5 *recto* (1): ¶ Dit is die tijtel eñ prologe vā // desen boecke *enz.* *F.* 326 *recto*: ¶ Tot loue gods eñ totheyl eñ salicheyt alder kersten mēschē so is hier voleyndt // dat eerwaerdich boeck vanden leuen. woerden. passie. verrisenisse. ende glo // riose opuaert ons heren Ihesu cristi met addicien vā schoonē moralen // ende gheestelike leeringhen eñ deuoten meditacien eñ ghebedē // int eynde der capittelen. Derdeweruē gheprent eñ gecorri // geert in die vermaerde coopstadt vā Antwerpen. bin // nen der camer poorte. inthuys vā Delft. Bi mi // Henrijc Eckert vā hōberch. Int iaer ons // heerē. M.CCCCC. eñ Twaelfue. // den. xxvi. dach. Iulij. // *F.* 326 *verso* (*blank*).

K. B. (defect).

LEVEN van St. Bernard. Antw., Cl. de Grave, 1515. 21 Febr. folio. 30

D Leuen van sinte // bernaert met // vier schoone Omelien die hi ghemaect heeft // op dat euāgeliū Missus est angelus gabriel. Eñ noch meer // ander schoon sermonen die hij ghemaect heeft. Ende noch oeck sommighe // schoon ghebeden die hi maecte tot onser lieuer vrouwen die hi trouwelijck // diende als een deuoet ende vierich capellaen. // (*Houtsneê, met xylogr. inschrift* „mōstra te esse matrē) // Eñ men salse vindē Thātwerpē in onser lieuer vrouwē pant bi die camer poorte. //

180 bldn., (10 ongen., genom.: Fo. I. — Fo. Clxvij. en 3 ong.), Goth., 2 kol., 41 regels, met sign. aij—biij, A i—Y iij en Aa i—Ii ij; Zonder reklamen. Folio.

F. 1 *recto* (*titel, de eerste twee regels in xylographie*). *F.* 1 *verso*: Die prologhe // (1) ¶ Hier beghint die prologhe vandē se // uen boecken *enz.* *F.* 11 *recto*: Dat eerste boeck. // (1) ¶ Hier beghint dat eerste doeck (*sic*) des le // uens *enz.* *F.* 179 *verso* (2): ¶ Hier is voleynt dat leuen van den // heylighen abdt sinte Bernaert // Gheprēt in die vermaerde coopstadt // van Antwerpē / bi mi Claes de graue // wonēde in onser lieuer vrouwē pant // bi die camer poorte. Int iaer ons hee- // ren. M.CCCCC. eñ. xv. op den. xxi. dach van Februarius. // (*Wapen*) // Cum gratia et priuilegio. // *F.* 180 *recto*: (*Houtsneê*). *F.* 180 *verso* (*blank*).

K. B.

M. N.

Bl. 179 *recto* (1) ¶ Een schoon liedeken eñ een lof van // den heylighen vader sinte Bernaert // het welc begint op die tien letterē des // naems Bernhardus na oerdinancie // Eñ men macht singhen op die wijse // God groete v suyuer bloeme maria // maghet fijn. Oft op die wijse Met // vruechden willen wij singhen eñ loe- // uen die triniteyt &c̄ //

B

¶ Bi reden sidij te louen
O honigh uloedich doctoer
Die met gode zijt hier bouen
Al in den hemelschen choor
Ghi hebt ons achter ghelaten *enz.*

ERASMUS, D., Consultatio de bello Turcico. Antv., M. Hillenius, z. j. kl. 8vo. 30*

☙ Vti= // lissima consvl= // tatio de bello // Turcis inferēdo. & obiter enar // ratus Psalmus. XXVIII. // per Des. Eras= // mvm Rote= // rodamvm. // Opus recens & natum, & // aeditum. //

28 bldn., Cursief, 27 regels, met sign. A2—D3; Met reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel, in versierden rand, links*: Mercurius, *rechts*: Venus.) *F.* 1 *verso*: Des. Erasmvs Roterodamvs // Ornatiss. uiro D. Ioanni Rincko // Iuris prudentia celebri S. D. // *F.* 28, *regel* 18: Datū apud Friburgum Bri // sgoiae. 17. die Martij. // Anno à Christo nato // 1530. // Finis. // Antuerpiae, apud Michaelem Hillenium. //

M. N. (Bibl. Erasm. noemt twee uitgaven z. j. bij denzelfde.)

EPISCOPUS, MARTINUS, Formula honestae vitae. Novim., P. Elsenius, 1536. Aug. kl. 8vo. 126

☙ Martini // Episcopi libellvs, qvi // Formula honestae vitae inscribitur, // hactenus falso Senecae asscrip // tus, vt ex prefatione auto // ris liquet, ã mendis // quibus scatebat // repurgatus, & nũc in lucẽ emissus // Novimagii // In officina Petri Elsenij in platea // predicatoria. Anno M.D. // XXXVI Mense // Augusto //

12 bldn., Lat., 22 regels, met sign. a.ij—b.ij. Met reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso*: ¶ Incipit libellvs Mar // tini Episcopi qui inscribitur Formulae // honestae vitae // *enz.* *F.* 10 *verso*, regel 3: Vita D. Martini Episcopi per abbatem // Ioannem Tritemium. // *F.* 11 (*blank*). *F.* 12 *recto* (*blank*). *F.* 12 *verso* (*Drukkersmerk*).

M. N.

Drukkersmerk zie Holtrop, 85 d[a] doch zonder de twee wapentjes aan weerszijden.

JUVENCUS, Quatuor evangelia heroicis versibus redd. (Dev., R. Pafraet. c. 1503). 4to. 156

Juuencus presbyter im= // mensam euangelice legis maiestatem heroicis // versibus concludens.:. //

62 bldn., Goth., 30 regels, met sign. A ij—K iiij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso*: Juuencus // ¶ In libro Hieronymi de illustribus viris // *etc.* *F.* 3 *recto*: Presbyter // ¶ Juuenci hispani. presbyteri. q̄ttuor euāgelia // chrī: hexametris v'sib? trāsferētis Liber primus // *etc.* *F.* 61 *verso*, *onderaan*: ¶ Finis // *F.* 62 *recto*: Presbyter // ¶ Hermāni Buschij Monasteriē. In presby= // terum *etc.* *F.* 62 *verso* (*blank*).

K. B.

M. N.

Esopus mora- // lisatus cū bono // cōmento Iterū textus de nouo emendatus cum // glosa interliniali. // (*Houtsneê*) //

40 bldn., Goth., regels verschillend, (Di 41), met sign. A ij—F iij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel, de eerste twee regels in xylogr.*) *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: Liber Esopi // (G) Recia disciplinarum mater & artium // inter ceteros *etc.* *F.* 40 *verso, regel* 9: ¶ Esopus fabulator preclarissimus cum suis mo- // ralisationibus ad nostri instructionē pulcherrime // appositis. Impressus Antwerpie per me Henricū // eckert. Anno dni. M.ccccc.iiij. In profesto sancte // Katherine virginis. //

K. B.

M. N.

Erasmi Roterodami. viri // omnivm bonarvm tam latina= // rum, q̄ Graecarum literarum callentissimi, Parabo= // larum, siue Similiū Liber, nuper ab eodem recogni // tus, & a mendis Chalcographorum perpurgatus ac // denuo formulis nitidissimis, tersiss. excusus, Ex quo, // nō modo vaerarum ac venustiorū literarum studiosi // & professores omnes, Sed etiam Theologi & vulgi // concionatores non vulgariter sacris literis imbuti, // plurimum. tum voluptatis, tum emolumenti, tum // frugis, tum doctrinae sint percepturi. :. // ¶ cvm privilegio a maxi. // avg. et car. avst. // Venundatur Louanii e regione // Scholae Iuris Ciuilis. In aedibus Theodorici Mar= // tini. Alustensis qui exactissima diligētia impressit. //

80 bldn., Lat., 29 regels, met sign. A iii—N iiii; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart*). *F.* 1 *verso*: ¶ Erasmvs Roterodamvs // Petro Aegidio Celebratissimae ciuita // tis Antuerpiensis a libellis. S. D. P. // *F.* 2 *verso*, *regel* 27: .... Bene vale. Basileae // Anno a Christo nato M.D.XIIII. Idibus Octobriis.// *F.*3 *recto*: Similia. // Parabolae, siue Similia Erasmi *etc.* *F.* 79 *verso*, *regel* 24: ¶ Gerardus Nouiomagus emendabat. // ¶ Finis. Louanii, ex Aedibus Alu= // stinis, Mense Iunii, Anno. // M.D.XV. // *F.* 80 (*blank*).

K. B. v. Iseghem, No. 88.

M. N.

BEROALDUS, PH., Heptalogus. Dav., A. Pafraed, 1517. Mei. 4to. 312

Philippi Beroaldi Hep= // talogus Septem sapientium Grecię // sententias prestantiores ex= // plicans. // (*Houtsneë*) //

14 bldn., Goth. en Grieksch, 32 regels, met sign. Aij—Ciij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso*: ¶ Ad clarissimum Joannem Wartimbergen= // sem scholasticum Boemum Philippi // Beroaldi Bononien̄ Epl'a. // *F.* 2 *recto*: Philippi Beroaldi // Heptalogos siue septem Sapientes // *etc.* *F.* 14 *recto, regel* 27: ¶ Dauentrię ex officina literatoria Alberti Paefraed // Anno Seruatoris nostri Millesimo q'ngente= // simo decimo septimo mense Maio. // *F.* 14 *verso* (*blank*).

K. B.

M. N.

¶ Eenen spiegel der // volcomenheyt: Hoe // dat een mensche doer sijns selfs // v'tyen / v'loochenen / eñ steruē / hē // tot God keerē / eñ sijnre herten // reynicheyt / eñ vereeninge met // God in volcomē goddeliker lief // den so veel alst moghelijc is doer // die genade gods v'crigen mach. // Gemaect doer die Carthuyserē // te Coelen. Gheuisiteert by den. // E. H. M. Jan van Baerl // prekaer oorden / tot sher- // togenbosch. Doctoer // inder heyligher // .:. scriften. .:. //

100 bldn., (1 ongen. en gen. Fo. I.—Fo. xcix.) Goth, 24 regels, met sign. Aij—pij; Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart van drie zijden omgeven door een rand*). *F.* 1 *verso*: Mathei. xvi. // Dye na mi comen wil / *enz.* *F.* 2 *recto*: ¶ Dye Prologhe. // *F.* 100 *verso, onderaan*: ¶ Gheprint Thantwerpen op die Lōbaer // de veste. Tegen dye Guldē Hant ouer // By my Symon Cock. //

K. B.
Mus. Westr.
M. N.

In de Prologhe op *F.* 2 *recto*: Die hier // af vorder meer lesen wil dye lese Diony // sium ariopagitā. Augustinū. Bernardū // Bonauenturā. Richardū. Joannē roys // boec. Dat boec der eewiger wijsheyt. Jo- // annē thaulerū. Henricū herp. En meer // and' in die boecken *enz.*

Vvtleg= // ghinghe / opt drye en vijftich= // ste Capittel des Propheets // Jesaias. // Sprekende / vanden lijden // ende heerlickheyt Christi. // (*Krul-ornament*) // Esaie. lij. Act. vij. // Voorwaer / hi heeft onse qualen ghe= // leden / *enz.* (6 *regels*) // M. D. XXXVI. //

47 (48?) bldn., Goth., 28 regels, met sign. a.ij—f.v; Met reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: Dat. lij. // Capittel Jesaie vanden // lijden *enz.* *F.* 47 *verso*, *onderaan:* lesen. Amen.

M. N.
Het laatste blad, waarschijnlijk met adres (Antwerpen, Mierdman?) ontbreekt. Zie n°. 440.

PLACENTIUS, J., Catalogus antistitum Tungarorum etc. Antw., W. Vorsterman, (c. 1530). kl. 8vo. 460

Cata // logvs omnivm anti // stitū Tungarorū, Traiectensiū, ac Leo= // diorum, & rerum domi, belli'q; gestarū // Compendium, Per Ioannem Placentiū, // Trudonensem, Dominicanum. // (*Wapen, waaronder:* Erardvs de Marca // Cardinalis Leodiensis. //)

116 bldn., Lat., 27 regels, met sign. Aij–Pij; Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel, aan vier zijden een ornament*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: Chronographorvm // quibus vsi sumus, nomenclatura. // *F.* 3 *verso*: F. Ioannes Placentivs, // Candido Lectori. S. D. // *F.* 5 *recto, regel* 14:... Louanij decimo octauo Calen // das Octobris, Anno salutis. 1529 // *F.* 5 *verso*: Ad amplis // simvm principem D. Erardvm // a Marca Cardinalem Leodiorum *etc. F.* 6 *verso*: Ex indice // Raimvndi Marliani, vi= // ri svo tempore erv // ditissimi, in com // mentaria C. Iulij Caesaris. // *F.* 8 *recto* (*houtsneê, omgeven door* 4 *randen*). *F.* 8 *verso* (*houtsneê, omgeven door* 4 *randen*). *F.* 9 *recto*: Antiqvis- // simo canonicorvm // Tungarorum Collegio, *etc. F.* 17 *recto*: Catalo // gvs antistitvm *etc. F.* 116 *verso*: Impressum Antuerpiae extra portam Camerae. // Per me Guilielmum Vorsterman. // (*Drukkersmerk, v. H.* n°. 5). // Cum Gratia & Priuilegio. //

K. B.

M. N.

¶ Diuinis humanisq; // dignū conspectibus preclarissimum // opus super quattuor nouissimis cui // Speculū mortaliū titulus prefertur // A reuerendo pre Magistro nicholao // denijse prelato puinciali francie su= // per fratres de obseruātia vulgariter // nuncupatos editum. ac cōmunis vti= // litatis oīm intuitu congestum / vigi= // lantissimāq; prouidentia ac impen= // sis honesti viri Henrici Eckert de hō= // berch Antuerpie circa portā Camere // cōmorātis impressioni traditū. Hoc // nostre salutis anno Millesimo quin // gentesimo decimo octauo. // ✠ //

208 bldn., Goth., 32 regels, met sign. Aij.—Zij. en Ai.—Cij. Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: Epl'a in librū quattuor nouissimoꝝ // ¶ Venerabili patri lectori conuētus Rothoma= // gen. fratrum minorum de obseruantia F. iohāni // detecto. F. marinus de voysins prefati conuen= // tus sacerdos *etc.* *F.* 5 *recto*, *regel* 30: ¶ Explicit metricum epythoma prefati F. marini de // voysins in librū quattuor nouissimoꝝ reuerēdi pris // M. Nicholai denijse editū. Anno salutis M.ccccc.vi // *F.* 207 *verso*: ¶ Explicit vtilis admodum // tractatus sup quattuor nouissimis a reuerēdo patre // magistro nicolao denijse viro vtiq; scientia vite sanc // titate morūq; honestate preclarissimo nec non prouī // cie francie super fratres de obseruantia prouinciali // vicario dignissimo. Quiquidem tractatus Antuer // pie iuxta portam camere ab honesto viro Henrico ec= // kert de Homberch sub inter signo scuti Delffensis re // sidenti impressus est. Anno domini millesimo quin // gētesimo decimo nono. Die vero. viij. mēsis februarij // ¶ Poeta quidam ad librum. // *etc.* *F.* 208 (*blank*).

M. N.

Epistole Karoli //

74 bldn., (1 ongenom. en gen.: Folium primum — ꝯ Folium lxix en 4 ongen.) Goth., 40 regels, met sign. Aij—Miij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: Folium primum // ꝯ Epistolarū formule in oī gne scribēdi iuxta maio // rū nrōrū doctrinā z verā epistolādi artē p dnm Karo // lū meynikgē studij Louaniēsis *etc.* *F.* 70 *recto, regel* 14: ꝯ Finis opusculi impressi Dauētrie p me Richardū // Pafraet Anno. M.ccccc.iij. Altera die agnetis // ꝯ Incipit tabula epistolarum // *F.* 74 *recto, regel* 11: ꝯ Finis huius Tabule // *F.* 74 *verso* (*blank*).

M. N.

GASSARUS, A., Een Chronycke. Antw., Wouter van Lin, 1534. kl. 8°. 526

¶ Een Chronijcke / // waer in (*sic*) als in een Tafel / seer cortelic begrepē // wort / alle tghene dat bescreuen / eñ gheschiet is vant beghinsel // des weerelts / tot desen Jare teghenwoordich van XXXIIII. // Wt verscheyden Chronijckē met groter neersticheyt ver= // gadert doer Achillem Gassarū tot Lindauwe // in Oostenrijck. // ❧ ❧ // ¶ Item hier toe heb // beu (*sic*) wij gedaen noch veel vreemde ghescbiede (*sic*) // nissen by onsen tijdē geschiet die in dander niet en zijn / // ghecorrigeert eñ ghebetert tot veel // plaetsen &c. // ¶ Hier toe / soe hebben wij noch by gheset dat // ghetal van allen Keysers / eñ van allen Pausen / totten Keyser // Carolum die vijfste / ende den Paus Clemens // dye se= // uenste nv teghenwoordich. // ❧ ❧ // ¶ Gheprent Tantwerpen voor Wouter van Lin wonēde op // die Lombaerde veste naest den Gulden hant. // ¶ Men vintse oec te coope int Gulden Missael in die Cāmer // strate by Adriaen van Berghen. // 1534. //

84 bldn., Goth., 30 regels, met sign. (a—8 bldn.) b—lij; Zonder reklamen. 12mo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso*: ¶ Achillus Gassarus wenscht Leo= // nardo Beyer Raedtshere der stadt Eslingen *enz.* *F* 2 *recto, onderaan:* Ghescreuē // tot Landauwe in Oostenrijck / in Junio / Int Jaer // M.D.XXXIII. // *F.* 77 *recto, regel* 22: ¶ Dat ghetal van allē Coningē eñ Key // sers van Romen / Totten Keyser // Carolum die vijfste nv te= // ghenwoordich. // ❧ // *F.* 84 *verso* (*blank*).

K. B.
M. N.

Georgii // Macropedii // Andrisca fa= // bula lepidis= // sima. // (*Drukkersmerk*, v. H. n°. 7) // Antverpiae apvd Michae= // lem Hillenium, in Rapo. Anno // M. D. XXXVIII. //

24 bldn., Cursief, 30 regels, met sign. A 2—C 4; Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso*: Georgivs // Macropedivs Io= // anni Hillenio // s. d. // . . . *onderaan*: Vale. Ex Tra // iecto. 12. Kalendas // Nouembr'es. // Anno à Christo nato. // 1527. // *F.* 2 *recto*: Argvmen // tvm in An= // driscam. // *F.* 24 *recto*, *onderaan*: Finis Andriscae // *F.* 24 *verso* (*Drukkersmerk*, v. H. n°. 6, *bovenaan*: tempvs. //

M. N.

SOMME LE ROY of des Conincs Somme. Antw., H. Eckert, 1519. 1 April. 4to. 614

Sconincx // summe. // Ende leert hoemen die sonden biechten sal. // (*Houtsnee*) //

156 bldn., Goth., 32 regels, met sign. a iij.—? iiij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart, de eerste twee regels in xyl.*) *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: ¶ Hier beghint een boeck datmen hiet somme le roy. // Oft des conincs somme. *enz.*..... *regel* 5:..... Want ick broeder Jan van // brederoede connaers der carthuser oerden // tot zeelom, *enz.*..... ēn hebbe ouergheset // vten franchoyse in duytsche Int iaer ons hēre. M.cccc // ende achte. een boeck dat een groot clerck vander pre- // dicaer oerden den coninck philips van vrancrijc maec- // te. Int iaer ons herē. M.cc. ēn lxxix. *enz.* *F.* 156 *recto*, *regel* 16: ¶ Hier eyndet dat boeck datmen heet Somme le Roy // of des conincs somme. Ēn is gheprent Tantwerpen // bider Camer poerte Int huys van delft. Bi mi Hen- // rick Eckert Int iaer ons heren. M.CCCCC. ēn xix. // den eersten dach Aprilis. // *F.* 156 *verso* (*blank*).

M. N.

☙ Confes= // sionale, sive libellvs // modū confitēdi pulcherrime cōplectēs // Necessarius atq; vtilis et cuilibet recte // confiteri volenti, et ipsis sacerdoti= // bus qui aliorum confessiones au // dire habent. AEditus à celeber= // rimo Academiae Louanienſ // Artiū & sacrae Theologiae // professore, Diuiniq; verbi decla // matore facundissimo Magistro God= // scalco // Rosemondo Endouiensi. // Iam tertio ab eodem recogni= // tus & castigatus Anno. M. // D. XXV. Men. Feb. // (*Roos*) mondt (*figuur*). //

288 bldn. (1 ongen., gen.: Fo. 2—Fo. 281. en 7 ongen.), Lat., 36 regels, met sign. A 2—Z 5 en Aa 1—Nn 5; Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart*). *F.* 1 *verso*: Levini Linii Gandavensis // Hipodidascali Anduerpienſ in Libri laudem. // *F.* 2 *recto* Q (*xyl.*) Voniam confessio // omniū *etc.* *F.* 287 *verso*, *regel* 11: ¶ Impressum Antwerpiae in Rapo, apud // Michaelem Hillenium Hoochstratanū // Anno à natiuitate Christi Iesu // M.D.XXV. // XI. Martij. // *F.* 288 (*blank*),

M. N.

Mij. Ned. Letterk.

☙ Manci // nvs de qvatvor // virtvtibvs. // Petri Carmeliani // Exasticon in Dominici Mancini de // quattuor cardineis uirtuti- // bus libellum. // Qui cupit eximios mores, uitamq; beatam // Noscere, *etc.* (6 *regels*) // Antverpiae apvd apud Marti // num Caesarem // Anno. M. D. XXXV. //

28 bldn., Cursief, 29 regels, met sign. A 2—D 2; Met reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel, in houtsneê-rand*). *F.* 1 *verso*: Dominicvs Mancinvs ad // Lectorem de Libro suo. // *F.* 28 *recto, regel* 23: Finis. *F.* 28 *verso* (*blank*).

M. N.

PHILELPHUS, F., Epistolae. Dav., R. Paffraet, 1503. 25 April. 4to. 940

Francisci Philelfi Epistole // breuiores elegantiores et iu // uenibus magis vtiles. ex toto epistolarum eins vo= // lumine laboriose collecte Et preposita sunt singulis // his epistolis argumenta vel tituli breuiter declaran // tes ipsarum materias. Ideo autem egregium opus // culum hoc imprimi curauimus vt adolescentes et fa // cilius et sepius lectitent quo quidem nihil ipsis con= // ducibilius fuerit Addita est tabula vt facile possint // inuenire quam querunt materiam //

72 bldn. (6 ongen. en gen.: Folium Primum — Folium lxv.), Goth., 39 regels, met sign. II—III en Aj—Liij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso*: Tabula // *F.* 7 *recto*: Folium Primum // ¶ Franciscus Philelfus Francisco barbaro S. d't // *F.* 71 *verso*, *regel* 15: Vale Ex // Mediolano nonis Aprilibus. M.cccc.xli. // ¶ Finiunt Epistole breuiores // elegantioresq; Francisci Phi= // lelfi. Impresse Dauentrie per // me Richardum Paffraet. An= // no domini Millesimo. Quin // gentesimo tercio Vicesima quin= // ta Aprilis // *F.* 72 (*blank?*)

M. N. Vergauwen. 1126.

EUSEBE, Histoire ecclésiastique. Anvers, M. Lempereur, 1533. 7 April. kl. 8vo. 942

Lhistoire Eccle= // siastique de Eusebe de Ce= // saree / translatee de Latin en // Frãcoys / par Messire Clau // de de Seyssel / Euesque lors // de Marseille / & depuis // Archeuesque de // Thurin // ¶ Imprime en Anuers par moy // Martin Lempereur / // Lan de Nostre // Seigneur // M.D.xxxiii. //

312 bldn. (13 ongen., gen.: Fueil. 2—Fueil. 160; Fueil. 157—Fueil. 293. Fueil. 295. Fueil. 297 en 1 ongen.), Goth., 31 regels, met sign. AA.2.—BB.2, a—z.5. en A—P.2. Met reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto*, (*titel, omgeven door houtsneêranden, onderaan drukkersmerk van* M. K. (v. H. n°. 1). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: La Table. // L (*xyl.*)E Prologue de Ruffin Prestre // Dacquilegie en la translation de // Lhistoire *etc.* *F.* 11 *verso, regel* 17: Fin de la Table. *F.* 12 (*blank*). *F.* 13 *recto*: Lhistoire Ecclesiasti= // que de Eusebe Cesarien / *etc.* *F.* 312 *recto*: ¶ Imprime en Anuers / par moy Mar= // tin Lempereur. En Lan de gra // ce Mil Cinq Ceus / & // trentetrois / le // septies= // me iour de Auril. // *F.* 312 *verso* (*blank*),

M. N.

MEIJER, J., Flandricarum rerum tomi X. Antv., G. Vorsterman, 1531. kl. 8vo. 943

Iacobi Mey // eri Baliolani Flan // dricarvm rervm // tomi X. // De origine Flandrorum Tomus I. // De Menapijs, Tomus I. // De Morinis, Tomus I. // De Tornacensibus, Tomus I. // De Gandensibus, Tomus I. // De Duacensibus, Tomus I. // De catalogo Regum Franciae ac Comitū // Flandriae, Tomis I. // De genealogia Comitū, Tomus I. // De situ ac moribus Flandriae, To. I. // De nobilitate rebus'q3 alijs, To. I. // Cum Hymno de sanctissimo nomine // Iesv. // ¶ Chronica Flandriae. // Antverpiae, // Apud Guilielmum Vorster- // mannum Anno. M. // D. XXXI. // ⁂ //

72 bldn. (2 ongen., gen.: Fo. 3—Fo. 67 en 5 ongen.), Latijn, 27 regels, met sign. a.ij.—i.5; Met reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso*: Iacobi Meyeri Balio // lani, *etc.* *F.* 2 *recto*: De primor- // diis et antiqvita- // tibvs *etc.* *F.* 72 *verso* (*Drukkersmerk*, v. H. n°. 6).

M. N.

HERENTALS, Th., Spiegel des kersten levens. Antw., S. Cock, 1532. 12 Nov. kl. 8vo. 944

Den speghel // des kerstē leuēs Beslutēde tver // claers vandē thiē gebodē gods / // eñ vādē. vij. sacramētē der hele // ger kerckē / also verre alst dē ghe // meenē kerstenē noot is te geloo / uen / eñ profijt / te wetē / om met // tē werckē te beleuē / Wtgegeuē // by broeder Thomas Herentals / // minderbroed' vand' obseruātie // Typere in Vlaenderen. // ¶ Geprint anderwerf met gro // te neerstichz eñ correctie eñ met // tē quotatiē der scrifturē / by mi // Simō Cock / int iaer ons heeren // M. CCCCC. eñ XXXij. //

200 bldn. (4 ongen. en gen.: Fo. I—Fo. C. xcvi), Goth., 28 regels, met sign. Aij—Ziiij en ai—biiii; Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart, omgeven door houtsneê-randen.*) *F.* 1 *verso:* ¶ Cōmendatie vā // desen Spiegel des kersten leuens / *enz.* *F.* 200 *recto, regel* 3: ¶ Hier eyndet tweede deel van // dit boecxken. // ¶ Steruen is ghewin. // ¶ Hier is voleyndt dat verclaers vandē thien // gheboden / ende dat verclaers vanden se- // uen sacramenten / gheschreuen den // thiensten dach in September / // Anno. M. CCCCC. eñ // XXIX. // ¶ Mori lucrum. // ¶ Gheprent Thanwerpen op die Lombaerde // veste / teghen die gulden hant ouer / By // mi Symon Cock. Int iaer ons hee- // ren. M. CCCCC. ende. xxxij // den twaelfsten dach // van Nouem- // ber. // ¶ God si gheeert. // *F.* 200 *verso* (*Drukkersmerk, niet bij* v. Havre).

M. N.

HERENTALS, Th., Spiegel des kersten levens. Antw., S. Cock, 1537. kl. 8vo. 948

Den spieghel // des kerstē leuēs. Beslutēde, tverclaers // vandē thiē ghebodē gods / eñ vādē. vij. // sacramētē der heyliger kerckē / also ver- // re alst dē ghemeynē kerstenē noot is te // gheloouē / eñ profijt / te wetē / om mette // werckē te beleuē / Wt ghegeuē bi broe- // der Thomas Herentals / minrebroed' / // vand' obseruātie Typere in vlaenderen. // ¶ Gheprent āderwerf met grote neer- // stichȝ eñ correctie eñ mettē quotatiē der // scrifturē bi mi Symō Cock / int iaer ōs // heerē. M. CCCCC. eñ XXXvij. //

172 bldn. (3 ongen., gen.: Fo. I.—Fo. C. Lxij. en 7 ongen.), Goth., 30 regels, met sign. Aij—Y; Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart, omgeven door houtsneê-rand*). *F.* 1 *verso*: ¶ Cōmendatie vā // desen Spieghel des kersten leuens / tot // alle goetwillighe Lesers. // *F.* 3 *recto*: ¶ Die Prologhe. // *F.* 4 *recto*: Van Gods ghebodē int ghemeyne. *F.* 166 *recto*: Hier beghinnen. x // Artikelē / *enz.* *F.* 169 *verso, regel* 29: Ghescreuen den thiensten dach in September. // Anno. M. CCCCC. ende. XXIX. // ¶ Steruen is ghewin. // *F.* 171 *verso* (1): Die tafele // vā desen spiegelboec // *F.* 172 *verso* (2), *onderaan*: ¶ Gheprent Thantwerpē / By my Symon Cock. //

M. N.

ROSEMONDT, G., Van der biechten, enz. Antw., H. Eckert van Homberch, 1517. 6 Maart. kl. 8vo. 952

D(*xyl.*) It is een seer profitelic // boexken vāder Biechtē ende // vā die seuē dootsonden. ghe= // maect vā meester Godschalc // Rosemondt vā Eyndouen. Doctor ind' // godtheit. eñ leert ōs dē rechten wech eñ // maniere wel te leuē ō salichlijc te steruē // eñ altijt eē vuerich gerust hert te hebbē. / (*Houtsneê*, *links*: Cū gra // et priui // *rechts*: legio re // gis.)

218 bldn., Goth., 21 regels, met sign. a ij—s iiij, aa i—cc v; Zonder reklamen, met eenige kleine houtsneden. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso* (*Houtsnêe*). *F.* 2 *recto:* W Ant seer veel menschen doer // onwetēheit blindelinge *enz.* *F.* 217 *verso*, *regel* 15: ¶ Gheprent Tantwerpen Binnen die // camer poerte Int huys van Delft. By // mi Henrick eckert van Homberch. Int // iaer ons heerē. M . CCCCC. ende. xvij. // den sesten dach van Maerte. // *F.* 218 (*blank*).

M. N.

In= // terpretatio chal= // daica pentatevchi // ceu quinq; Librorū Moysi, lux= // tra trāslationem quā imprimendā // iussit venerabilis Cardinalis To // letanus: Mandato Leonis. x. // Pontificis maximi. // Genesis L. capi. // Exodus xl. // Leuiticus xxvij. // Numerus xxxvi. // Deuteronomium. xxxiiij. // Antverpiae excvde= // bat Nicolaus Coruinus. Anno // Dni. M. D. XXXV. //

192 bldn. (3 ongen., gen.: Fo. 4.—Fo. 191 en 1 ongen.), Latijn, 34 regels, met sign. A2—Z4 en Æ—Æ4; Met reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel, omgeven door fraaien houtsneêrand, onderaan een schild, waarop:* N C 1535). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: Venera= // bili fratri Francisco Epi= // scopo Abvlen. et dilecto // Filio Francisco de Mendosa, Archidiaco= // no de Pedroche in Ecclesia Cor= // dubensi, vel eorum alteri, // Leo Papa X. // S. D. // *F.* 3 *recto, regel* 2: ... Datum Romae apud San= // ctum Petrū sub anulo piscatoris. Die. XXII. // Martij. M . D. XX . // *etc.* ... *regel* 8: Nicolao Corvino P. Sylv. S. D. // *onderaan* ... Anno. M . D . XXXV. // *F.* 191 *verso, regel* 27: Antverpiae typis Nicolai // Coruini Anno Domini M. D. XXXV. // *F.* 192 *recto* (*blank*). *F.* 192 *verso* (*Drukkersmerk, niet bij v. H. Zie reprod. in Catalogus* M. N. n°. 293, blz. 177).

M. N.

Olthoff, bl. 22.: „N. C. is slechts bekend door het (bovenstaande) werk. Wij betwijfelen ten zeerste of N. C. wel voor een Antwerpsche drukker mag gehouden worden".

Toch staat in den brief van P. Sylvius: Idcirco visum est mihi, vt typis tuis impressorijs elegātissimis, mi Coruine, sub cōpendij forma in lucē ederetur.

MINNENBRIEF, GEESTELIJKE, Antony S. Cock, z. j. (c. 1530). kl. 8vo. 992

ꝟ Den gheestelikē // minnen brief die Jesus cristus co // ninc der gloriē seynde tot zijnder // bruyt der minnender sielen. // (*Houtsneē*). //

8 bldn., Goth., 22 regels, met sign. A ij; Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso*: I Esus cristus coninc des hemels en // de der aerden / *enz*. *F.* 8 *verso*, *regel* 3: ꝟ Gheprent Thantwerpen / op dye Lō· // baerde veste / teghen die Gulden hant // ouer. Bi my Symon Cock. //

M. N. (andere druk dan nº. 715).

TREGEMENT der ghesontheyt. Brussel, T. v. d. Noot, 1514. 7 Sept. folio. 27

Tregement ~ der ~ // ghesontheyt ~ ~ // Cum gracia et preuilegio // (*Houtsneê*) //

92 bldn., Goth., 2 kol., 41 regels, met sign. aij—rij; Zonder reklamen. Met houtsneden. Folio.

F. 1 *recto* (*titel, de letters in xylographie*). *F.* 1 *verso* (2 *houtsneden*). *F.* 2 *recto* (1): ¶ Hier beghynt dat boeck ghenoemt // tregement der ghesontheit ghemaect // biden vermaerden medecijn meester // der stadt van melanē magninus En· // de nv yrst ghetranslateert wten latine // in duytsche // *F.* 92 *verso* (2), *regel* 38: ¶ Gheprint in de princelijcke stadt vā // Bruesel Int iaer ons heeren Vijfthiē // hondert ende veerthiene / den seuenstē // dach septembris. //

K. B.

Mij. Nederl. letterk. (defect).

BIBEL int corte. (Antw.), Cl. de Grave en T. van der Noot, 1513. 21 Dec. folio. 28

Dē bibel int corte // ghetranslateert. // Wten latine ende walsche Metten figuren. // (*Houtsnē*) //

158 bldn., Goth., 2 kol., 42 regels, met sign. aij—xiij,s—?ij en Ai—Diij; Zonder reklamen. Met houtsneden. Folio.

F. 1 *recto* (*titel, de twee eerste regels in xylogr.*) *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto* (1): ☙ Dat eerste capittel hoe // God *enz.* *F.* 158 *recto* (2), *regel* 13: Dit boeck es gheprint bi my Claes // de greue Ende Thomaes vand' noot: // Int iaer ons heren duysent vijfhond't // ende derthiene: op sint Thomas anōt // (*Houtsnē*) // *F.* 158 *verso* (*blank*).

K. B. (defect, colophon ontbreekt).
Mij. Ned. letterk. (titel ontbreekt).

Dē grotē herbari' // met al sijn figuerē // Die Ortus sanitatis ghenaemt is. met sijnder tafe // le in latijn eñ in duytsche En hier af een scoon registere om die curatien teghen ald'= // hande crancheden lichtelijck te vindene En oec een expert suuerlic tractaet om dye // orine te iudicerene En noch een tractaet om die crachten van alle medecinen te ken // nene / met vele andere goede leeringhen .∴.∴. // (*Houtsnee, links en rechts randen*) //

210 bldn. (6 ongen., 185 gen.: I—CXC en 19 ongen.), Goth., 2 kol., 41 regels, met sign. Aij—Aiij, ai—xiij, al—?ij en Ai—Miij; Zonder reklamen. Met houtsneden. Folio.

F. 1 *recto* (*titel, de twee eerste regels in xylographie*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto:* een registere der capittelen in latijn // ¶ Dese zijn *enz.* *F.* 7 *recto* Hier beghint een prologhe des scriuers van den // groten *enz.* *F.* 199 *recto* (1) Een registere // om *enz.* *F.* 210 *recto, regel* 30: ¶ Desen boeck is gheprint in die vermeerde coopstadt // van Antwerpen bi mi Claes de Graue In onser // lieuer vrouwen pant Bi dye Camer poorte // Int iaer ons heeren. M . CCCCC eñ // xiiij. Den. xvij dach van Junius. // Cum Gratia et Priuilegio. // *F.* 210 *verso* (*blank*).

K. B. (defect).

VORAGINE, Passionaal. Winter- en Zomerstuk. Parijs, W. Hopyl, 1505. Sept. 1001*

Hier beghint tvvinter stuck des Passio // (*hetzelfde figuur*) naels. Dat ghehieten is Aurea legenda. (*Hetzelfde figuur*) // (*Houtsneê*) // ¶ Wellustighe sinnen wilt nv aenmercken // Der heylighen leuen / passye / ende doot. // Haer droeuigher smarten so wilt nae wercken // Sy hebbent gheleden met bliscap groot. //

174 bldn., (2 ongen. en gen. I.-C.lxxi. en 1 ong.) Goth., 2 kol., 44 regels, met sign. A.ij. — X.v. en Aa i. — Aa. iiij. Zonder reklamen. Met houtsneden. Folio.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart*). *F.* 1 *verso*: ¶ Hier beghint dat Prologus van dat Passionael. ende is ghe // hietē indē latijn Aurea legēda: *enz.* *F.* 2 *recto* (1) D It is die tafel van desen teghen= // woerdighen boecke *enz.* *F.* 3 *recto*: Van allen lieuen heilighen. // (*Houtsneê, in 4 afd.*) // (1) A (*xyl.*)Lre heiligen dach // was geordineert. // *F.* 173 *verso* (2) *regel* 32: ¶ Hier is voleyndt dat eerwaerdighe eñ // notabel boeck gheheten dat winterstuck // des Passionaels of der guldē legēde. wel // diligentelick wten latine in duytsche ghe= // trāsponeert eñ ghecorrigeert. Voleynt te // Parijs in sint Jacobs strate. By Wolff= // gang hopyl. int teykē vā sint Jorys / voer // Willem Houtmart. boecvercoper wonē= // de te Brusel in brabāt. Int iaer ōs heren. // M . CCCCC . eñ . v. in die maent Sep. // *F.* 174 *recto* (*blank*). *F.* 174 *verso* (*houtsneê*).

Hier begint tsomer stuck vanden Passionael. // ¶ Och herten bedwermt wilt v ontluycken // Om taenschouwen dat passionael // Der heylighen legenden / wilt nv ghebruycken // Thes cort te sijn int aertsche dael. // (*Dezelfde houtsneê als op Deel I.*) //

¶ Sy hebben v voor den wech ghewesen // Ende oeck ghestort haer heylich bloet // Wilt nv haer volghen ghy wordes ghenesen // Doer tbitter lyden der heylighen soet. //

184 bldn., (3 ongen. en gen. ii. — C.lxxxii.) Goth., 2 kol., 44 regels, met sign. a i—z iij. Zonder reklamen. Met houtsneden. Folio.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart*). *F.* 1 *verso*: HIer beghint een nuttelijck boeck / dwelck men hiet dat passionael dat in la= // tijn ghehieten is Aurea legenda. *enz.* *F.* 2 *recto* (1): ¶ Dits die tafel vanden somerstucke. // *F.* 3 *recto* (*in rand*); (1) (*houtsneé*) // Cristus verrees vāder doot. // Om ons te helpen wter noot // C (*xyl.*) Ristus ver= // rees op den // derdē dach // *enz.* *F.* 184 *recto* (2) *regel* 33: ¶ Hier is voleyndt dat eerwaerdighe // eñ notabel boeck / geheten dat somerstuck // des Passionaels of der guldē legēde. seer // naerstelijck wten latine in duytsche ghe= // translateert eñ gheemendeert. Gheprent // te Parijs int sint Jacobs strate in teyken // van sint Jorys / voor Willem Houtmart. // boeck vercoper wonende te Brusel. Int // iaer ons heren. M. CCCCC. eñ vijf // *F.* 184 *verso* (*dezelfde houtsneé als in 't winterstuk*).

Cat. Morgand, 1900. No. 51. no. 39689, thans in Bibl. Roy.

TRIUMPHE du couronnement de Charles V. Anvers, W. Vorsterman. 1520, 19 Dec. 1002*

Le triumphe du couron // nement de lempereur Et lentree triumphante en la // ville daquisgrane. // (*Houtsneê*) //

8 bldn., Goth., 32 regels, met sign. (A 1—4) B i. Zonder reklamen. Met houtsneden. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso*: Quant escripre deburoye du triumphe faict au cou // ronnemēt *enz.* / *F.* 2 *recto*: Le lundy ce fist Lentree // Premierement sont entrez *enz* *F.* 8 *recto*, *regel* 13: Imprime en la ville Danuers hors la porte de la // chambre au Lycorne dor par moy Guil= // lamme Vorsterman. Lan de grace // M. CCCCC. et. XX. le. xix. iour // de Decembre. // Auec grace et Priuilege. // (*Twee houtgravuren*) *F.* 8 *verso* (*Drukkersmerk*, v. H. no.)

Cat. Morgand, 1900, No. 51. no. 39655 (waarbij reproductie v. d. titel). Zie ook Cat. Audenet; Ruggieri. Bibl. Roy.

I (*lange Goth. letter*) N this booke is // Conteyned the // names of y^e bay // lifs Custos ma // irs and sherefs // of the cite of lon // dō from the ty= // me of king rich // ard the furst. & // also thartycles // of the Chartur // and libarties of // the same Cyte. // And of the chartur and Liberties off // England wyth odur dyers mat's // good en necessary for enery (*sic*) Citezē // te vndir stond and knowe. Whiche // ben shewid ī chaptirs after the four= // me of this kalendir folowing. //

12 bldn. ongen. en 118 gen. : I.-Cxviij. Goth., 2 kol., met sign. Aij. — (A4=3 bldn), Ai — Viij; Zonder reklamen. Folio.

F. 1 *recto* (1) (*als boven*) *F.* 5 *recto*: T(*xyl.*)He names of y^e balyfs. Custos. Mayers. and sherefs o // y^e Cite fo London *enz.* *F.* 12 *verso* (*blank*). *F.* 13 *recto* (1) THe articles of y^e charter & liber // teis of the Cite of london Ca. ij. // *F.* 130 *recto* (2) *regel* 5: ¶ And when thys was done it was // decreed by the sayd arbitrours that // eueryche off my lordis of glonceter // and of winchester shulde take enthiz // other by the hand in presence of the // kyng and all the parlament in sigū / and tokyn off good loue and accorde // whiche was done. // *F.* 130 *verso* (*blank*).

Ellis and Elvey. Cat. Dec. 1900. *Zie* Censura litteraria. Vol. VI. 113—9. Reprint in 1811, 4to. Met een "judicious introduction", by F. Douce, Esq. Hazlitt, Collections and Notes. Heber, Library. Cat. B. M. 1884. II. 1013 (Without pagination)

(*Drukkersmerk, met den naam*: Thielman Kerver)// ¶ Die ghetijden van onser lieuer vrouwē met // vele schoone louen ende oracien. //

124 bldn., Goth., 25 regels, iedere bladzijde omringd door kleine houtsneden: voorstellingen uit de Bijbelsche geschiedenis, portretten, ornamenten, doodendansen enz., met de teksten in rood gedrukt, enz. Met sign. a—q. ij. Zonder reklamen. Met 14 groote houtsneden. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel, de tekst in rood, het geheel in rand*). *F.* 1 *verso*, *in rood*: ¶ Almanach durende. xij. iaer. // *F.* 14 *verso* (*Houtsnée*) // *in rood*: ¶ Dit nauolgen es dbeghin vandē // heylighe ewangelie van mijn heere // sint ià : *enz. F.* 15 *recto* (I) Nden beghinne was dat woert // ende dat woert *enz. F.* 124 *verso, in rood*: ¶ Dese onser lieuer vrouwen ghetij=// den met zeere vele schooner louen eñ // oracien oft bedinghen : ende metten le // uene ons heeren vuter biblen gheno= // men eñ in figuren ghesneden zijn ghe=// prēt te Parijs Bij Thielman Keruer // duytsche ende druckerheere wonende // inde selue stad van Parijs ende heeft // se ghedrucht tē orbare van allē goedē // kerstenen mensche die gheen latijn en // verstaē. de welcke men vindt te cope te // paris in sint Jacob strate inden roester // Eñ zijn vol daē gheweest met grooter // naersticheyt dē. xxv. dach in April int // iaer ons liefs heeren. M. CCCCC. // ende neghen. // *in zwart*: Gode zijns dancke ende lof. // weest vrolick wildi langhe leuen // Leeft wel wilt ghi altijt vrolic wesen //

Bibl. Gent.

REFREYNEN int Sot, Amoreus, Wijs. Antwerpen, J. van Doesborch, z. j. 1005

Refreynen // (*Houtsneê*) // Int // (*dwars en omgeven van krulornamenten*): sot // amo // reus // wys //

218 bldn., Goth., 22 regels, met sign. (A 1—8) B—O; (Aa 1—8) Bb—Hh; (aa 1—8) bb—ee. Zonder reklamen. langw. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel, de eerste regel in rood gedrukt, de geheele titel bestaat uit* 3 *blokken*). *F.* 1 *verso*: (*Houtsneê, bovenaan op een band*: Ic doel om dy.) *F.* 2 *recto*: Die regelē vandē Refreynen || Int amoreus || *F.* 5 *verso* (*Houtsneê*) || Dā. ij. gelieuē v'saēt ī eenē wille || *F.* 112 *verso, onderaan*: ¶ Hier na volgen die Refreynē || ☙ van sinnen. ❧ || *F.* 113 *recto*: Refreynen (*als op den titel, doch zwart*) || Eñ Balladen int wijs. eñ van sin || nen. met veel schoone onder || wisingē eñ leeringen // (*Houtsneê*). // *F.* 178 *verso, onderaan*: Geprent Tantwerpen / op die Lom // baerde veste / bi mi Jan van // Doesborch. // *F.* 179 *recto*: Refreynen (*als op den titel, in rood*) // Int sot / om ghenuecht te verweckē / eñ swa // richeyt en melancolie te verdriuē. // (*Houtsneê*) // *F.* 218 *verso*: ¶ Gheprent / volendt / sijn hier te samen // Schoon Refreynen / al sonder spot // Bi Jan vā Doesborch / wilt hē niet blamen // Int amoreus / int wijs / en ooc int sot // Des wilhē Jhesus gheuē sijn hoochste lot // Dat wi bi hem in vreden mogen versamen // (*Drukkersmerk, Proctor* 3B.) //

Bibl. Gent. Niet bij Proctor noch Berghmans.

SCHIP vol wonders. Z. pl. Brussel (of Antw.), v. d. Noot. z. j. 1006

Tscep ~ vol ~ wonders ~ ~ // (*Houtsneê, anders dan op den titel van n°.* 1007) //

54 bldn., Goth., 2 kol., 42 regels, met sign. ij en a—lij. Zonder reklamen. Met houtsneden. folio.

F. 1 *recto* (*titel, de letters in xylographie, als in n°.* 1007, *hier staat o. a. de dokter rechts van den toeschouwer*). *F.* 1 *verso* (*Wapen van Karel, omgeven door versierde randen*). *F.* 2 *recto* (1): Hier beghint die tafel des boecks // *F.* 4 (*ontbreekt in het ex. van de Gentsche bibliotheek*). *F.* 5 *recto* (1) ¶ Prologhe // I Nden naim des heeren die om on // se salicheyt sijn *enz.* *F.* 54 *recto* (2) *laatste regel*: aqua vite Deo gratias / *F.* 54 *verso* (*Drukkersmerk in versierden rand, als in n°.* 1007).

Bibl. Gent. In dezen druk is d. 4, e. 6, f. 4 en k. 4. — In no. 1007 is d. 6, e. 4, f. 6 en k. 6 — daarom 4 bladen meer in no. 1007. Het wapen dat op de laatste blz. in no. 1007 voorkomt is niet geheel gelijk aan dit op 1 verso.

Tscep ~ vol ~ wonders ~ ~ // (*Houtsneê*) //

58 bldn., Goth., 2 kol., 41 regels, met sign. ij en a—liij zonder reklamen. Met houtsneden. folio.

F. 1 *recto* (*titel*, *de letters in xylogr. op hetzelfde blok als de bladgroote houtsneê*) *F.* 1 *verso* (*blank*) *F.* 2 *recto* (1): ¶ Hier beghint die tafel des boecks // *enz.* *F.* 4 *verso* (*blank*). *F.* 5 *recto* (1): ¶ Prologhe. // I Nden naem des heren die om on // se salicheyt sijn *enz.* *F.* 57 *verso* (2) *regel* 19: ¶ Dese boeckē sijn gheprint Int yaer // duysent vijfhondert eñ veerthiene | dē // seuenthiēstē dach in Junio. Ende sijn // te coope in onser lieuer vrouwen pant // Thantwerpen // (*wapen*) // Cum gratia et priuilegio // *F.* 58 *recto* (*blank*) *F.* 58 *verso* (*Drukkersmerk*, *in versierden rand.*)

K. B.; Mij. Ned. letterk. (zonder laatste blad). „De opgave: Dese boeckē *sijn* gheprint, wijst er m. i. op dat no. 1007 en 27, te samen behooren. Beiden sijn in Brussel geprint en het drukkersmerk staat er voor de twee".

Zie Huydecoper. Proeve van taal en dichtkunde. I. bl. 439. In Biblioth. Hultman. Sylvaed. 1821. pag. 50. No. 150 vindt men „Tscep vol wonders en Tregement der Gesontheyt. Brussel. 1514. Bibl. Roveniana. Lugd. Bat. 1806. no. 137. (La Nef de Santé?)

BIBEL int corte. Antw., Cl. de Grave, 1516. 6 Jan. folio. 1008

Dē bibel int corte // ghetranslateert. // Wten latine ende walsche. Metten figueren. // (*Houtsneê*) //

162 bldn., Goth., 2 kol., 42 regels, met sign. aij—siij, ſi—ſiij, ꝑi—ꝑiij, Ai—Fiij; Zonder reklamen. Met houtsneden. Folio.

F. 1 *recto* (*titel, de eerste twee regels in xylographie*) *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto* (1): ¶ Dat eerste capittel hoe // God hemele ende eerde sciep // *enz.* *F.* 162 *recto*: ¶ Hier is voleyndt den Bibel int corte nv anderwerf ghe= // corrigeert ende met veel schoone figueren daer inne // gheset. Eñ hi is gheprent in die vermaerde coop // stadt van Antwerpen / bi mi Claes de gra // ue woonende in onser lieuer vrouwē // pandt binnen die camer poorte // Int iaer ons liefs heerē. M. '/. CCCCC. ende. Xvi. // den. vi. dach vā // Januario. // ✠ ✠ // ✠// (*Wapen*) // Cum gratia et priuilegio // *F.* 162 *verso* (*blank*).

Ellis & Elvey, (Summer Cat. 1899 no. 1). Waarschijnlijk hetzelfde ex. als dat in Mullers Cat. 1898. Deze druk is identiek met het ex. van de K. B. (beschreven onder no. 28). Of het dáár bijgeschreven colophon dus feitelijk bij dien druk behoort blijft de vraag. Museum Meerm.-Westr. V. B 12. Le Long, Boekzaal, 413 seq.

CATECHISMUS, d. i. de groote kinderleere. Z. pl. Niclaes van Oldenborch, 1538. 1009

Catechismus // Dat is: De groote // Kinder leere. // Vergadert wt de oude Doctoren // der heyligher Kercken: // Te weten. // Athanasius. Cyprianus. // Cyrillus. Chrysostomus // Basilius Magnus. // Augustin°. Hieronymus. // Ambrosi°. Theophilact°. // Ireneus. Ruffinus. // Tertullianus. Origenes. // Eusebius. &c. // Mar. x. // Laet de cleyne kinderkens tot mi // comen / *enz.*

144 bldn., Goth., 28 regels, met sign. a.ij. - s.v. Met reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*) *F.* 1 *verso*: ¶ Vvt den Statuten / des // Eerwaerdighen Vaders Guidonis / // des Bisschops van Wtrecht. // *F.* 2 *recto*: ¶ Totten Leser. // HIer hebdy *enz.* *F.* 143, *verso*, *regel* 19: Amen. // Ghedruct by Niclaes van // Oldenborch. /i 1538. // *F.* 144 (*blank*).

K. B.
Bibl. Gent.

FREDERIK van Jenuen (Van heer). Antw., W. Vorsterman. 1531. 8 Febr. 4to. 1010

---

vā · heer · frederick · // vā Jenuen in Lombaer // diē een warachtige historie cortelinge gesciet // die een vrouwe was eñ eēs coopmās // wijf eñ moeste dolē achter lāt / eñ // wert een groot heere biden // coninc van Alkarē dien // si diēde. xiij. iaren lāc // als een man. // (⁂) // (*Houtsneê.*)

20 bldn., Goth., 33 regels, met sign. Aij.—Eij; Zonder reklamen. Met houtsneden. 4to.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart, eerste regel in xyl.*) *F.* 1 *verso*: ꝟ Prologhe. // Q Va mensura mensi fueritis remetietur vobis. God // die here spreect *enz.* *F.* 2 *recto*: ꝟ Hoe vier machtige cooplieden verghaderden // van *enz.* *F.* 20 *recto*, *regel* 25: ꝟ Gheprint Tantwerpen buyten die Camerpoorte / inden // gulden eenhoren / bi mi Willem Vorsterman. Int iaer ons // Heerē. M. CCCCC. eñ XXXI. dē. viij. dach vā Februarius // *F.* 20 *verso* (*Drukkersmerk*, v. H. n⁰. 1).

Bibl. Gent. "Roman, en prose et en vers, rangé parmi les livres licencieux défendus par l'évêque Malderus. Le seul exemplaire connu, acquis à la vente Enschedé à Haarlem pour 200 flor., a été revendu depuis à la vente J. Capron (Brux., 1875, no. 479), au prix de 900 fr. environ.

Il existe probablement une édition néerlandaise antérieure à celle de 1531. Une réimpression en a été faite à Anvers par G. Verhulst, en 1626, sous le titre: *Een schoone historie van Frederick van Ienven.*

Jean van Doesborch imprima à Anvers, en 1518, un texte anglais du roman de Frédéric de Gênes. On n'en cite qu'un seul exemplaire, celui du duc de Roxburghe". Bibl. Belg.

¶ Dat nieuwe // Testament ons Hee= // ren Jesu Christi. // ¶ Esaie . 1 . // Hoort toe ghi hemelen / // ende ghi aerde luystert: // want die Heere spreect. // M. D. xxxviij. //

336 bldn., Goth., 41 regels, met sign. * ij — * iiij. A.— Z. v. en a. — s. v. Met reklamen. Met houtsneden. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart, in een houtsneé, bovenaan*: Litera occidit spvs avt vivificat. 2. cor. 3. *onderaan*: ¶ Josue .1. // ¶ Eñ laet dit boeck van deser wet / van uwen monde // niet comen / maer peynst daerom dach ende nacht. //) *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto* : K L Januarius heeft. xxxi. daghen. // *enz. F.* 8 *recto*: ¶ Hier begint dat leuen van sinte Mat // theus den Apostel / *enz. F.* 8 *verso* (*Houtsneé*) // ¶ Dat Euangelie van sinte Mattheus tracteert // meest vander menscheyt Christi. // (*Houtsneé*: *Spreuk uit Johannes, op lint*). *F.* 9 *recto*: Dat Euangelie // van sinte Mattheus. // *F.* 50 *recto* (*Houtsneé*: S. Marcus). *F.* 76 *recto* (*Houtsneé*: S. Lucas). *F.* 121 *recto* (*Houtsneé*: S. Johannes). *F.* 154 *verso* (*Houtsneé*: S. Lucas). *F.* 196 *recto* (*Houtsneé*: S. Paulus). *F.* 336 *recto*, *regel* 32: ¶ Ghedruct Tantwerpen bi Mattheus // Cromme. An. M. D. xxxviij. // *F.* 336 *verso* (*blank*).

Bibl. Gent.

CRANSCENS, SEVEN, op S. Hubertinus oeffeninghe. Antw., Eckert v. Homberch, 1515. 4 Sept. 1012

H (*versierde krulletter*) Ier beghinnen // seuen suuerlike // cranskens geor // dineeret op des // heilighen Vber // tinus oeffenin= // ghe alle daghen // eenē hoet te ma= // ken van sonder= // linghen bloemē // Elcken dach wat goeder oeffeningen. // beclaghinghen der sonden. *enz.*

48 bldn., Goth., 21 regels, met sign. (A 1–8) B i—F i; Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*als boven*). *F.* 1 *verso*: (*Houtsneê*). *F.* 2 *recto*: ¶ Des maendachs // D (*xyl.*) Es maendaechs suldi ouer= // peysen *enz.* *F.* 48 *recto*, regel 13: ¶ Gheprent Tantwerpen binnē dye // camerpoerte int huys vā Delft bi my // Henric eckert vā Homberch Int iaer // ons heeren. M.CCCCC. eñ. Xv. den // vierden dach Septembris // *F.* 48 *verso.* (*blank*).

Bibl. Gent.

TESTAMENT, NIEUWE. Amsterdam, Doen Pieterszoon, 1523. 8vo. 1013

Die Evan // gelien ons heerē Jesu xp̄i / inder duyt= // scher sprake / getranslateert. Die welc=// ke sinte Matheus sinte Marcus / sin // te Lucas / ende sint Jan bescreuē heb= // ben. Eñ voor elck Capittel een corte // bedudenisse / op dat men weten mach // hoe dat elck kerstē mensche sculdich is // die Euangelien Cristi te lesen / eñ dye // in zijn herte te draghen / bouen alle and'// leeringen eñ scrifturen. Ende daerin // vrijlijck ende ghetrouwelick te leeuen // ende te steruen. // Neerstelick gecorrigeert. // 1523 //

184 bldn., Goth., 28 regels, met sign. A 2—Z 5; Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart, omgeven door fraaien rand, bovenin het wapen van Amsterdam*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: ¶ Capittel. I. // ¶ Dat Euangeliū van sinte Matheꝰ den Apostel. // *F.* 171 *verso*, *regel* 12: ¶ Dit boec is gheeynt ende volbrocht ter eeren // gods eñ tot salicheyt allen kersten menschen. Eñ // gheprent tot Amstelredam aen die oude side in die // kercstraet. Bij mij Doen Pietersoen in Enghelen // burch. Int iaer ons heeren. M.CCCCC. eñ. xxiij. // op sinte Nicolaus auont ∴∴∴ // ¶ Hier na volget dye Tafel van desen boecke. // *F.* 172 *recto* (*blank*). *F.* 172 *verso*: ¶ Tafel. // *F.* 184 *recto*, *regel* 18: ¶ Hier eyndt die Tafel. // *F.* 184 *verso* (*blank*).

Bibl. Gent.
Moes, blz. 56, no. 42.

(TESTAMENT, NIEUWE). Antw., Adriaen van Bergen, 1524. 8vo. 1014

Die Episto // len van den eerwaerdighen // Apostel sint Pauwels / dat // wtuercorē vat Christi / mettē // anderē Epistolen / van sint Ja // cop / sint Pieter / sint Jan / eñ // sinte Judas. Ouer gheset in // goedē duytsche / met eē schoō // bewijs voer elck capittel wat // sin datter in besloten is Ende // met die Concordanciē vandē // Oudē eñ Nieuwē testamente // Anderwerf neerste // lick gecorri // geert. //

128 bldn., Goth., 30 regels, met sign. (a 1 - 8) b—q2; Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel, in houtsneêrand, rechts bovenaan het drukkersmerk van A. van Bergen* (v. H. n°. 1) *F.* 1 *verso*: Totten Romeynē. || Hier begint die Epistel vā sinte Paulꝰ || *F.* 137 *verso*, *regel* 27: ¶ Hier voleynden / dese voergenoēde Epistolen || ter salicheit vān allen kerstenē menschē. Ghedruct || by mi Adriaen vā Bergen buytē die Camerpoor || te. int guldē Missael. Anno. M. CCCCC. xxiiij || *F.* 128 *recto*: Cū gratia et Pri || uilegio. || *F.* 128 *verso* (*blank*).

Bibl. Gent.

(TESTAMENT, NIEUWE). Amsterd., Doen Pieterszoen. 1523. 8vo. 1015

Hier be= // ghint dat anderde // deel des Euangelijs van sinte // Lucas / vā die geschiedenis // se oft werckē der Apo= // stelē met groter naer // sticheyt getransla // teert eñ gecorri // geert in onser // duytscher // spra= // kē. // 1523 //

74 bldn., Goth., 28 regels, met sign. A2—K4; Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel, omgeven door houtsneérand, als in* 1013). *F.* 1 *verso* (*Houtsneé, omgeven door denzelfden rand*). *F.* 2 *recto*: ¶ Capittel. I. // Dat anderde deel des Euangelijs San= // cti Luce / *enz. F.* 74 *recto*, *regel* 18: ¶ Ter eeren gods / eñ tot leeringe van allen kerste= // nen menschē so is hier voleyndt dat anderde // Euangelie van sinte Lucas / datmē heet // Dat werc der Apostelen. Met die // heymelike opēbaringe Johā // nis datmē heet Apoca= // lipsis. Geprēt tot // Amstelredā // By my Doen pietersoen in Engelēburch. // *F.* 74 *verso* (*blank*).

Bibl Gent.
Moes, blz. 58. no. 43.

EGIDIUS DELFUS, Versus psalmorum. (Antw., Eckert v. Homberch, c. 1500.) 4°. 1016

Versus psalmoꝝ // penitē° + cū letanijs // (*Houtsneê*) //

10 bldn., Goth., 38 regels met sign. A ij—B ij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel, de twee regels in xylographie, in lijst*) *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: ¶ Ad Christianissimū francoꝝ regē Egidio delfus. // *F.* 9 *verso, regel* 13: Emendatior est hic libellus septē psalmorū q̄ prior inscio Delfo // impressus: *etc.* *F.* 10 *recto*, *regel* 8: ab eruditis castigatum iri. // (*Houtsneê*) // *F.* 10 *verso*: (*Drukkersmerk*, v. H.)

M. N.

ROSECRANSKEN, GEESTELIJCK, van eender geloouiger sielen. Antw., M. de Keijser, 1534. 2 Maart. 1017

¶ Een geeste= // lijck Rosecransken van // eender geloouiger sielen / ghemaect // met. L. articulen vanden geheelen // leuen ende passien ons Heeren // Jesu Christi / met alsoe vele // deuote ghebedekens / na // de warachticheyt des // heylighen Euan= // gelijs. // ✠ // ¶ Tot een yeghelicke sprake / leeringe / // ende werck Christi / hebben wy bison= // dere figuren ghestelt / op dat die wtwen // dighe ooghe van buyten / ende die siele // van binnen Christum mach aenmerc= // ken ende beschouwen. // ¶ Gheprent Tanwerpen bi // mi Merten de keyser. //

64 bldn., Goth., 23 regels, met sign. A.ij.—H.iiij; Zonder reklamen. Met houtsneden. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso* (*Houtsneé*) || ¶ Tocter (*sic*) wonden des rech= || ten voets Christi. || *enz. F.* 2 *recto*: Voor dē menschē waerdy dlyē ontfaēde || Doē ghi aēt cruyswert naect wtgerect || *enz. F.* 56 *verso* (*Houtsneé*) || ¶ Geprent tot Antwerpē by mi Mar= || ten dye Keyser Int laer. M. CC || CCC. eñ xxxiiij. den. ij. || dach vā Meert. || *F.* 57 *recto*: (*Houtsneé*) || ¶ Een schoon ghebet tot onser lieuer || vrouwen. Ende heet in latijn || O intemerata. || *F.* 64 *verso*, *regel* 23: Amen. ||

Bibl. Gent. (NB. Op de tweede houtsnede, voorst. de schepping van Eva, staat het jaartal 1530). In 't geheel 59 houtsneden, enkelen herhaald. Zeer fraai.

¶ Den gheestelikē minnēbrief die // ihesus cristus coninc der glorien // zeyndet tot sijnre bruyt der min= // nender zielen. // (*Houtsneê*) //

8 bldn., Goth., 23 regels, zonder sign. Zonder reklamen. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso* (*Houtsneê*). *F.* 2 *recto*: ¶ Den gheestelikē minnenbrief die Jhesus // cristus *enz.* *F.* 8 *verso*, *regel* 10: ser herten begherende sijn //

Bibl Gent.

QUAESTEN, DER NEGEN, warachtighe Historien.
Antw., J. van Doesborch, 1528, 25 Juni. 1019

D$^{er}_{ix}$ quaesten // warachtighe historien. Als vā Jerobvan Achab // Joram ioden. Caym Nero Pylat⁹ heydē Ju // das scharioth Machamet Julian⁹ apsto // ta kerstenen. die alle een onsalich // eynde hadden // (*Twee houtsneden boven elkaar, aan weerszijden een rand*).

32 bldn., Goth., 30 regels, met sign. (A1–4) B—H; Zonder reklamen. Met houtsneden. 4to.

F. 1 *recto* (*titel, de eerste regel xylogr., in rood*). *F.* 1 *verso*: ¶ Prologhe // O (*xyl.*) M dat elck mensche te meer beghe // rē soude te volghē *enz.* *F.* 2 *recto*: ¶ Vanden coñ. Jheroboam. een coñ. // ouer Israhel. *enz.* *F.* 32 *verso*: ¶ Gheprt bi Jā vā Doesborch. Int iaer // van. xxviij. den. xxv. dach vā Juni⁹ // ¶ Cum gracia et p'uilegio. // (*Drukkersmerk*, Proctor, pl. III b, *aan drie zijden randen.*)

Bibl. Gent. *Zie*: Proctor, no. 27 (*niet geheel juist*). (Sommige der houtsneden komen ook in no. 1005 Refreynen voor.)

¶ Die daden / werken eñ // leerijnghe ons Heerē Ihesu Christi. Ende daer // neuens oock / die Daden / Leerijngē ende werckē / // des Paus / waer by men mercken ende // voor ooghen sien can: hoe naer dat hy // den ginnē ghelijck sy / daer Da= // niel. 12..2. Tessal. 2. ende // int Apotalips hov' // al af voor // seyt is // ✠ // ❦ Heere schelt dat Dier dēs Rietes ❦ // met die vergaderijnghe d'Ossē // ende die Volcken die // huer Calueren syn // Psalmo // .68. //

20 bldn., Goth., regels versch. (C. 1 *recto* 26), met sign. A.2.—E.3. Met reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: ¶ Christus segt. || Ick ben een Worrem / ende gheen mensche / || eenen spot der menschen / *enz.* *F.* 2 *verso*: Mē siet Cristus die Co= || nelicke croone deser wee || relt versmaen. || *enz.* *F.* 3 *recto*: Maer den Paus / gript || die / m$_3$ craft ēde gewelt a || *F.* 20 *recto*, *regel* 9: ❦ Ghedruckt buyten Rome / in. S. ❦ || Pieters hof / Cum Preuilegio || Apistolico. || ✕✕ || ✠ || *F.* 20 *verso*: (*blank*).

Bibl. Gent.

Der Vvaer= // heyt onderwijs. // ✠ Een tsamen sprekinghe, // waer in de Waerheyt (welcke Gods // woort selue is) alle simpele ende // onwetende menschen onder= // wijst, wat haer tot der sa= // licheyt van noode is // te weten. // Wt de heylighe schrift ver= // gadert. // iij. Esdr. iij.c. // Waerheyt verwint. // (*Ornament*) //

60 bldn., Goth., 29 regels, met sign. a.ij—h.ij. Met reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: Totten Lesere. // E ersame leser, in desen Dialo= // go oft tsamensprekinge *enz.* *F.* 3 *recto*: In desen Dialogo spreect // de Warheyt met den ongheleerden. // *enz.* *F.* 60 *verso*, *regel* 20: // Eynde. // Gheprint by Niclaes van Olden // borch. An. 1536. //

Bibl. Gent.

„Staet onder de verbodene boeken op het Keizerlijk Plakkaet van den laetste van Wedemaend 1546." (Noot in het ex.)

Leest hier in wat ghenoechlix claer, enz. Delft, z. j. 1022

Leest hier in wat ghenoechlix claer. // Wat in hollant is ghesciet voerwaer. // (*Houtsneê*) //

6 bldn., Goth., 19 regels, met sign. a ij; Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: ¶ Van een sonderlinc testament || Hoe subtiler grieke hoe cloec vā v'staē || Hoe doertogē clerc *enz.* *F.* 6 *verso*, *regel* 18. Delf in Hollant ||

Bibl. Gent.

Vermakelijke geschiedenis hoe een sekere Jan Splinter, „rentemeester te Delf en Schiedam", oud geworden en aan den dijk gezet, het aanlegde om door beide kloosters om beurten goed onderhouden te worden, alles ter wille van een geld-koffer — waarin niets zat. — De houtneê stelt voor twee „zusters" die door het sleutelgat Jan Splinter staan te bespieden, terwijl hij zoogenaamd zijn geld telt. (Waarschijnlijk bij Hendrik Lettersnider gedrukt).

ONDERWIJSINGHE, CHRISTELIJCKE, tot den Rijcke Gods. Antw., M. Crom, z. j. (c. 1540). 1023

Christelijcke // onderwijsinghe tot den // rijcke Gods // Corte Reghels voor alle sta= // ten, int ghemeyn, ende // elcken bysonder. // Wt de heylighe schriftuere te // samen vergadert. // (*Ornament*) // Ephes. iiij. // Wandelt so, als uwen roep betaemt, // daer ghi in gheroepen sijt, met alder // ootmoedicheyt ende saechtmoedicheyt. //

24 bldn., Goth., 21 regels, met sign. A.ij — C.v; Met reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: De mensche vraecht. || Vant Gheloove. || *F.* 24 *verso*, *regel* 19: ❧ Ghedruckt Tantwerpen || by Mattheus Crom. ||

Bibl. Gent.

Komt voor op den Index van 1546. Kan dus wel wat later dan 1540 gedrukt zijn.

BRANTEGHEM, G., Pomarium mysticum. Antv., G. Vorsterman, 1535. 1024

℣ Poma= // rium mysticū tū nouorum tū veterū // fructuū, Animae Christianae, imagū- // culis aliquot nascentis mundi exor- // dia, neqꝫ non totius pene vitę Christi // decursum referentibus, precatiōibus // quoqꝫ e regione picturae ad rem // facientibus pulcherrime // digestum. // Effigies insuper aliquot Diuorum ac // Diuarum, prȩcognitorium prȩdestinatoruꝫ (*sic*) // vocatorum, iustificatorum ac demum ma= // gnificatorum a Deo, cum nonnullis alijs ho // mini Christiano perquam accōmodis ex // sacrarum literarum viridariis decerptis Per Guillielmum Branteghen Alo // stanum, Cartusiani instituti // monachum // ¶ In portis nostris oīa poma noua & // vetera, dilecte mi. seruaui tibi. Can. 7 //

100 bldn., Lat., regels verschillend, (D. 1 *verso* 32). Met sign. A—H (*verder zonder signatuur*). Zonder reklamen. Met houtsneden. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel, in rand*). *F.* 1 *verso*: Prologus. // ℣ Gvilhel= // mvs de Branteghen cart. // Lectori *etc.* *F.* 3 *recto*, *regel* 11: Honora patrem tuum et caetera. Pro typographi vo= // to ac ob imperiale decretum, praefixum est nomen me- // um in frontispicio opusculi. Gratia Domini // nostri Iesu Christi cū spiritu tuo. Amen // Anno. 1535. pridie Nonas Octo // bres Apud Cartusianos Ant // werpienses. // (*Houtsneê*) // *F.* 3 *verso*: ꝯraecatio. (*sic*) // D (*xyl.*) Eus omnipotens: qui vnus citra princi // pium iuxta *etc.* *F.* 60 *verso*: Precatio. // D (*xyl.*) Ominus meus, et Deus meus, qui me et // creasti *etc.* (*Ontbreken 4 bldn.?*) *F.* 65 *recto*: Appendix. // (*in rand*) ℣ Imagi // nes aliqvot divo- // rum ac Diuarum, *etc.*.... *regel* 18: ¶ Per Guiliel. Vosterman typogra. // *F.* 99 *verso*: ℣ Gvilhelmvs de Brante- // ghem, Alostaeus, Cart. Reuerendo in primis, ac dilecto // parenti suo, Ioanni de branteghem, *etc.* *F.* 100 *recto*, *regel* 28 ..... Ex Car // tusia Antuerp. ad flumen // Scaldim postridie Epipha- // niae Dominicae. // Anno. 1535. // Necessitas Magistra. // (*Daar naast zijn devies, als in n°. 4*). *F.* 100 *verso*: ℣ Finis huius Pomarii // mystici cvm sva appendice // recens aediti, *etc.*..... *regel* 25: ℣ Excvdebat Gvilhielmvs // Vostermanus Typographus, Antuerpiae, In aedi= // bus quibus Symbolum est Imago Monoce- // rotis Deaurati. // 1535 //

M. N.

Latijnsche uitgave van no. 4. Met dezelfde houtsnede

Dat heylige // leuen ons he // ren Jhesu Christi. // (*Houtsneê*, *links*: O Iesu v bitter passie eñ doot // *rechts*: Moet wt lesscē mŷ zōdē groot //)

140 bldn., Goth., 24 regels, met sign. Aij—Tij; Zonder reklamen. Met houtsneden. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*, *in rood en zwart*, *omgeven door vier houtsneê-randen*). *F.* 1 *verso*: ¶ Dit is die Prolo // ghe des leuens ons Heeren. // *F.* 140 *verso*, *regel* 15: ¶ Gheprint Thantwerpen op die Lōbaer // de veste teghē die gulden hant ouer / bi // mi Symon Cock. Int iaer ōs hee= // ren. M. CCCCC. eñ. xxxiij. // (*Sluitstuk*) //

R. W. P. de Vries.

FRANCISCUS SOUTER, SINTE, Leiden, J. Seversz. z. j. 8vo. 1026

H (*xyl.*) Ier beghint een seer // deuoet boecxken ge= // noempt Sinte Fran // ciscus Souter. // (*Houtsneê, aan drie zijden, randen*) //

96 bldn., Goth., 21 regels, met sign. (a1—8) b—n; Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel, de tekst in rood*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: Hier beghint die prefácie in sinte // Franciscus Souter. // S (*xyl.*) Inte fanciscus (*sic*) soe gi weet hei // lighe maechden *enz.* *F.* 92 *verso*, *regel* 16: Lof god van al // Hyer eyndet sinte franciscus soutere // Eñ is gheprent tot leyden. Bi mi Jan // seuers'. // *F.* 93 *recto*: (*xyl. letter* (O), *waarin Jezus met de martelwerktuigen, daaronder versierden rand*) // Sixtus die iiij. paeus heeft ghege= // uen allen *enz.* *F.* 95 *recto* (*Houtsneê*) // Dye vierde paeus *enz.* *F.* 96 *recto* (*Dezelfde houtsneê als op den titel, omgeven door vier randen*). *F.* 96 *verso* (*Hetzelfde*).

R. W. P. de Vries.

LEVEN JESU CHRISTI. Z. pl. n. j. (Leiden, Jan Seversz.) kl. 8vo. 1027

¶ Hier beghint dat leuen ons // liefs heren Ihesu cristi // (*Houtsneê*: *J. C. met de marteltuigen*) //

176 bldn., Goth., 21 regels, met sign. (a1—8) b—r, ꝑ, f en s—v; Zonder reklamen. Met houtsneden. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso* (*Dezelfde houtsneê*). *F.* 2 *recto*: Dit is dat ꝑlogus ons liefs herē leuē. // (O) Mensche ist dattu begheerste // volcomelic *enz.* *F.* 175 *recto*, *regel* 8: ¶ Hier in desen boec salmē vindē een // salige gheestelijke oefeninge *enz.* *F.* 176 *recto*, *onderaan*: Lof god van al // *F.* 176 *verso* (*Dezelfde houtsneê als op den titel*).

R. W. P. de Vries.

TYDINGHE, NIEUWE, van die vergaderinge tot Worms. Antwerpen, M. Crom, z. j. (1540 of 1541). kl. 8vo. 1028

Nieu tijdinghe, // Van die vergaderinge tot // Vvormes. // Eenen brief van onsen. H. V. den // Paus. // Een exhortatie vandē. E. H. Thomas // Campegius. B. van Feltren // Die namen der Oratoren ende // doctoren vergadert sijnde // tot Vvormes. // ☙ • ☙ // ☙ Ghedruct Tantwerpen by Mat= // theus Crom int huys van Delft. //

8 bldn., Goth., (laatste 5 bldzn. latijn). 25 regels, met sign. A.ij. (—8) Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso*: Paulus die der= // de Paus. // E (*xyl.*) Erwaerdighe broeder, // gruete *enz.* *F.* 2 *verso*, *regel* 13: ☙ Ghegeuen te Romen bi sinte // Merc onder des Paus segel // den eersten dach Octobri, // Anno. M. D. ende. xl. // *enz.* *F.* 3 *recto*: Oratie ghedaen // by den ..... // Thomas Bisscop van Felteren *enz.* *F.* 5 *verso*, *regel* 19: ☙ Antwoorde gegeuen den Bisschop // van Felterē den. viij. Decem. *enz.* *F.* 8 *verso*, *onderaan*: Finis. //

Bibl. Gent.
Is waarschijnlijk eerst in het begin van 1541 gedrukt.

SCHAAPHERDERS KALENGIER. Antw., (W. Vorsterman z. j. c. 1505). 4°. 1029

Der. scaepherders // Kalengier // (*Houtsneê*) //

54 bldn., Goth., 33 regels, met sign. a ij—L i; Zonder reklamen. Met houtsneden. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*, *de eerste regel*, *in xyl.*, *witte letters op rood*). *F.* 1 *verso*: Prologhe vanden translatoer // E (*xyl.*) En scaepherder wachtēde scapē indē velde // die gheē clerc en was *enz.* *F.* 4 *verso* (*Houtsneê*) // IN loumaent wilt mi verstaen // Coempt die sonne *enz.* *F.* 5 *recto*: K L Januarius heeft. xxxi. daghē Dye mane // xxx. *enz.* *F.* 16 *recto*: K L December heeft. *enz.* *F.* 16 *verso* (*Houtsneê*) // I N dese teghēwoerdighe figure machmē merckē // hoe de. xij. teekē *enz.* *F.* 27 *recto*: H Ier beghint dat ander capittel dat spreect vandē // cyrkel *enz.* (3 *regels*) // (*Houtsneê*) // *F.* 54 *verso*: driets hebben dāer om sal hij er vele haten 'Seer wijs // wort hi van rade ende van dade. *enz.* (5 *regels*) // (*Drukkersmerk van Vorsterman*, v. H. n°. 1).

Bibl. Gent.

Op blad 18 vo. beginnen de „Eclipsen". In dezen druk is de eerste: M. d. vi. eclips. // d' manē. vi da // ghē october die // xi vre. li minute //

—— Hetzelfde. Antw., W. Vorsterman, 1513. Cf. v. Havre.

„ „ „ 1516. „

en Coll. Arenberg.

(THERAMO, JACOB DE), Belial. Antw., Eckert van Homberch, 1516. 26 Sept. folio. 1030

Belial. // ¶ Een rechtelick ghedinghe tusschen Belyal den helschen pro // cureur als claghere aen dat een deel. ende Iesu cristo hemelschē god. ant- // woerdere aent ander deel Op dat Ihesus die helle ende dye helsche vor= // sten rechtelick verstoert ende berooft heeft. ende dē opperstē duuel daer // inne ghebonden heeft. &c. Alle met haer claghinghen. met antwoerden. // met redenen ende weder redenen. met appelleringhen eñ rechtseggin= // ghen. &c. Hoe hem een yeghelick int recht ende in allen ghedinghen heb // ben sal // ¶ Item hier in dit boeck wert bewesen dat gheheel leuen ons heeren be // tekent sijnde met figueren des ouden testaments. ende met prophecien // der propheten // ¶ Item in dit boeck werden voer oft nae bescreuen dat meeste deele der // figueren vanden ouden testamente met veel euangelien ende veel goe= // der leeringhen // ¶ Item men vint oec hier hoe dat elcken staet vanden menschen veroer // delt sal werden in dat leste oerdel. eñ hoe dat die werelt vergaen sal // Cum priuilegio //

114 bldn., 1 (*titel*) ong. en gen. II—C XIIII) Goth., 42 regels, met sign a ij — t iij; Zonder reklamen. Met houtsneden. Folio.

F. 1 *recto* (*titel*, *de eerste regel in xylogr.*) *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: A (*xyl.*) Lle die ghene die dit tegenwoerdighe boeck lesen oft horen le= // sen sullen weten dat dese selue materie heerlick geset is inden // latijn ..... / ..... priester Jacob de thera= // nio archidyaken van Auersanen *enz.* *F.* 2 *verso* (*Houtsneé*) // *F.* 3 *recto*: N (*xyl.*) A dat wi doer thout der wetenheit gecomē waren in die dam // nacie der tweeuoudiger doot *enz.* *F.* 114 *recto*, *regel* 35: ¶ Hier is voleyndt der sondarē troost Belyal ghenoemt. Ende is // met groter naersticheit weder doersien eñ veel fauten eñ ghebre // ken die inden eerstē druck warē sijn daer in ghecastigeert. Eñ is // gheprent in die vermaerde stadt van Antwerpen Int huys van // Delft bi die cāmer poerte. Doer die costen vanden eerbarē ende // voersichtighē man Henrick Eckert vā homberch. Optē xxvi. sten // dach van Septēber. Int iaer ons heren. M. CCCCC. eñ. xvi. // *F.* 124 *verso* (*blank*).

M. N.
Bibl. Gent.

F. l. 1 *recto*: Oratio de mane dicēda. // (G)racias tibi ago *etc.* *F.* l 4 *verso* (*Houtsneé*). *F.* q 4 *recto*, *regel* 8: ¶ In hoc orario ꝑtinētur sequentia // viz. Kalendariū. Hore scē crucꝭ. Ho= //re btē maie v'gīs. Septē p̄i . pnīales // Vigilie ix. lcōnū. Breuis ꝑmēdatio // aīaꝝ. cuꝭ q'busdā exercitijs misse de= // uotissimis. & plerisqꝫ alijs ppulchris // orōibꝭ ac suffragijs de dña nra & de // scīs. magna cū diligētia copulatis. // ¶ Imprssus iam ꝗrto. āno dñi M°. // ccccc°. ix°. vij°. kl'. May extra muros. // scoōhoueñ. apd' regulares īdē Hem // *F.* q 4 *verso* (*blank*).

M. N. (fragment), alleen blad l—q (ontbreekt nl.)

LUTHER, M., Die seuen penitencie psalmen. Antw., C. de Grave, 1520. 22 Oct. kl. 8vo. 1033.

Die seuen Peni // tencie psalmen. // Met een kerstelijcke ende deuote // v'claringe / om Cristus ghenadic= // heyt eñ bermherticheyt te beken // nen / eñ hemseluē te verootmoedi // ghen. Bescreuen doer dē hooch // gheleerden Doctoor in der God= // heyt. ghenaemt Martinus Lu= // ther Broedere van sinte Augusti // nus oerden. Eñ is nv and'werf // ghecorrigeert eñ nerstelijc verbe= // tert in veel plaetsen (.:.) ✠ // Cum Gratia et Priuilegio //

104 bldn., Goth., 21 regels, met sign. B—N; Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto*: (*titel*, *de eerste twee regels in xyl*, *aan drie zijden randen*). *F.* 1 *verso*: (*Houtsneé*). *F.* 2 *recto*: A (*xyl.*) Llen ledematē Cristi (dat es // allē kerstē menschē) *enz.* *F.* 104 *recto*, *regel* 3: ¶ Gheprēt in die vermaerde Coopstadt // van Antwerpen / binnē die camer poor= // te In onser lieuer vrouwē Pant. Bi mi // Claes de graue. Int iaer ons liefs heerē // M. CCCCC. eñ. XX. den . xxij. dach vā // October. (.:.) ✠ (.:.) ✠ // *F.* 104 *verso* (*blank.*)

Bibl. Gent.
Bibl. Belg. L. 32.

LUTHER, M., Een notabel boecxkē, enz. Antw., C. de Grave, 1520. 10 Nov. kl. 8vo. 1034.

Een notabel boecxkē vol // vruchtbaer leeringen ō // kerstelijck te leuē Inhouden= // de dese Tractaten elc bisond'. // ¶ Hoe eñ in wat maniere hē // een mēsche recht biechten sal // ¶ Hoe hē een mēsche bereydē // sal ō tot dat heylige facramēt // te gaen / eñ dat dicwijls doen. // ¶ In wat manieren men die // bitter passie Cristi ouerdēckē // sal. Bescreuē doer dē hooch // geleerdē. D. Martin; Luter //

72 bldn., Goth., 21 regels, met sign. B—I; Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*, *in randen*). *F.* 1 *verso* (*Houtsneê*). *F.* 2. *recto:* ¶ Een schone eñ excellente Manie // re om *enz. F.* 72 *recto*, *regel* 9: ¶ Gheprent in dye vermaer // de coopstadt van Antwerpen Binnen // die camer poorte. In onser lieuer vrou= // we pant By my Claes de Graue. Int // iaer ons heeren. M. CCCCC. eñ. XX. // den. X. dach van Nouember. // Cum Gratia et Priuilegio. // Imperialis maiestatis // *F.* 72 *verso* (*blank*).

LUTHER, M., Een schoon onderwisinge, enz. Antw., C. de Grave, 1520. 21 Nov. kl. 8vo. 1035.

Een schoon onderwisinge // hoe een kerstē mēsche wa // rachtelikē aflaet v'dienē mach // ¶ Itē een vruchtbaer leeringe // in wat rechtueerdicheyt dat eē kersten mensche leuen sal. // ¶ Itē een schoon v'manīge hoe // een kerstē mensche sinē huwe= // liken staet sculdich is te leyden // ¶ Een tractaet hoe hē een ker= // sten mēsce bereydē sal tegen de // doot. Bescreuē doer dē hooch // gheleerdē Doctor ind' godheyt // Martinus Luther. broed' van // sinte Augustijns oerden //

63 bldn., Goth., 21 regels, met sign. b—h; Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*, *in randen*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto:* ¶ Hier beghint een excellente leeringe // hoe dat *enz.* *F.* 62 *recto*, *regel* 3: Hier eyndt dat boecxken leerēde hoe hē // een mēsche hebbē sal in de vre des doots // (*Houtsneé*). *F* 62 *verso* (*Houtsneé*). *F.* 63 *recto:* ¶ Gheprent in de uermaerde coopstadt // van Antwerpen binnen die camerpoor // te In onser lieuer vrouwen pant / bi mij // Claes de Graue. Int iaer ons hee= // ren. M. CCCCC. eñ. XX. den. xxi. dach // van Nouember. // Cum Gratia et Priuilegio. // *F* 63 *verso* (*blank*). *F.* 64 (*?*)

LUTHER, M., Tessaradecas. Antw., C. de Grave, 1521. 22 Jan. kl. 8vo. 1036.

E (*xyl.*) En schoon trooste // lijc eñ vruchtbaer // boecxken / leerēde // eenē kersten men // sche hoe hij alle tēptaciē alle // druck eñ liden vā dit ellendi= // ghe dal der tranē verwinnē // sal. Eñ heet int latijn Tessa // radecas. Bescreuē doer den // hoooch geleerdē Doctoor in // der godheyt Martin; Luter // broed' van. s Augustijs orden // Eñ is ouer gheset wtē latine //

84 bldn., Goth., 21 regels, met sign. B—L; Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart, omgeven door randen*). *F.* 1 *verso* (*blank*) *F* 2 *recto:* ¶ Allen deuoten kersten mēschen die de // se boecxkēs *enz. F.* 84 *recto, regel* 14: ¶ Gheprent in die v'rmaerde coopstadt // vā Antwerpen. In die camer strate. In // onser lieuer vrouwē ꝑant. Bi mi Claes // de Graue. Int iaere ons heeren. M. C // CCCC. eñ. XXi. den. xxij. dach va Janu // (.:.) arius. (.:.) // ✠ .·. ✠ .·. ✠ // *F.* 84 *verso* (*blank*).

Bibl. Gent.
Bibl. Belg. L. 35.

ROSEGAERT van de bevruchte vrouwen. Brussel, Th. van der Noot, 1516. 8 Maart. 4to. 1037.

Den ∿ roseghaert ∿ // vanden ∿ beuruch // ten ∿ vrouwen × //

54 bldn., Goth., 30 regels, met sign. b—niij; Zonder reklamen. Met houtsneden. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*, *in xylogr.*) *F.* 1 *verso* (*Keizerlijk wapen in houtsneê*) // Cum gratia et priuilegio // *F.* 2 *recto*: De prologhe // NAdat god almachtich den mensche wt niet ghe= // scapen heeft / *enz.* *F.* 54 *recto*, *regel* 17: ¶ Ick Th vander N die dit tegewoerdich boecxken tot // trooste ende ond'stande den eersamen vroukens dle m3 // kind beurucht sijn (wt de ouerlansche of hoochduytsce // tale in onse ghemeine sprake getranslateert hebbe) bid // de alle personen dient in handen comen sal / dat si dat so // eerlijck eñ secretelijck houdē (gelijck si dat in d3 wterste // oerdeel voer den oogen gods verantwoerdē willen) op // dat niet en come in handē der vileynen / diet lieuer lesen // souden den vrouwen te verwijtte dan tot onderstande // Daerō en salmē dese boecxkens n3 alle persoonē verco= // pē noch thoonen noch oock te coope vindē tot eenighen // boeckvercopers / dan alleene in de princelijcke stat van // bruesele indē zeeridd'e daer si geprēt sijn int iaer ōs hee // rē duysent vijfhond't eñ sestiene dē achstē dach ī merte // *F.* 54 *verso* (*Drukkersmerk*).

Bibl. Gent.

VITRUVIUS, Die inventie der Colommen. Antw., P. Coucke van Aelst, 1539. Febr. kl. 8vo. 1038.

Die inven= // tie der colommen // met haren coro- // nementen ende // maten. // Wt Vitruuio ende andere diuersche // Auctoren optcorste vergadert, // voer Scilders, beeltsniders, steen- // houders, &c. Eñ allen die ghe- // nuechte hebben in edificien // der Antiquen. // Met privilegie. //

32 bldn., Latijn, 30 regels, met sign. a.2.—d.5. Met reklamen. Met houtsneden. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso*: ☙ Dinhoudt des boex. // *F.* 2 *recto*: ¶ Aenden Leser. // W(*xyl.*)Ie die eerste Architectē ge // weest sijn, *enz.* *F.* 4 *verso*: Een corte verhaling vvt Vitruuio // vvt Architectura is, *enz.* *F.* 32 *verso*, *regel* 23: Dus goetwillighe leser // mach ick v hier aen eenigen dienst gedaen heb // ben, wil ick vā die proportie der menschē ooc // wt laten gaen, met meer ander dingen daerop // volghende. Blijft Gode beuolen. // Ter begheerten van goeden vrienden wtghe // gheuen duer Peeter Coucke van Aelst. // An. M. D. XXXIX. Men. Febr. // tot Antwerpen. //

Bibl. Gent.
Fraaie latijnsche letter; alleen de W is gothisch.

BEDEBOXKEN, uit de H. Schrifftuer. Z. pl. n. j. kl. 8vo. 1039.

Een deuoet en= // de zeer schoon // bedeboxkē wt die // heylighe schriff= // tuer ghetrocken // daer int corte // begrepen // is wat // een kersten // mensch schuldich // is te weten. // ❧O❧ //

92 bldn., Goth., 30 regels, met sign. Aij – Mv en Aij – Av; Met reklamen. kl. 8vo.

F. recto (*titel, in fraaien houtsneêrand*) *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: Ghenade ende vreede allen // broederen en de susteren // in Christo. // *F.* 24 *verso*; Die xj psalm te bidden om dat // het heylighe Euangelium // mach verheuen werdē. // *F.* 29 *verso*: Een kostelike informacie oft onder= // wysinghe om te verstaen sint // Pauwels Epistel / tot den // Romeynen *enz.* *F.* 84 *recto*: Dit bedebocxken hout in // *enz.* *F.* 84 *verso* (*blank*). *F.* 85 *recto*: Een schoon costelick // Sermoen welck ons // leert hoe dat wy dat lydē Chri // sti ende ock syn verrisenis // salichliken moeghen // ouerdencken. // ❧ // *F.* 85 *verso* (*blank*). *F.* 86 *recto*: Ten iersten. // *F.* 91 *verso*, *regel* 9: die want ghemaelt. // *F.* 92 (*blank*).

Bibl. Gent.

VOORREDE: ONder veel ander scadelicken leeren en= // de boexckens / daer die kersten mede // syn bedrogen ende vernuert / waerdoer // ock onspreckelicke onghelouicheyt comen is // acht ick niet voor die mynstē die boexkens daer // so menicherley iammer van biechten ende van // sonden te tellen in besloten is / waer doer ock // den armen simpelen kersten menschen / so sottē // ende onchristelike doerheyt / inden ghebekens // tot godt ende den heyligen ingheplantet is. // Welck daer een bouen met roden tytelen syn // verciert: ende kostelicke namē daer op gescre= // uen hebben. Deen heit hortulus anime. Die bo // gaert der zielen. Dat ander heyt paradisus ani // me ende so voort aen / in welcken die duuel veel // loghenen ghestroyt heeft *enz.*

ROSEMONDT, G., Zeven bloedstortingen. Antw., Michiel van Hoochstraten, z. j. kl. 8vo. 1040.

D(*xyl*)It boecxken is wtgeghe // uen biden eerwaerdigē // heere den Cōmissarius mee= // ster Godtscalck Roosmondt Licenciaet // inder godheyt. Ende leert ons hoe dat // wij ons vierichlijck sullen oefenen in // die seuen bloetstortinghen // ons heerē eñ in die // sonderlinghe // droefhedē vā maria eñ noch anders. // ✠ // (*Een roos en* mondt, *in xyl.*)

20 bldn., Goth., 20 regels, met sign. aij—ci; Zonder reklamen. Met houtsneden. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso*: D(*xyl.*)It sijn dye se= // uen vuerighe // oefeninghen // *F.* 2 *recto*: (*Houtsneê*) // Die ierste duechde eñ (*daaronder*: bloetstortīge) teghē traecheit // *F.* 20 *verso*, *regel* 6: ¶ Hier sijn voleynt deze alder vuerich= // ste eñ vruchtbaerste oefeninghē Ende // sijn gheprent Tantwerpen By mi Mi // chiel vau (*sic*) hoochstraten bij die drie Can // delaers. //

Bibl. Gent.

1911

BIBLIOGRAPHIE

DE LA

TYPOGRAPHIE NÉERLANDAISE

DES ANNÉES

1500 À 1540

OUVRAGE FAISANT SUITE AUX „ANNALES" DE M. CAMPBELL

PAR

WOUTER NIJHOFF

Feuilles provisoires

LA HAYE

1901

2e Livr.

BIBLIOGRAPHIE

DE LA

YPOGRAPHIE NÉERLANDAISE

DES ANNÉES

1500 À 1540

OUVRAGE FAISANT SUITE AUX „ANNALES" DE M. CAMPBELL

PAR

WOUTER NIJHOFF

Feuilles provisoires

LA HAYE

1901

2e Livr.

THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY
527650
ASTOR, LENOX AND
TILDEN FOUNDATIONS.
R 1911 L

Table de la 2ième livraison

Alexander de Villa Dei, Doctrinale. Antv., M. van Hoochstraten et H. Eckert van Homberch, 1509. 14 Maart en 2 April. 4to. (44).

Angelus Politianus, Epistolae lepidissimae. Antv., Th. Martens, 1510. 4 Mei. 4to. (258).

(Augustis, Quiricus de), Licht der apothekers. Brussel, T. van der Noot, 1515. 16 Febr. folio. (32).

Baerle, Jan van, Een hantboexke enz. 's Hertogenbosch, G. van der Hatart, z. j. (c. 1535). kl. 8vo. (87).

Baptista Mantuanus, De orbium coelestium motoribus. Dav., Th. de Borne, z. j. 4to. (1057).

—— Passio Catharinae. Dav., R. Pafraet, 1502. 28 Nov. 4to. (50).

—— De patientia. Dav., R. Pafraet, 1501. 4to. (57).

—— De patientia. Dav., A. Paffraet, 1515. Jan. 4to. (1056).

Barlandus, H., De Hollandiae principibus. Antv., J. Thibaut, 1519. Juli. 4to. (58).

Bartholomeus Colon., De septenis doloribus virg. Marie. Dav., Jac. de Breda, 1514. Nov. 4to. (1066).

Bijbel. Antw., Cl. de Grave, 1518. 28 Juni. fol. (53).

Bijbel. Antw., Cl. de Grave, 1518. 28 Juni. fol. (54).

Bijbel. Antw., J. van Liesvelt, 1526. 6 Sept. folio. (73).

Bijbel. Antw., J. van Liesvelt, 1532(?) folio. (31).

Bijbel. Antw., Hanske van Liesvelt, 1538. 12 Nov. fol. (74).

Boeckken van de inwendige navolging des levens van J. C. Antw., Michiel van Hoogstraten, z. j. kl. 8vo. (83).

BONAVENTURA, Stimulus divini amoris; Prickel der minne. Antw., H. Eckert van Homberch, 1519. 22 Jan. 8vo. (78).

—— Wyngaert van S. Franciscus. Antw., H. Eckert van Homberch, 1518. 12 Dec. folio. (1049).

BOOR, H., Fasciculus morum. Antv., H. Eckert van Homberch, z. j. 4to. (79).

BRECHTANUS, Syntaxis. Antv., M. Hillenius Hoochstratanus, 1519. 10 Maart. 4to. (320).

—— Syntaxis. Antv., M. Hillenius Hoochstratanus, 1519. 20 Sept. 4to. (41).

CICERO, M. T. — Oratiunculae elegantiores ex div. M. C. epistolis. (Dav., Th. de Borne, z. j.). 4to. (1054).

—— Paradoxorum libellus. Dav., Th. de Borne, 1519. 7 Mei. 4to. (1063).

CONFIRMATIE van de Artikelen, enz. Brugge, H. de Crook, (1536). 4to. (1047).

COPIE vten mandamente aengaende den statuten, enz. Antw., Cl. de Grave, 1520. 29 Nov. 4to. (60).

COUDEN, DIE NEGEN. Antw., H. Eckert van Homberch, z. j. (c. 1505). kl. 8vo. (76).

COUDEN, DIE NEGEN. Antw., H. Eckert van Homberch, 1517. 22 Maart. kl. 8vo. (80).

COUDEN, DIE NEGEN. Antw., Jacob van Liesvelt, 1536. 6 Juni. kl. 8vo. (86).

CROCUS, C., Ioseph. Antv., J. Steelsius, 1538. kl. 8vo. (88).

DATHUS, A., Isagogicus libellus in eloquentiae praecepta. Dav., A. Paffraedt, z. j. 4to. (46).

ELUCIDARIUS CARMINUM. (Dav., Th. de Borne, z. j.). 4to. (1052).

EPISTEL S. Pauli tot de Galaten. Z. pl. n. j. (c. 1525). kl. 8vo. (56).

EPISTELEN en Evangelien. Antw., W. Vorsterman, 1518. 4to. (45).

ESOPUS MORALISATUS. Dav., J. de Breda, 1500. 23 Oct. 4to. (1068).

EUSEBIUS, Historie die men heet Ecclesiastica. Antw., G. van der Haghen, 1534. Mei. folio. (72).

EVALUACIEBOECXKEN. Antw., J. van Liesvelt, (1539). kl. 8vo. (52).

FLORES illustr. poetarum per O. Mirandulam collecti. Antv., Vidua M. Caesaris, 1539. 8vo. (40).

FRANCISCUS SOUTER, SINTE, Antw., H. Eckert van Homberch, z. j. kl. 8vo. (89).

GARLANDINUS, J., Verborum deponentalium interpretatio, ed. H. Torrentinus. (Antw., H. Eckert v. Homberch?) 4to. (51).

GELDENHAUER, G., Utrum haeretici iure suppliciis adfici possint. Z. pl. (Antw., M. Hillen van Hoochstraten?) 1528. kl. 8vo. (77).

GERADINUS, Bucolica. Dav., J. de Breda, 1508. 28 Aug. 4to. (1065).

HASSIA, H. DE, Secreta sacerdotum. Dav., R. Pafraet, 1501. 15 Sept. 4to. (61).

HEGENDORPHINUS, C., Dialecticae legalis ll. V. Antv., Arn. Birckman, 1534. kl. 8vo. (39).

HESE, JOH. DE, Itinerarius per diversas partes mundi. (Dav., Jac. de Breda), z. j. 4to. (1055).

HESIODUS, Opera et dies. Dav., A. Pafraet, 1503. 21 Oct. 4to. (1071).

HIERONYMUS, S., Vita Pauli. Dav., A. Pafraet, 1513. 14 Mei. 4to. (1072).

HYMNI in vesperis, etc. Antv., J. Steelsius, 1537. 16mo. (68).

KEMPO THESSAL., Carmen scholare. (Alkmaar, Jan v. Deventer, 1513 of 1515). 4to. (47).

—— De gloriosa virgine Maria carmen panegyr. Alkmaar, Jan v. Deventer, (c 1515). 4to. (49).

LAET, G., Almanak voor 1523. Antw., Michiel Hillen van Hoochstraten, 1522. folio. (1046).

LANTERNE, DIE EVANGELISCHE, Antw., W. Vorsterman, 1525. 26 Juli kl. 8vo. (55).

LASCARIS, C., De octo partibus orationis. Lovan., Th. Martens, (1516). 4to. (697).

LEVEN ons heeren J. C. Antw., Aldernaest den grooten Mortier, 1503. 17 Oct. kl. 8vo. (64).

LOER, D., Die grote evangelische Pearle. Antw., H. Petersen van Middelburg, 1539. kl. 8vo. (84).

LUDOLPHUS DE SAXONIA, Leven van Jesus. Antw., Cl. de Grave, 1521. 7 Sept. folio. (1050).

—— Leven van Jesus. Antw., Cl. de Grave, 1536. 15 Juli. folio. (71).

LUDOVICUS, ANT., De pudore. Antv., M. Hillenius, 1537. kl. 8vo. (59).

LUTHER, M., Hoe elck mensche hem bereiden sal totter doot. (Antw., H. Eckert van Homberch, 1522?) kl. 8vo. (82).

—— Tessaradecas Antw., H. Eckert van Homberch, 1521. 25 Jan. kl. 8vo. (81).

MANCINELLUS, A., Versilogus. (Dav., Th. de Borne, 1509). 4to. (1060).

—— Vocabularius. Dav., J. de Breda, 1505. 17 Juli. 4to. (1070).

MASSAEUS, CHR., Chronicorum libri XX. Antv., J. Crinitus, 1540. folio. (85).

MISSALE. Leid., J. Seversz., 1514. 1 Juni. folio. (36).

MURMELLIUS, J., De Martini Turonensis Episc. vita. Dav., A. Pafraet, 1513. 1 Sept. 4to. (37).

—— Ode in tutelarium Alcmarie divorum..... preconium. (Antv., A. Pafraet, 1515). 4to. (48).

ONTSEGGHE, DEN, van den Coninck van Vranckrijk. (Antw., A. van Berghen), 1528. 4to. (1051).

PEROTTUS, N., Grammatica. (Dav., Th. de Borne), z. j. 4to. (1069).

PLINIUS SEC., C., Duae praefationes. Ed. J. Murmellius. Dav., Th. de Borne, z. j. 4to. (1053).

PROPHETIE, EEN SCHOONE, van den doerl. Keyser. Antw., St. Mierdmans, (c. 1540). kl. 8vo. (66).

PSALMORUM LIBER. Antv., J. Steelsius (c. 1533). 16mo. (69).

PSALTERIUM (Graece). Antv., J. Grapheus, 1533. 16mo (70).

ROSEGAERT van den bevruchten vrouwen. Antw., S. Cock, z. j. kl. 8vo. (67).

ROSEMONDT, G., Boecxken van der biechte. Antw., H. Eckert van Homberch, 1517. 8 Nov. kl. 8vo. (75).

—— Boecxken voor die ellendighe sielkens. Antw., Michiel van Hoochstraten, z. j. kl. 8vo. (1041).

—— Pater Noster. Antw., Michiel van Hoochstraten, z. j. kl. 8vo. (1042).

SALUSTIUS, Bellum Jugurthinum. Dav., Th. de Borne, 1520. 10 Mei. 4to. (43).

SENECA, L. A., Thebais. (Dav., Th. de Borne), z. j. 4to. (1061).

—— Thyestes. Dav., Th. de Borne, z. j. 4to. (1062).

SEVEN KERKEN van Rome. Gouda, Collatiebroeders, z. j. kl. 8vo. (63).

SPIEGEL HISTORIAEL. Antw., Cl. de Grave, 1515. 22 Sept. folio. (33).

STELLA CLERICORUM. (Dav., Jac. de Breda, c. 1500). 4to. (1059).

STRIJDT, DEN, van Pavye. Antw., W. Vorsterman, 1525. 17 Maart. 4to. (1048).

SYDRACH. Antw., H. Eckert van Homberch, 1522. 9 Aug. folio. (1045).

TERENTIUS, Andria. Dav., A. Pafraet, 1512. 15 Juli. 4to. (1067).

—— Comoediae sex. Antv., M. Hillenius, 1534. kl. 8vo. (42).

THOMAS A KEMPIS, Navolging van J. C. Antw., Alder-naast den grooten Mortier, 1505. 15 Maart. kl. 8vo. (90).

—— Navolging van J. C. Antw., W. Vorsterman, z. j. kl. 8vo. (65).

UITLEGGING van dat ..... Pater noster. Antw., Michiel van Hoochstraten, z. j. kl. 8vo. (38).

VERTROOSTINGE der gelatenre menschen. Antw., H. Eckert van Homberch, 1517. 15 Sept. kl. 8vo. (91).

VERMANINGHE totten Christenen als si op haer verscheyden liggen. 's Hertogenbosch, J. van Turnhout, z. j. kl. 8vo. (62).

VIRGILIUS, Aeneidos liber VII. Dav., A. Pafraet, 1514. Sept. 4to. (1058).

— — Georgica. Dav., Th. de Borne, 1514. 27 Dec. 4to. (1064).

VORAGINE, Passionaal. Winter- en Zomerstuk. Antw., H. Eckert van Homberch, 1516. 25 Jan. en 31 Mei. folio. (34).

ZIELENTROOST. Antw., G. Bac, 1502. folio. (1043).

ZIELENTROOST. Antw., H. Eckert van Homberch, 1509. folio. (35).

ZIELENTROOST. Antw., Cl. de Grave, 1526. folio. (1044).

Den Bibel met // grooter neersticheyt gecorri // geert / eñ op die canten gheset den ouderdom der // werelt / ende hoe lange die gheschiedenissen ende // historien der Bibelen elck int zijn voor Christus // gheboorte gheweest zijn / ende daer bi vergadert // wt Fasciculus temporum / ende wt dye croni- // ke vā alder werelt / die principael historiē // der machtigér heydenscher coninc- // rijckē / daer die heylige scrift // oock dickwils af ver- // maent / tot een // claerder // verstant der // Bibelscher historien / // ende oock een onderscheyt // der tijden te hebben / // Cum gratia et // Priuilegio //

446 (?) bladen, goth., 2 kol., 64 regels, met sign. A 1—m iij zonder reklamen, met houtsneden, folol.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart, in denzelfden rand*). *F.* 2 *recto:* Dat eerste boeck Mosi. *F.* 207 *recto* (1): ꝟ Hier beghint // Die Propheet Jesaia. // *F.* 290 *recto* (2), *regel* 60: eñ slichte / met // den ban // *F.* 290 *verso* (*blank*). *F.* 291 *recto* (1): ꝟ Hier beghint // dat derde boeck Esdre. // *F.* 353 *verso* (2), *regel* 56: ꝟ Hier nae volghet dat nieuwe // Testament // *F.* 354 *recto* (1): Dit zijn die boec- // ken des nieuwen Testa- // ments: *enz.* *F.* 445 *recto* (2): ꝟ Die Tafel. // Dit is dye ta // fele *enz.* *F.* 446 (?)

K. B. (defect).

(AUGUSTIS, QUIRICUS de), Licht der apothekers. Brussel, T. van der Noot, 1515. 16 Febr. folio. 32

Dlicht ⁂ d' ⁂ apotekers ⁂ // (*Houtsneê*) //

72 bldn., Goth., 2 kol., 41 regels, met sign. aij—oij; Zonder reklamen. Folio.

F. 1 *recto* (*titel, de letters in xylogr.*) *F.* 1 *verso* (*Keizerlijk wapen, in versierde houtsneêranden*). *F.* 2 *recto* (1): De tafel // ꝟ Dit es de tafel des gheheelen boecks // D(*xyl.*)It tegewoirdich *enz.* *F.* 4 *verso* (*Houtsneê voorst. de geboorte van Eva, in dezelfde versierde randen*). *F.* 5 *recto* (1): De prologhe. // ꝟ Hyer beghint dat boeck gheheeten // dlicht der apotekers / gecomponeert vã // den alder subtijlsten meester in arten // ende doctoer inder medecinen. Quiri- // co de augustis van terdona. // *F.* 71 *recto* (2), *regel* 21: ꝟ Ter eeren gods ende tot behoef van // alle menschen es dit boeck met groter // diligentien wten latine ghetranslatert // ende gheprent op de costen Thomaes // vander noot Wonende in de princelijc // ke stadt van Bruesel inden zeeriddere. // Int iaer ons heeren duysent vijfhond't // ende vijfthiene. Den sesthiensten dach // februarij // *F.* 71 *verso* (*blank*). *F.* 72 (?)

K. B. (Ontbreekt laatste blad).

Den spieghel // historiael ~~ // Houdende in hem alle hystoryen der // waerachtigher Cronijcken ende der Bibelen ende der god // lijcker scriftueren met alle gheschiedenissen eñ vreemthedē // der Hystorien eñ der Poetrien die welcke waerachtich sijn // In hare oerdinancie / na dat si in die outheyden vander werelt gheschiet // zijn ghelijck men in die Prologhe van desen boecke bescheydelijckere le= // sen mach ∴ ∴ ∴ Considerate et comparate // CI Cum gratia et priuilegio. // (*Houtsneê*) //

216 bldn. (2 ongen. gen.: Fo. I—Fo. v., Fo. v—Fo. viij., Fo. x., Fo. x—Fo. Clxxv en Fo. Clxxx—Fo. CCxvi en 1 ongen.), Goth., 2 kol., 42 regels, met sign. A ij—Z iij en Aa i—Qq iij; Zonder reklamen. Met houtsneden. Folio.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart, de eerste twee regels in xylogr.*) *F.* 1 *verso* (*Houtsneê*). *F.* 2 *recto*: Die prologhe // (1): D(*xyl.*)Oer begheerte eñ wille // vā den *enz.* *F.* 216 *recto*: CI Hier is voleyndt dat suyuerlijcke boeck van den // Spiegel hystoriael. Gheprēt. in die v'maerdie // coopstadt van Antwerpē / bi m̄i Claes de // graue / woonēde in onser vrouwen // pant / bi die Camer porte. Int // iaer ons liefs heerē. M. // . CCCCC. eñ. Xv. // den. xxij. dach // van Sep // tem= // ber // .:. // . // (*Wapen*) // Cum gracia et priuilegio // *F.* 216 *verso* (*blank*).

K. B. (defect.)
Museum Meerm.-Westr.

VORAGINE, Passionaal. Winter- en Zomerstuk. Antw., H. Eckert van Homberch, 1516. 25 Jan. en 31 Mei. folio. 34

Passionael // Het winter stuck. Datmen heet die gulden legende // (*Houtsneê*) //

195 bldn. (2 ongen., gen.: Fo. I—Fo C xci (2 *maal*) en 1 ongen. blad (*blank*), Goth., 2 kol., 48 regels, met sign. A ij Y iij en Aa i—II iiij; Zonder reklamen. Met houtsneden. Folio.

F. 1 *recto* (*titel, de eerste regel in xylogr. en in rood*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto* Die tafel // (1): H(*xyl.*)Ier begint een nuttelic boeck // twelck men *enz.* *F.* 3 *recto*: Prologhe // (1): ¶ Hier beghint dat Prologus vā dat // Passionael. ende *enz.* *F.* 194 *verso* (2), *regel* 37: ¶ Gheprent tot Antwerpē. bi mi Hen // rick Eckert van Homberch. Int // iaer ons herē. M.CCCCC. // ēn. xvi. opten. xxv. dach // in Ianuario. // *F.* 195 (*blank*).

Hier beghīt tsomer // stuc vandē passiōle. // (*Houtsneê, in vier randen*) //

201 bldn. (2 ongen. en 199 gen.: Fo I—Fo Lxxxix, Fo xci—Fo xcviij, Fo Lxxxviij, Fo. Lxxxix, Fo C, Fo xc, Fo. ciij—Fo clxviij en Fo clxxix -Fo ccx), Goth., 2 kol., 43 regels, met sign. ai, xiij, si—siij, ?i—?iij en aa i—hhiij; Zonder reklamen. Met houtsneden. Folio.

F. 1 *recto* (*titel, in xylogr.*) *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: Die tafel // (1): ¶ Dit is die tafel vanden somer stucke // vanden passionale. // *F.* 3 *recto*: Uan die verrisenis ons heren. // (1): (*Houtsneê*) // C(*xyl.*)Ristus verrees opten derdē // dach *enz.* *F.* 201 *recto* (2) *regel* 31: ¶ Hier voleyndet dat eerwaerdighe ēn // notabel boec gheheten dat passionael of // gulden legende. seer naerstelijc wten la- // tijn in duytsche getranslateert. Geprēt // tot Antwerpen binnen die camerpoer- // te. bi mi Henrick eckert van homberch. // Int iaer ons heren. M. CCCCC. ende. // Xvi. opten lesten dach in Meye // *F.* 201 *verso* (*blank*).

K. B.

ZIELENTROOST. Antw., H. Eckert van Homberch, 1509. folio. 35

Der zielen troost // Is dit boeck ghenoemt. Ende is ghetogen wt vele goede boeckē // als wt der bibelen. wt scholastica historia. ende wt vele andere di // uerse boecken. // (*Houtsneê, aan drie zijden randen*) //

100 bldn. (6 ongen. en gen.: ij—xcv), Goth., 2 kol., 42 regels, met sign. A ij—A iij, en A i—Q ij; Zonder reklamen. Folio.

F. 1 *recto* (*titel in rood en zwart, de eerste regel in xylogr.*) *F.* 1 *verso* (1): H (*xyl.*) // Ier begint die tafel van desen boecke // welc *enz.* *F.* 6 *recto* (1): L(*xyl.*)Ieue vadere willet mij wat // goets leeren *enz.* *F.* 100 *recto* (2), *regel* 20: ꝏ Bid' graciē ons heerē so is dit boeck // volmaect eñ Geprent Thātwerpē aē // die cāmerporte. Bi mi Heyndrick ec: // kert van Homborch. Int iaer ons hee // ren. M. CCCC. (*sic*) ende. ix. *F.* 100 *verso* (*blank*).

K. B.

312(?) bldn., *in rood en zwart*, (14 ongen., gen.: Folio. I—Fo. C xxiij, 15 ongen., 8 ongen. op perkament, gen.: Fo. I—Fo. lxxiiij, 14 ongen. en gen.: Fo. i—Fo. lx...?), Goth., 2 kol., 41 regels, met sign. ij—v, —iiij, a—siiij, (volgen 8 bldn. op perk.), A—L iij, I—L iij en A—H iiij; Zonder reklamen. Met houtsneden. Folio.

F. 1 (*ontbreekt*) *F.* 2 *recto*: Prima dies mēsis: & septīa trūcat vt ensis. // Aureus *etc.* *F.* 15 *recto*: Dn̄ica. 1. aduentus. // (1): (*Houtsneê*) // ¶ Dn̄ica prima *etc.* *F.* 153, *op perkament gedrukt*, *recto* (1): (D)Omine iesu xp̄e // fili dei *etc.* *F.* 153 *verso* (*Houtsneê*). *F.* 154 *recto*, *gemerkt* vij (1): T(*xyl.*)E igi: // tur *etc.* (*Alles tesamen* 8 *bladen op perkament gedrukt*, *gemerkt*: Vij, v, vij, viiij, vv). *F.* 161 *recto*: In vigilia andree. // (1): (*Houtsneê*) // ¶ In vigilia andree *etc.* *F.* 235 *recto*: Benedictio candelarū in purifica. // *F.* 248 *verso* (2), *regel* 14: Accipe prestantissima Insignia ecclesie traiectū maximo ac // summo deo denota ?gregatio Missale ?pletissimū q̃ꝫ plurimis // sanctoꝝ votiuisqꝫ missis n̄up nec antea diligenti admodū la: // bore peruigiliqꝫ cura opa & impensis Johānis seuerini biblio // pole leydy auctū atqꝫ denuo recognitū diuinoꝝ offitiorum in // sequēti Tabula mētionatoꝝ numerositate illi in alma parrhi // sioꝝ vrbe nouissime Anno millesimo quingētesimo decīo q'nto // Impresso locupleti? atqꝫ habundantib?. Tali adhibita cauti: // uncula qꝫ oīa offitia in eadē tabula depicta in p̄fato parrhisio // rum missali sunt omissa *etc.* *F.* 249 *recto*: Cummune apostolorum. // (1): (*Houtsneê*) // ¶ Incipit *etc.* *F.* 308 *recto* (2), *regel* 22: ¶ Ad laudē dei eiusqꝫ genitricis // virginis marie / ac btīssimi marti // ni patroni nostri in cui? honorē // insignis eccl'ia Traiecten̄. funda: // ta est. Necnō ad cōmunē vtilita: // tē oīm sacerdotū hui? dioceseos // hoc missale vigilātissima cura a // varijs mēdis & vicijs purgatū ac // impressoria arte in opido Leydē: // si partiū hollādie cōpletū. Imp̄s // sore ‚puido ac solerti bibliopola // Iohanne zeuerini additis q̃ꝫ plu: // rimis missaꝝ officijs ad lōgū po: // sitis / ac suis locis aptatis secūdū // p̄fate eccl'ie ritū ac statutū prout // ordinarius habet de nouo obser // uādis. Anno v'ginei partus deci: // mo quarto supra millesimū quin // gentesimum kalendis Junij. // *F.* 312 (?)

K. B. (defect; titel en laatste bladen ontbreken).

MURMELLIUS, J., De Martini Turonensis Episc. vita. Dav., A. Pafraet, 1513. 1 Sept. 4to. 37

De diui Martini Turo // nēsis ecclesiae sanctissimi episcopi: et Traiectē // sis patroni tutorisq; maximi vita. carmē enco= // miasticon ab Joanne Murmellio Ruremun= // dēsi: scholasticis in celebri eodeq; ornatissimo // Alcmariae opidi Hollandorū sane quam ame // ni gymnasio aeditum M.D.Xiij // (*Houtsneē*) //

6 bldn., Goth., 25 regels, met sign. Aij—Aiiij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: De diui Martini vita // ꝟ De diui Martini Turonensis ecclesiae // sanctissimi episcopi: *etc.* *F.* 5 *verso, regel* 8: ꝟ Excusum Danētrie ex officina Alberti // Pafraet Anno dnī Xiij Idi- // bus Septembribus. // ·¿· // *F.* 6 (*blank*).

K. B.
Stads-bibl. Alkmaar.
Bibl. Belgica: „Cette pièce précieuse, dont on ne connait que le seul exemplaire acquis par le Bn. de Reiffenberg chez le libraire van Dale, en 1845, pour la bibliothèque Roy. à Bruxelles, n'est mentionnée ni par nos anciens bibliographes, ni par A. Potthast dans les sources citées par lui sur St. Martin de Tours."

UITLEGGING van dat... Pater noster. Antw., Michiel van Hoochstraten, z. j. kl. 8vo. 38*

ꝏ Een cort ende suuerlijc wtleg= // ghen van dat werdich ghe= // bet dē Pater noster. // Met een cleyn soet ver= // maen vanden Aue maria. // ⁘ ✠ ⁘ // (*Houtsneê, aan vier zijden versierde randen*) //

16 bldn., Goth., 21 regels, met sign. (A 1—8) B; Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso*: ꝏ Hyer begint ter eeren eñ loue gods / // een cort eñ simpel wtlegghē *enz.* *F.* 16 *recto*, *regel* 17: ꝏ Hyer eyndet vand' ingelscher groetē // een cleyn v'maen. Dwelck is terliefden // van marien gedaen. // ꝏ Gheprent Tanwerpen Bi // Michiel vā Hoochstratē. // *F.* 16 *verso* (*blank*).

M. N.

HEGENDORPHINUS, C., Dialecticae legalis ll. V. Antv., Arn. Birckman, 1534. kl. 8vo. 39*

Dialecti= // cae legalis // Libri Quinque, // recogniti. // Authore Christophoro // Hegendorphino. // Erudimini qui iudicatis terram. // M.D.XXXIIII. // Vaeneunt a Ioanne Steelsmano // in aedibus Delphorum // Antverpiae. //

76 bldn. (1 ongen., gen.: 2—74 en 2 ongen.), Latijn, 34 regels, met sign. A 2—K 8; Met reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso*: Christophorvs Hegen= // dorphinus, eruditissimo viro domino ma // gistro Petro Broclzendorphio, & amico // & compatri suo charissimo, tum ornatis= // simo iuueni Vinceslao Cubitensi, Archi= // grammateo Stasfurdiano // *ens. F.* 75 *recto*, *regel* 6: Christophorvs Hegen= // dorphinus candidis lectoribus. // *enz. F.* 75 *verso*, *regel* 29: Bene valete Lectores // candidi. // *F.* 76 *recto* (*Merk van Arnold Birckman, met diens naam; niet bij* v. H.) *F.* 76 *verso* (*blank*).

M. N.

FLORES illustr. poetarum per O. Mirandulam collecti. Antv., Vidua M. Caesaris, 1539. 8vo. 40

☙ Illvstri // vm poetarvm // flores per Octavia // nvm Mirandvlam // collecti, & à studioso quodā // in Locos communes // nuper digesti, ac // castigati. // Cum Indice locupletissimo. // Philippi Beroaldi. // de hisce Floribus iudicium. // Sunt haec ex sylua poëtarum scitissimè decerpta quibus // aut sententia moralis naturalisúe, aut laus uirtutis, // aut censoria morum castigatio, aut praece= // pta saluberrima continentur: Opus // prorsus non minus conduci= // bile, q̄ laboriosum. Le= // ctor perlege, lae= // taberis. // Excvdebat Antverpiae // Vidua martini Caesaris. Anno // M. D. XXXIX. //

306 bldn., (9 ongen. bldn. en gen., doch zeer slordig: 2—3001). Cursief. 29 regels, met sign. 2—5, A—Ziij en AA—PP; Met reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: D. Iacobi Antonii Balbi // Placentini Epigramma. // *F.* 3 *verso*: Reverendo // in Christo patri, et D. // colendissimo D. Octauiano Arcimbol= // do protonot. Apostolico, Octauia // nus Mirandula canonicus // Regularis Lateranē // sis, felicitatem // optat. // *F.* 5 *recto*: ✠ Index // locorvm com- // mvnivm. // *F.* 8 (?) *F.* 9 *recto*: Illvstri= // vm poetarvm flo= // res, *etc.* *F.* 306 *recto*, *regel* 6: Finis. // *F.* 306 *verso* (*Drukkersmerk*, *niet bij* v. H.) // Per patientiam uestram possidete animas uestras. //

M. N.

¶ Synthaxis Brechtana // in metra sane q̃ facilia nuper coacta eo // praesertim capite: quodē de singularū // partium constructione atq; regimine, // cū eorū commētarijs, quae qualia sint: // quantoue alijs quibusdā ante hac edi- // tis, quum multa additione cum sedula // etiā castigatione praestent: is demū cen // sor esto qui penitus perspexerit. // ¶ Item in artem metricā Introductoriū. // Per Michaelem Hilleniū Hooch // stratanum. Anno domini. M. // D. XIX. mēsis Sept. die. VI. //

30 bldn., Goth., 51 regels, met sign. A ij—F ij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart, omgeven door een rand in houtsneê, onderaan een schild waarop de letters* M H). *F.* 1 *verso* (*Wapen van Karel V*) // ¶ Cum Gratia & Priuilegio Regis Hispaniae. // *F.* 2 *recto*: ¶ Primum caput de constructione. // Syntacticā: in q̂ agit' *etc.* *F.* 30 *verso, regel* 32: ¶ Impressum Antuerpię per Michaelem Hille- // nium Hoochstratanum. Anno. M. D. XIX. // XX. die mensis Septemb. //

M. N.

☙ P. Te= // rentii co= // moediae Sex, tum ex Aelij Donati // commentarijs, tum ex optimorum // praesertim ueterum exemplarium, // collatione, diligentius quam un= // quam antehac, emendatae. // Cum eiusdē Donati prae // fationibus & argu= // mentis. // His adiecta sunt eruditissima Christophori // Hegendorphini Scholia, & Philippi Me- // lanchtonis adnotatiunculae, quas vt ab alijs // facile discernas, * praenotauimus. Itē Pau- // li Malleoli in singulas scenas argumenta. // Tum Petri Marsi in loca obscuriora com- // mentarij. neutiquam contemnendi. // Encvsvm Antver= // piae, per Michaēlem Hillenium // in Rapo. Anno // — // 1534. //

192 bldn., (12 ongen. en gen., doch onregelmatig, Fo. 1.—177 en 1 ongen. bl.), Cursief en Latijn, 32 regels, met sign. A2—Z5 en a—a4; Met reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel, in rand*). *F.* 1 *verso*: Volcatii Sedigiti // de comicis latinis // iambi. // *F.* 2 *recto*: Michael Hilleni= // us pijs lectoribus S. P. D. // ... *onderaan*: ... Ex nostra officina // libraria. Calendis Februarij. // *F.* 191 *recto, regel* 18: Sex comoediarvm Te= // rentii finis. // Antverpiae apvd Michae= // lem Hillenium in Rapo, An. // M.D.XXXIIII. // *F.* 191 *verso* (*blank*). *F.* 192 (?)

M. N.

C. Crispi Salustii historici // longe preclarissimi. bellum // Iugurthinum // ꝯ Martialis de Salustio // Hic erit vt perhibent doctorum corda virorum // Crispus Romana primus in historia // (*Drukkersmerk*) //

40 bldn., Goth., 31 regels, met sign. A ij—H ij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: de bello Iugurthino // C. Crispi Salustij de bello Iugurthino liber. // *F.* 40 *recto, regel* 25: ꝯ Ex officina Theodorici de Borne // Anno dñi. M. D^c^. XX. Die // vero. X. Mense // Maij // *F.* 40 *verso* (*blank*).

M. N.

ALEXANDER DE VILLA DEI, Doctrinale. Antw., M. van Hoochstraten en H. Eckert van Homberch, 1509. 14 Maart en 2 April. 4to. 44

Text? alexādri // Cum notatis in margine Emendata. // (*Houtsneê, de vier evangelisten, zwart op witten grond*) //

54 bldn., Goth., 15 regels, met sign. Aij—Iij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel, de eerste regel in xylogr. en in rood*). *F.* 1 *verso* (*dezelfde houtsneê als op den titel*). *F.* 2 *recto*: (S)Cribē clericul' paro doctrīale nouell' // Pl'aq3 docto4 sociabo scripta meo4 // *etc.* *F.* 54 *recto, regel* 7: Finit p'ma & scd'a pars Alexādri Antwerpie // impressa prope cemiterium gloriose virgi= // nis Marie circa tria cādelabra Per Michae // lem de hoochstraten. Anno. M. CCCCC. // IX. Martij decima quarta // *F.* 54 *verso* (*Drukkersmerk, niet bij* v. H.)

——— Tercia et quarta pars // Alexandri ∴ ∴ ∴ ∴ // (*Dezelfde houtsneê als op vorigen titel, doch wit op zwarten grond*) //

40 bldn., Goth., 15 regels, met sign. A ij—G ij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: (C) Andere proposui p v'sus syll'a q̄q3 // Quanta sit. et pauca *etc.* *F.* 39 *recto, regel* 13: ¶ Alexādri grāmatici doctrinale finit felicit' // Impressum Hantwerpie. Per me Henri= // cum eckert de Homborch Anno dñi Mille // simo Quingentesimo Nono. ij. dies April'. // *F.* 39 *verso* (*blank*). *F.* 40 (?)

M. N.

H(*versierde letter*)Ier beginnen alle // de Epistolen ende // Euāgelien metten Sermonē // van dē gheheelen iare die een // naden anderē volghende En // oeck mede die Propheciē ghenomen wter Bibelen / eñ ouer gheset wten latijne in duytsche En nv anderwerf // verbetert eñ ghecorrigeert / ghelikerwijs alsmen die in // der heyliger kercken houdende is. ✠ ✠ // (*Houtsneê, de vier evangelisten, wit op zwarten grond, daaromheen aan drie zijden*: ¶ Die wil ond'houden die gheboden vāder heyligher // kerckē Die moet dese euāgelien dicwils aen- // mercken En lesen wel ten fijn Die behoudē wil sijn) //

206 bldn., (1 ongen. en gen. ij—C.C en 6 ongen.), Goth., 32 regels, met sign. a ij—z i, s i—s ij; ? i—? ij en A i—K ij; Zonder reklamen. Met houtsneden. 4to.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: B(*xyl.*)Roed's weet dese tijt d'nyeuwer eewe wāt // nv is dye vre ons *enz.* *F.* 200 *recto, regel* 9: ¶ Gheprent in die vermaerde coopstadt van Antwer // pen buyten die camerpoorte in de gulden eenhooren // Bi mi Willem vorsterman. Int iaer ons heeren. M. // CCCCC. ende. Xviij. // ¶ Hier na volghet die // tafel van desen // teghēwoer // dighen // boeke // // *F.* 200 *verso* (*blank*). *F.* 201 *recto:* OPten eersten sondach inden aduent epistel euan // gelium eñ sermoon // *F.* 206 *recto, regel* 25: ¶ Hier eyndt die tafele. // *F.* 206 *verso* (*blank*).

M. N.

DATHUS, A., Isagogicus libellus in eloquentiae praecepta. Dav., A. Paffraedt, z. j. 4to. 46

Augustini Dathi Senēsis // Isagogicus libellus in eloquentię prẹcepta // ꝏI Domici Palladij Sorani in locu= // tuleium distichon. // In te conuertas oculos, qui despicis omnes // Et te dum cunctis detrahis, inspicias // ꝏI Petri Caucouij pelicomēsis ad lectorē distichō // Crede mihi lector, procul est fallacia, plenum // Eximia spectas vtilitate librum // ꝏI Tryphonis Philargyri Rolliani disti= // chō ad huius operis inspectorem // Si te delectat latiaris copia lingue // Cur precio parcis marsupioqꝫ tuo // (*Drukkersmerk*) //

24 bldn., Goth., regels versch. (B i 31), met sign. A ij—D iij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto:* ꝏI Augustini Dathi Isagogicus libellus // in eloquentię precepta // *F.* 24 *recto, onderaan:* Dauentrię in officina lr̃atoria Alberti paefraedt // *F.* 24 *verso* (*blank*).

M. N.

KEMPO THESSAL., Carmen Scholare. (Alkmaar, Jan v. Deventer, 1513 of 1515). 4to. 47*

ꝯ Carmen Scholare Kēponis Thessaliēsis // Metrum Iambicum dimetrum // (*Houtsneê*) //

4 bldn., Goth., 25 en 26 regels, zonder sign.; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso:* ꝯ Carmen Scholare Kemponis // Thessaliēsis Metrū Iambicū // dimetrū // *F.* 4 *recto, onderaan:* Finis // *F.* 4 *verso* (*Houtsneê: Maria in de mandorla*).

Stads-bibl. Alkmaar. Zie Bibl. Adv. V. 2. Bij denzelfden gedrukt als n°. 49.

MURMELLIUS, J., Ode in tutelarium Alcmarie divorum..... preconium. (Antv., A. Pafraet, 1515). 4to. 48*

In tutelariuȝ Alcmarie // diuorum Matthie apostoli: et Lauren- // rentij martyris preconium Io- // anis Murmellij Ruremū- // densis ode dicolos // (*Houtsneê: twee heiligen*) //

4 bldn., Goth., 30 regels, met sign. Aij—Aiij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso:* Cur Alcmariensis schola luculenta sit in edi- // tissimo loco cōstituta I. M. R. Epigramma. // *F.* 2 *recto:* Ioānis Murmellij Ruremundēsis Ode di- // colos in Matthie apostoli: et Laurentij // martyris Alcmariēsis ecclesie tu- // telariuȝ diuo4 preconia sa- // lutȝ ānno M. d. xv. edita // *F.* 4 *verso, regel* 8: ¶ Eiusdem distichon latinum. // Laurenti martyr: pie Matthia apostole Christi // Alcmarie: et nobis ferte: precamur: opem. // ¶ Distichon eiusdem germanicum // Sanct Mattheijs Christi tru apostel: grote patrone // Marteler o schone Laurens: staitt Alcmer: en ons bij //

Stads-Bibl. Alkmaar. Zie Bibl. Advers. V. 3.

KEMPO THESSAL., De gloriosa virgine Maria carmen panegyr. Alkmaar, Jan v. Deventer (c. 1515). 4to. 49*

ꝟ De gloriosa virgine Marià Kē // ponis Thessaliensis car- // men Panegyricum // scholare // (*Houtsneê, als op bl.* 4 *verso van* 47) //

4 bldn., Goth., 24 regels, zonder sign.; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso:* ꝟ De gloriosa virgine Maria Kē // ponis Thessaliensis car // men Panegyricū // scholare // *F.* 3 *recto, onderaan:* ꝟ Finis huius carminis // *F.* 3 *verso:* ꝟ Declaratio quorūdā vocabulorū // carminis predicti // *F.* 4 *recto, regel* 23: ꝟ Impressum Alcmarie per me Iohan // nē Dauētriensem E regione // Gymnasij Alcmariani // ꝟ Deus prouidebit omnia. // *F.* 4 *verso* (*Houtsneê: een vrouw te bed, aan beide zijden een vrouw, boven welke, op spreukbanden, de woorden* Caritas *en* Sapiencia, *uit „Een devoet excercitie van den dochteren van Syon", gedrukt by Gerard Leeuw, te Antwerpen, in 1492*) //

Stads-bibl. Alkmaar. Bibl. Advers. V. 4 en 5.
(„die Jan van Deventer heette, wanneer hij zijn naam voluit opgaf, JAN PAFFRAET, van Deventer afkomstig of geboortig. Ik houd hem voor een van de zonen of kleinzonen van RIJKERT PAFRAET of Pafroed, den drukker die in 1477 de boekdrukkunst te Deventer invoerde, haar daar tot in 1485, of tot 1511 voortzette en die door ALBERT PAFRAET werd opgevolgd in zijn werkplaats. JAN had in zijn bezit lettersoorten niet alleen, maar ook eene houtsnede, die de eigendom moeten geweest zijn van RIJKERT PAFRAET, en hij kwam uit Deventer. Wanneer hij nu in 1511 of iets later met Albert de vaderlijke nalatenschap gedeeld heeft, en, om de concurrentie, uit Deventer naar Alkmaar met der woon is vertrokken, dan zou mijne meening bevestigd worden. *Campbell*, Bibl. Adv. V. 6).

BAPTISTA MANTUANUS, Passio Catharinae. Dav., R. Pafraet, 1502. 28 Nov. 4to. 50

Baptiste Mantuani va= // tis prestantissimi diuinum secunde Partheni= // ces opus: sacrosanctam diue virginis Cathari // ne passionem heroico carmine illustrans: non // minus cultū q̃ pium ad. D. Bernardum bem= // bum patricium venetum et iureconsultum pe= // ritissimum. //

38 bldn., Goth., 30 regels, met sign. Aij—Fiij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso:* ¶ Clarissimo viro. D. Bernardo bembo patri // cio Veneto *etc.* *F.* 3 *recto*: ¶ Carmina de beata Catharina // *etc.* *F.* 38 *verso*, *regel* 7: ¶ Secunde parthenices opus diuinum // Impressum Dauenttie (*sic*) Per me Rich= // ardū paffraed Anno dñi. M. CCCCC // ij. Mensis Nouembris Secunda feria // post Catharinam ∴ //

M. N.

GARLANDINUS, J., Verborum deponentalium interpretatio, ed. H. Torrentinus. (Antw., H. Eckert v. Homberch ?) 4to. 51

Verborum deponentaliū diligens inter // pretatio opusculum quāuis breuius // longe tamē vtilius altero illo qd' // Ioanni sinthē falso ascribit'. nā // hic etiā versus quidā mēdosi // sunt ad vnguē castigati in // utilibꝫ q'busdā reiectꝫ p // Hermānū Torrētinū // virū & doctū & schola // stico4 vtilitati de // ditissimum //

12 bldn., Goth., regels versch. (Bi 40), met sign. Aij—Bi. Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso:* ¶ Ad vescendum // VEscor cum potior fruor addas fungor & vtor // Vtimur *etc.* ..... *regel* 6: ¶ Vt aiunt nōnulli Ioannes garlādinus vidēs errorē plurimo4 nō habē= // tiū drām inter v'ba deponētalia & v'ba passiua. hunc libellū de v'bis deponen= // talib? metrice collegit *etc.* *F.* 12 *recto*, *regel* 29: ¶ Verborum deponentalium diligentior interpre // tatio cum hic finem accipit cum vulgari expositio= // ne prepositionum et temporum. // *F.* 12 *verso* (*blank*).

M. N.

EVALUACIEBOECXKEN. Antw., J. v. Liesvelt, (1539). kl. 8vo. 52*

¶ Een nyeu Eua= // luacie boecxcken gheordineert vā we= // ghen / onses ghenadichs heeren des Keysers / by // den generaels vander munten vanden gouden eñ // siluerē geualueerde penninghen / eñ ooc die weerde // vā allen verbodē gouden eñ silueren penningē / die // noyt gheprent gheweest en is / nauolghende // dassayen by den generaels daer af ghe= // maect / gepubliceert den eerstē dach // van Iulio int Iaer. XV.C. // XXXIX. // (*Afbeelding van* 4 *munten*).

24 bldn., Goth., 28—29 regels, met sign. (A1—8, Bi) Bij—Cij; Zonder reklamen. Met houtsneden. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso:* H Ier begint die Eualuacie vandē gouden // eñ siluerē penningē *enz.* *F.* 24 *verso:* ¶ Dit is dat pen= // ninck ghewichte vanden voorschreuen // Spaenschen *enz.*..... *onderaan:* ¶ Gheprent Thantwerpen op dye Camerpoort // brugghe / inden Schilt van Artoys / by // my Jacob van Liesueldt. //

Bibl. Gent.

Den bibel ghetrāslateert eñ v'meerdert // v'uolghēde allen die boeckē als indē latȳ // ēn mittē figurē Gheprēt an° xv° xviij // Keert omme ende daer vintmen die tafel met al zijn capittelen // (*Houtsneê, aan drie zijden een houtsneêrand*) //

360 bldn., (gen. ꝟ Folio cij—Ccc. lxxiij.) 2 kol., Goth., 42 regels, met sign. a ij.—z iij, z i—z iij, ? i—? iij, Ai—Zij en Aa i—Yy ij; Zonder reklamen. Met houtsneden. Folio.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart, de eerste drie regels in xylogr.*) *F.* 1 *verso* (1): ꝟ Dese nauolgende tafel wijst eñ leer din // hout d'boeckē *enz.* *F.* 2 *recto* (1): ꝟ Folio // ꝟ Dat eerste capittel hoe God heme // le eñ aerde schiep *enz.* *F.* 329 *recto*: ꝟ Folio CCC.xxxix // ꝟ Hier beghint dat werck der apostelen // (*Houtsneê*) // *F.* 348 *verso* (2), *onderaan:* ꝟ Hiēr gaet wt dat werck der apostelē. // *F.* 349 *recto* (*gefol.* Folio CCC lxiiij.) (*Houtsneê*). *F.* 360 *verso:* Dboeck vander heymelijker openbaringhen. // (1): ꝟ Gheprent tot Antwerpen in onser // lieuer vrouwen pant / bi mi // Claes die graue Int iaer // ons herē. M. vijfhon // dert eñ. xviij. optē // xxviij. dach Iu // nij. /

Den bibel ghetrāslateert eñ v'meerdert // v'uolghēde allen die boeckē als indē latij // ēn mittē figurē Gheprēt anº xvº xviij // Keert ōme eñ daer vintmē die tafel met al sijn capittelen. // (*Houtsneê, aan drie zijden in rand*) //

372 bldn., (1 ongen. en gen.: ꝯI Folio .ij.—ꝯI Folio CCC.lxxv), 2 kol., Goth., 42 regels, met sign. a ij—z ij, s i—s ij, ? i—? ij, A i—Z ij, en Aa i—Yy ij; Zonder reklamen. Met houtsneden. Folio.

F. 1 *recto*, (*titel, in rood en zwart, de eerste drie regels in xylogr.*) // *F.* 1 *verso* (1): Dese nauolgende tafel wijst eñ leert din // hout *enz.* *F.* 2 *recto* (1): ꝯI Folio // ꝯI Dat eerste capittel hoe // God hemele eñ eerde schiep // *enz.* *F.* 338 *verso* (*blank*). *F.* 339 *recto*: Folio CCC.xxxix // ꝯI Hier beghint dat werck der apostelen // (*Houtsneê*) // *F.* 358 *verso* (*blank*). *F.* 359 *recto* (1) ꝯI Folio // Hier gaet wt dat werc der apostelen // (*Houtsneê*) // *F.* 372 *verso* (2): ker openbāringhē // ꝯI Gheprent tot antwerpen in onser // lieuer vrouwē pant bi mi // Claes die Graue Int iaer ōs // heeren. M. vijfhondert // ende. xviij. opten // xxviij dach // Iunij. //

K. B.

Die Euangeli= // sche Lanterne, // Dit is een profitelijck deuoet boecxken / // gheheeten die Euangelijsche Lanterne / // om te verlichten alle onwetende verblin // de herten / die nu ter tijt (god betert) veel // sijn in die werelt. Ende om warachtighe // kēnisse eñ verstāt der heyligher scrifturē // te crijghē / ende altijt int licht te wande= // len / gheuisiteert ende gheapprobeert / // van Meester Godscalck Rosemondt // ende Meester Ruwaert vā Enchu // sen / doctoren inder godheyt / // Te Loeuen. //

108 bldn., Goth., 28 regels, met sign. aij—miij; Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto*, (*titel, in houtsneêrand*). *F.* 1 *verso:* ¶ Den goedertieren leser // Salicheyt. // *F.* 3 *recto:* ¶ Hier beghint die Euangelijsche lanterne. // Die Prologus *enz.* *F.* 108 *recto, onderaan:* ¶ Gheprint Tantwerpen by my Willem // Vorsterman. In dē Gulden Eenhoren: // buyten die Camer poorte. Int iaer ons // herē. M. D. xxv. den. xxvi. dach vā Iulio // *F.* 108 *verso*: (*Drukkersmerk*, v. H. n°. 2) // Cum priuilegio. //

M. N.

EPISTEL S. Pauli tot de Galaten. Z. pl. n. j. (c. 1525). kl. 8vo. 56*

Die Epistel // van S. Pauwels tot die // Galatē / seer wonderlicke schoon // wtgeleyt doer eenen geleer= // den ende Christelicken // man. // Hieremie . ij. // Twee quade dingen heeft mijn // volc gedaen, *enz.* (6 *regels*).

244 bldn., Goth., 27 regels, met sign. (a1—4) B.j.—Z.iij en a.i.—h.iij; Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel, in houtsneê-rand, vier versch. voorstellingen van de drie gratiën, op de onderste de woorden*: *Χαριτες*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: ¶ Joannes Bugenhaghe der leser ee= // wighe salicheyt *enz.* *F.* 2 *verso*, *regel* 10: .... Ghescreuen tsater= // daechs auonts na Fa= // biani ende Seba // stiani. // int. iaer. M. D. eñ XXV. // *F.* 3 *recto*: ¶ Die voreden op die epistel S. Pan // li totten Galaten. *F.* 5 *recto*: ¶ Dat eerste ca= // pittel. // *F.* 244 *recto*: ¶ Also besluytē die Apostelen haer brieuen: dar // die menschen vou segghen: Vale / *etc.* *F.* 244 *verso* (*blank*).

Kat. Doedes. 611.

Reuerendi frīs Baptistae // mantuani Carmelitae de pa // tientia aurei libri tres. //

70 bldn., Goth., 32 regels, met sign. Aij—Miij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso*: ¶ Helias Capreolus brixianus Ioānī taberio. S. // (n)Isi vana sit *etc.*, *onderaan*: Vale. Brixie. iiij. // Nonas Decembres. M. cccc. xcviij. *F.* 2 *recto*: ¶ Indices librorum. // Reuerendi Fratris Baptistę Mantuani Carmelitę // Theologi ad Carolū Antoniū Fantuciū patricium // Bononiensem. *etc.* *F.* 3 *verso*, *onderaan*: ¶ Finis huius Tabule. // *F.* 4 *recto*, (*blank*). // *F.* 4 *verso*: ¶ Venerandus Frater Baptista Mantuanus Car- // melita *etc.* *F.* 69 *verso*, *regel* 11: ¶ Impressum Dauentrię per Richardum // pafraet Anno dnī. M. CCCCC. I. // *F.* 70 *recto*: ¶ Ioānis Taberij Brixiani ad Heliam Ca- // preolum amico4 optimū Antigraphia // *F.* 70 *verso* (*blank*).

K. B.
Museum Meerm.-Westr. (laatste bl. ontbr.).
M. N.

BARLANDUS, H., De Hollandiae principibus. Antv., J. Thibaut, 1519. Juli. 4to. 58

Hadrianvs Barlandvs // historicvs facvndissi= // mvs de Hollandie Principibus // DHadriani Cordati Canonici Middelbur= // gēsis in operis auctorisq; cōmendationem // Romanos proceres scriptor Trā-quillus adūbrans // Magna *etc.* (6 *regels*) // Cum Gratia & Preuilegio //

14 bldn., Lat., 31 regels, met sign. A ij—C ij; Zonder reklamen, 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso:* Generosis adolescentibus Georgio & Phi // lippo Egmundanis, & Maximiliano // Iselsteino Cognatis *etc.*, *onderaan*: Valete Louanij. XII. Calendas Maias. *F.* 2 *recto*: Hadriani Barlandi Hollandiae // Comitum Libellus. // *F.* 14 *recto*, *regel* 4: ꝟ Anuerpiae ad insigne viri viridis // Apud Iohannem Theobaldū // Anno MCCCCCXIX // Mense Iulio // *F.* 14 *verso* (*Drukkersmerk*, v. H. p. 271).

K. B. Bibl. Belg. B. 255.

M. N.

Qvae in // hoc enchiridio // continentur. // Anthonij Lodouici Vlissiponensis medici, de Pudore liber // vnus. In quo tum multa pulchra recōdita ex varia & fre= // quentissima Graecorum historia, iam inde deprompta, refe // runtur. Tum plurima ex Platone & Aristotele, & alijs phi- // losophorum placitis disputata, & eleganter impugnata re- // periet diligens Lector. // Michaelis Psellij philosophi sapientissimi, allegoriae tres. // Prima in Tantalum. Secunda in Sphingem. Tortia in Circē. // Teles de comparatione diuitiarum & paupertatis. // Sotades quod vita plurimis plena malis. Et alia quedā om // nia ex Greco traducta ab eodem Anthonio Lodouico. // Epistola nuncupatoria fini adiecta est. Legat studiosus // lector & philologus: & quamuis in homine peregri- // no trans marinam quandam & peregrinam // eruditionem cum facundia non vul- // gari deprehendet. // Excusum Antuerpiae typis Michaelis Hil- // lenij sub intersigni Rapi Anno // M.D.xxxvij. //

44 bldn., Lat., 31 regels, met sign. A 2—F; Met reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: ☞ Anthonivs Lo= // dovici viro claris // simo Ioanni de Barros // S. d // *F.* 3 *verso*: Libellvs // de pvdore, *etc.* *F.* 44 *verso* (*Drukkersmerk*, v. H. n°. 6, *met het woord*: Tempvs *er boven*).

M. N.

COPIE vten mandamente aengaende den statuten, enz. Antw., Cl. de Grave, 1520. 29 Nov. 4to. 60*

Copie vten mandamente // aengaende den statuten. // Onlancx ghemaect. Eerst op die // Leengoeden Erfgoeden Chijsen // Eygen goeden Renten oft ander // onberoerlike goeden / ghelegen in // den landen vā Brabant Lēborch // Vlaenderen Hollant Zeelant eñ Ouermaze. &c. Datmen die selue // voortaen niet en sal moghen ver= // coopen / opdragen / transporteren / // verthieren / oft permitteren / eeni= // ghen gheestelijcken persoonen oft // godshuysen. Eñ onlancx ghepub= // liceert inder stadt van Antwerpē // ende in anderen hooftsteden van // Brabant. //

8 bldn., Goth., 35 regels, met sign. (A1—4) Bi; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel, behalve de eerste twee regels, omgeven aan drie zijden door versierde randen*). *F.* 1 *verso:* K(*xyl.*) Aerle bider Grēn gods gecoren Roōsch Co= // ninc / *enz.* *F.* 8 *recto, regel* 17: ¶ Item ten eynde dat alle personen gheestelijcke ende // weerlijke hem te bat souden moghen weten te regule // ren naden statute ende ordinācie van desen So is tsel // ue gheprent in die vermaerde Coopstadt van // Antwerpen In onser lieuer Vrouwen // Pant Bi mi Claes die graue Int iaer // ons heren. M. CCCCC. eñ. xx. dē // xxix. dach van Nouember // ✠ // *F.* 8 *verso* (*blank*).

M. N.

HASSIA, H. DE, Secreta sacerdotum. Dav., R. Pafraet, 1501. 15 Sept. 4to. 61*

Secreta sacerdotū mgri // Henrici de Hasia: //

10 bldn., Goth., 39 regels, met sign. Aij—B.iij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso:* ¶ Incipiūt secreta sacerdotū Magistri Henrici de Hassia Que sibi // placent vel displicent in missa. &c̃. Per egregium sacre Theologie & iu // ris Canonici doctorem Magistrum Michaelem Lochmeyer correc // ta, et in hanc formam redacta // *F.* 2 *recto:* (S)Acerdotes plures circa officium misse aliter // pcederēt *etc.* *F.* 10 *recto*, *regel* 20: ¶ Impssum Dauētrie p̣ me Richardū pafraet // Anno. M. ccccc. I. decima quinta septembris // *F.* 10 *verso* (*blank*).

J. W. van Leeuwen, Leiden

VERMANINGHE totten Christenen als si op haer verscheyden liggen. 's Hertogenbosch, J. van Turnhout, z. j. kl. 8vo. 62*

ꝏ Dits een deuote // eñ ynnighe vermaninghe totten Christe // nen eñ gheloouende menschen als si // op haer verscheyden ligghen. // Ghenomen wt die Heyli= // ghe scriftuere. // ꝏ Item om te ontgaen die listē // eñ laghen der boser viandē / // eñ in Gods vermyer= // ticheyt(?) te hopen / // eñ christelijck // te steruen. // ꝏ Gheprent Tshertoghen // Bossche: in die Kerckstra= // te Inden vierighen // waghen / By my // Jan van Tur= // nhout. //

16 bldn., Goth., 23 regels, met sign. Aij.—Bij. Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart, aan weerszijden een ornament*). *F.* 1 *verso:* ☞ Ten eersten salmē den siecken voor hou= // den dat gheloue: *enz.* *F.* 16 *recto, regel* 22: ☞ Hier eyndet dit Boeck. // *F.* 16 *verso* (*Drukkersmerk*).

Bibl. Gent.

SEVEN KERKEN van Rome. Gouda, Collatie-broeders, z. j. kl. 8vo. 63*

Itē In dit boexkē sijn begrepē die figu // ren vā den seuē kercken vā romē daer // men die staciē hout van den aflatē der // broederscap vander preker oorden vā // harlem .... *regel* 17: Itē ī ghehoechenisse der seuē bloetstor= // tighe ons herē als die figurē deser kerc= // kē wtwisen machmē lesen die ghebedē // die bi elcke figuer deser kercken staē te= // ghen die seuen doet sonden //

8 bldn., Goth., 21 regels, zonder signatuur. Zonder reklamen. Met 7 houtsneden. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*als boven*). *F.* 1 *verso* (*Houtsneê, met de letter* A). *F.* 2 *recto:* Tot sinte ians te lateranē // ꝟ Teghen die sonde des oncuisheits // *enz. F.* 2 *verso* (*Houtsneê, met de letter* B). *F.* 7 *verso* (*Houtsneê, met de letter* G). *F.* 8 *recto:* Tot dat heilighe cruys // ꝟ Teghen die sonde des nidicheits // *enz.* ... *regel* 15: ꝟ G Heprent ter Gou tot die Collacie // broeders: // *F.* 8 *verso:* ꝟ Dit nauolgende ghebet sullen wi le= // sen op onse penitencie: // O Lieue hē ihū xp̄e. mij penitencie // die ic gelesen heb / *enz.* ... *regel* 21: moet wesē voer v godlike oghē Amen: //

M. N.

LEVEN ons heeren J. C. Antw., Aldernaest den grooten Mortier, 1503. 17 Oct. kl. 8vo. 64

HIer beghint dat leuen ons he // ren Ihesu cristi ∴ ∴ ∴ ∴ // (*Houtsneê*) //

208 bldn., Goth., 20 regels, met sign. (a1—8) b—z, ȧ, ?, en A—B; Zonder reklamen. Met houtsneden. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso* (*Houtsneê*). *F.* 2 *recto:* Dit is dat plogꝫ tes leuēs ōs heren. // (O) Mensche ist dattu begherste // volcomelic *enz.* *F.* 17 *recto:* (*Houtsneê*) // Hoe maria die bootscap ontfinck // *F.* 208 *recto, regel* 16: Gheprent Tantwerpen alder naest // den grooten Mortier. Int iaer ons // heeren. M cccc. ēn iij. den xvij. dach // in October. // *F.* 208 *verso* (*Houtsneê*).

M. N.

¶ Dit is eē schoon // boecxken / ende is gheheeten. Qui sequitur // me. Ende metten anderen drien boecxkens // nv nyeuwe gheprent / ende neerstelick ghe= // corrigeert. // Qui sequitur me nō am. &c. // (*Houtsneê*: *rechts*: Die mina volcht en wander // *links*: niet in duysternissen seyt die heere. // *onderaan*: Bij willē vorstermā. //

180 bldn., Goth., 24 regels, met sign. (A1—8) B.i.—Zij. en Aa—Ddij; Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart, aan drie zijden versierde randen*). *F.* 1 *verso:* ¶ Dit is die tafel vanden eersten boecxken. // Qui sequitur me. // *F.* 3 *recto:* D(*xyl.*)Ie mi na volget die en wan // delt niet inder duysternissen // seyt dye heere. *enz.* *F.* 180 *recto, regel* 12: ¶ Gheprent Tantwerpen buyten die Ca= // mer poorte / bi mi Willem Vorster // man. Inden gulden // Eenhoren. // ✠ // *F.* 180 *verso* (*Gulden vlies*).

M. N.

PROPHETIE, EEN SCHOONE, van den doerl. Keyser. Antw., St. Mierdmans (c. 1540). kl. 8vo. 66*

Een schoone // Prophet. vanden Doerluchti // ghen Keyser, eñ vandē Coninc // van Engelant, eñ den Co= // ninc van Vrancrijck. // Dese Prophecie is ghestelt wt der La= // tijnscher spraken in de Duytsche sprake, // Int iaer ons Heerē doen men schreef twee // hondert eñ sessentseuētich, Alamen // schreef duysent vijf hondert eñ // XXXIX. dan beghinnende, // eñ duerende tot int // Iaer van sessen // veertich. // ∴ // Leest eñ oordeelt. //

4 bldn., Goth., 30 regels, met sign. A.ij. Met reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso:* Wt Daniel eñ Abacuck // P Rophetie wtgegeuē bi de Prophe // ten, *enz.* *F.* 3 *verso, onderaan:* Finis. *F.* 4 *recto:* Een Prouerbium oft een ghe= // meyn spreecwoort. // *regel* 14: Ghedruct Thantwerpen by mi // Steuen Mierdmans. // *F.* 4 *verso* (*blank*).

Bibl. Gent.
De letter lijkt veel op die van Nicl. van Oldenborgh. Kan op zijn vroegst in 1540 gedrukt zijn of iets later.

Den Rosegaert // van den bevruchten // ❧ vrouwen. ☙ // Ghecorrigiert eñ vermeerdert wt // die boeckē van die alder expertste scriuers // die vā dese materie (te wetē van al die secre // ten / ontfanghinghe / baringhe / eñ conste der // Vroevrouwē) int latijn ghescreuē hebben / // als Albertus magnꝫ / Aristoteles / Plinius / // Auicenna / Marcus varro / eñ meer andere // Eñ oock wt Jason a Pratis / die eene // dat alder beste tractaet int latijn // bescreuē heeft vā der vroe // vrouwen consten. // ¶ Noch sijn hier bi gheset veel addi // cien / tot deser materie wel dienende die in // gheen and' boecken gheprent en zijn. // ❧ Bi consent vāden Houe. // ❧ Gheprent Thantwerpen op die Lom // baerden veste by mi Symon Cock. //

96 bldn., (1 ongen., dan Fo. I.—Fo. lxvix(69), Fol. lxix.—Fo. xci. en 3 ongen. bldn.), Goth., met sign. (A1—8) Bi—Mij; Zonder reklamen. Met houtsneden. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart*). *F.* 1 *verso:* Totten Leser. // B Eminde Leser dit tegenwoordige boeck // is nv opt nyeuwe herprent *enz.*.... Ende die oude copie hier voortijts // gheprent / die wter ouerlantscher sprake ghetransla // teert was / hebben wij oock na gheuolcht / daer si au // tentijck eñ sufficient was. *enz.* *F.* 2 *recto:* Prologhe *F.* 93 *recto, regel* 21: ¶ Die Tafel der Capittelen. // *F.* 96 *verso* (2), *onderaan:* Finis. //

Bibl. Gent.

HYMNI in vesperis, etc. Antw., J. Steelsius, 1537. 16mo. 68

Hymni // in vesperis, ma- // tutinis, atque aliis horis ca- // nonicis in Ecclesia Dei // per totum annum le- // gendi. // Antverpiae // Apud Ioannem Steelsium // In scuto Burgundiae. // Anno. M. D. // XXXVII. //

96 bldn. (2 ongen., 85 gen.: 3—87 en 9 ongen.), Lat., 24 regels, met sign. A2—M5; Met reklamen. 16mo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: Diebvs dominicis // ad nocturnum matutinum: // Hymnus. // *F.* 96 *recto*, *regel* 7: Amen. // Typis Ioan. Graphei. // *F.* 96 *verso* (*blank*).

M. N.

ꝯI Liber // psalmorum // (*Houtsneê*) // ꝯI Antverpiae // Ex officina Ioannis Steelsij. //

152 bldn. (2 ongen. en gen.: 3—152), Lat., 24 regels (gedeeltelijk in rood), met sign. A2—T.4. Zonder reklamen. 16mo.

F. 1 *recto*, (*titel, in rood en zwart*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: Prologvs B. Hieronymi // in Psalterium, quod secundum // septuaginta aeditionem // correxit. // *F.* 3 *recto*: Liber Psalmorvm. // Psalmvs I. // *F.* 152 *verso*, *laatste regel*: & gladius meus deuorabit carnes. //

M. N. (slot ontbreekt).

PSALTERIUM (Graece). Antv., J. Grapheus, 1533. 16mo. 70

ΨΑΛΤΗ || ΡΙΟΝ ΠΡΟΦΗΤΟΥ || Καὶ βασιλέως τοῦ || Δαβίδ. || Του πρωτερου ἀμωλιωτότερον. || Antuerpiae apud Ioan. Grapheum || An. M. D. XXXIII.

248 bldn. (1 ong. en gen.: 2—247). Grieksch, 17 regels, met sign. A2—Z5 en Aa—Hh5; Met reklamen. 16mo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso*: *Ιωάν. ὁ Λεοντονίκης τοῖς ἱερῶν πραγ || μάτων etc.* *F.* 2 *recto*: *ΨΑΛΤΗΡΙΟΝ || ψαλμός etc.* *F.* 247 *verso, regel* 13 *als vangwoord*: *ΣΥΜ* *F.* 248 (?)

M. N. (laatste blad ontbr.)

LUDOLPHUS DE SAXONIA, Leven van Jesus. Antw., Cl. de Grave, 1536. 15 Juli. folio. 71*

Dit es dleuē ons // heeren Ihesu cristi :· // Derdewerf gecorrigeert eñ verbetert Met schone moralizaciē eñ gheeste // like leeringen eñ deuote meditaciē. Eñ achter elck capittele is een deuoot // gebet ghestelt. Oeck sijn hier noch toe ghedaē alle die Epistolen van den // geheelen iare met haer glose eñ verstādelike exposicie elc op sijn Euāgelie // dienēde. de welcke noyt gheprēt en warē hoe wel dattet op somige boeckē // ghestelt is gheweest. Oeck heeft desen boec int beginsel twee tafelē. die ee // ne ō die capittelē des boecx de vinden. Eñ die and' om alle de Epistolen eñ // Euāgeliē vandē sondagen eñ heylige dagen des gheheelē iaers te vindē. // (*Twee houtsneden*) //

280 bldn., (6 ongen. en 274 gen.: Fol. I.—Fol. cc.lxxij.), Goth., 2 kol., 44 regels, met sign. Aij—Aiij, A—Z.ij. en Aa.—Zz.iij. Zonder reklamen. Met houtsneden. Folio.

F. 1 *recto* (*titel, de twee eerste regels, in xylogr., in rood en zwart*). *F.* 1 *verso* (1): ¶ Hier beghint die eerste tafele ō al die ca- // pittelē *enz.* *F.* 7 *recto*: Prologhe. // (1): H(*versierde letter*)Ier begī // net God // te Loue / // ende *enz.* *F.* 279 *verso* (2), *regel* 16: . . . . Ende // is nv lestwerf verbetert ende gheprent in // die vermaerde coopstadt van Antwerpen / // Binnen die camer poorte. In onser lieuer // vrouwen Pant / bi mi Claes de Graue. // Int iaer ons heeren. M.CCCCC. ende // XXXvi. den. xv. dach Julij. // Cum priuilegio. // *F.* 280 *recto* (*Houtsneê*). *F.* 280 *verso* (*Houtsneê, in rand*).

Mij. Ned. Letterk.

EUSEBIUS, Historie die men heet Ecclesiastica. Antw., G. van der Haghen, 1534. Mei. folio. 72

ꝟ Die Historie diemen // heet Ecclesiastica. // Bescreuen doer den gheleerden Eusebium // bisschop tot Cesarien in Palestina / inhou= // dende tregiment vander Christenheyt / // ende wonderlijcke geschiedenissen van // vele heylige Martelarē eñ andersyns / // beghinnende vander hemeluaert ons // heeren Christi an -/ totten tyden des // keysers Theodosij / dat is ontrent // den Iaren Christi. CCC.XC. // ☙ Eerst ghetranslateert wten Griexsche // doer den priester Ruffinum / Eñ nv (tot // ghemeynen oirbore) ouerghesedt in on= // ser duytscher spraken. // ❦ // ꝟ Gheprent int iaer van gracien. M. D. eñ // XXXiiij. Met Gracie ende Priuilegie der // Keyserlijcker Maiesteyt. // Tantwerpē in onser lieuer vrouwē pant by // my Gouaert vander haghen. //

160 bldn. (6 ongen. en gen.: Fo. i.—Fo. C.lij.), Goth., 2 kol., 44 regels, met sign. ij—v, ai—xiij, A—Cij; Zonder reklamen. Folio.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart, in versierden rand, onderaan 4 houtsneden: de evangelisten*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto:* Carolus Van Gods ghenaden Roemschkeyser / *enz.... onderaan....*: Ghegeuē in onse stadt van // Brussel den. xxvi. dach van Nouember / int iaer van gracien. M. D. xxxiij. // *enz. F.* 3 *recto:* Die Tafel des boecks. // *F.* 7 *recto* (1): ꝟ Die historie der heyliger Kerckē / // *enz. F.* 159 *verso, regel* 26: ꝟ Hier is dat boeck vander Historien der heyligher kercken / bescreuen // van Eusebius ende Ruffinus / voleyndt / metter hulpen van God al= // machtich / den welcken alleene si lof / eere / ende danckbaerheyt / vā // allen creatueren inder eewicheyt. Amen. Ende is gheprent // int iaer ons Heeren / M.CCCCC. ende vierendertich inde // Mey / Tantwerpen by my Gouaert vander haghen / // in onser lieuer Vrouwen pant. // *F.* 160 (*blank*).

Museum Meerm.-West.
Mij. Ned. Lett.
M. N.

ꝟ Dat oude en= // de dat nieu // vve testa // ment // Deutronomij . iiij. Ca. // Ghi en sult daer niet toe doē tot dyen dat ick // v gebiede. ende ghi en sult daer ooc niet af // doen. op dat ghi houden muecht // die geboden des Hee= // REN dijns // Gods // Deutronomij. vi. // Eñ dese woorden die ick v ghebiede suldy ter // herten nemen. eñ ghi sultse uwen kinde // reñ vertellen. en daer af sprekē // als ghi in v huys sidt / // oft opte we // ge gaet //

658 bldn., Goth., 2 kol., 50 regels, met sign. a ij—f iiij, h i—o iiij, A i—Z iiij, Aa—Bb v, AAij—PP iiij, AAi—MM ij, aa i—qq v en AAA i—AAA ij; Zonder reklamen. Met houtsneden. Folio.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart, in houtsneêrand, waarin links: Marcus met de spreuk:* Marci / xvi: // Gaet in alle dye werelt / ende predict dat // Euangelium allen creatueren // *daaronder: Johannes met:* ij. Iohannis Deerste Ca // Ist dat yemant tot v coemt / ende dese // leeringe niet me en brenct / dien en neemt // in uwē huyse niet / eñ gruet hē ooc niet / // *rechts Josua met:* Iosue. I: // Eñ laet dit boec van deser wet wt uwē monde // niet comē / mer peist daerom dach ende nacht // *en daaronder David met:* Psal / xviij / // Die gheboden des HEEREN sijn su // uer / ende verlichten dye oogen // *en onderaan het monogram van den drukker*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto* (1): ꝟ Genesis // ꝟ Dat. I. Capittel // I(*xyl.*)N dē begin // ne sciep *enz.* *F.* 104 (*blank*). *F.* 308 *recto* (1), *regel* 18: Eynde des derdē deel der bibelen // *F.* 308 *verso* (*blank*). *F.* 309 *recto:* ꝟ Dat anderde // deel der bi // belen // (*Dezelfde spreuken en in denzelfden rand, doch alles in zwart alleen*). *F.* 309 *verso* (*blank*). *F.* 310 *recto* (1): Iesaias // Hier beghint Iesa // ias die Prophete // *enz.* *F.* 524 *recto* (2), *regel* 22: ꝟ Hier nae volghet dat nieu // we Testament // *F.* 524 *verso* (*blank*). *F.* 653 *recto* (1): Tafel // *F.* 658 *recto* (2), *regel* 5: ꝟ Dat Register des boecs. // .... *regel* 16: Eñ inden eersten. a. b. en vindy gheen. g. wāt // in die pleetse behoort die Carte te staen. // ꝟ Gheprint ende gheeyndt in dye ver // maerde coopstadt van Antwerpē. // Inden Iare ons HEEREN // M.CCCCC. eñ. xxvi. dē. // .vi. dach vā Septem- // ber / By my // Iacob vā // Lies- // ueldt // wonende tot Antwerpen op dye // Cammerpoort Brugghe // Is God metons | Wie mach ons lettē // Fortitudo mea Deus // *F.* 658 *verso* (*blank*).

Mij. Ned. Letterk.
Bibl. Doopsgez. Gem.
M. N.

Bl. 48 *verso*, *onderaan staat:* Hier na volcht die Charte // Dit wordt ook in het Register aangegeven. In de vier door mij gerangschikte exemplaren komt die niet voor.

BIJBEL. Antw., Hanske van Liesvelt, 1538. 12 Nov. fol. 74

Den Bybel met // groter neersticheyt gecorrigeert / // en op dye canten gheeedt den ouderdom der // werelt / en hoe langhe die gheschiedenissen en // historien der Bybelen / elc int sijne voor Chri // stus gheboorte gheweest zijn / en daer bi ver= // gadert wt Fasciculus temporū / ende wt dye // Cronike vā alder werelt / die principael histo // rien der machtiger Heydenscher Conincrijc= // ken / daer die heylige scrift ooc dikwils af // vermaent / Nv ooc laetstwerf met gro // ter neersticheit ghecorrigeert / wt // die alder oudtste en gheappro= // beertste Copien / die welc= // ke ghedruct sijn // Cum Gratia et Priuilegio. // En dat inhout bouē elcken capittel des seluen // Capittels / soo wel des ouden // Testaments als des nieu= // wē Testamēts //

426 bldn., Goth., 2 kol., 66 regels, met sign. ✠ij—✠iij., Ai.—Ziij., Aai.—Mmvi. en AAi.—VViij; Zonder reklamen. Met houtsneden. Folio.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart, omgeven door een rijk gefigureerden rand*). *F.* 1 *verso:* A(*xyl.*)Enghesien dat die ongheleertheyt ende simpelheyt van veel menschen / den text der // heyliger scriftueren *enz.* *F.* 2 *recto*: Die Tafel. // (1): ꝯ In dese Tafele machmen lichtelijc // vinden *enz.* *F.* 7 *recto*: ꝯ Dat eerste boeck Mosi. // (*Houtsneê*) // (1): Hier beghint dat // boeck der scheppinghen. // datmen int Latijn Genesis noemt / en // opt *enz.* *F.* 335 *recto*: Tgeheele nyeu // we Testament / met groter naer= // sticheyt ghecorrigeert / *enz.* (*in den houtsneêrand van de vorige Liesveldsche drukken, met dezelfde spreuken, eenigszins anders gesteld, en zonder drukkersmerk*) // *F.* 335 *verso* (1): ꝯ Dat Euangelie // van Sinte Matheus. // *enz.* *F.* 423 *verso:* Die Tafel. // (1): Hier beghint dye // Tafele / om te vinden *enz.* *F.* 426 *recto*, *onderaan*: ꝯ Gheprent Tantwerpen op die Camerpoort brugghe / inden Schilt // van Artoys / By my Hansken van Liesuvelt / Int // Iaer ons Heeren. M.CCCCC. en. xxxviij. // Den. xij. dach vā Nouember // *F.* 426 *verso* (*blank*).

M. N.

ROSEMONDT, G., Boecxken van der biechte. Antw., H. Eckert van Homberch, 1517. 8 Nov. kl. 8vo. 75

D(*xyl.*)It is een seer profitelick // boecxken vāder Biechtē ende // vā die seuē doot sonden. ghe= // maeet vā meester Godschalc // Rosemondt vā Eyndouen. Doctor ind' // godheyt. eñ leert ons dē rechtē wech eñ // maniere wel te leuē ō salichlijc te steruē // eñ altijt eē vuerich gerust hert te hebbē. // (*Houtsneê*), *links:* Cū gr̄a // et priui // *rechts:* legio re // gis. //

218 bldn., Goth., 21 regels, met sign. aij—z iiij, si—siij en aai- ccv; Zonder reklamen. Met eenige kleine houtsneden. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart*). *F.* 1 *verso* (*Houtsneê*). *F.* 2 *recto:* W(*xyl.*)Ant seer veel menschen doer // onwetēheit blindelinge gaē // *enz.* *F.* 217 *verso, regel* 15: ¶ Gheprent Tantwerpen Binnen die // cāmer poerte Int huys van Delft. By // mi Henrick eckert van Homberch. Int // iaer ons heerē. M CCCCC. ende xvij. // den achsten dach van Nouember. // *F.* 218 (*blank*).

K. B.
Museum Westr. VII. E. 29.

COUDEN, DIE NEGEN. Antw., H. Eckert van Homberch, z. j, (c. 1505). kl. 8vo. 76

Een boecxkē vā deuocien ghe- // heeten die Neghen couden. // (*Houtsneê*) //

104 bldn., Goth., 20 regels, met sign. Aij—Nij; Zonder reklamen. Met houtsneden. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso:* ¶ Item dit is een suuerlijc boecxkē vā // sonderlingher schoenre oefeninge *enz.* *F.* 2 *verso:* (*Houtsneê: Jesus aan het kruis, met de woorden in xylogr.* Vere filus dei erat il). *F.* 3 *recto:* Hier beghint die oefeninge vanden // heylighen cruce. // *F.* 36 *verso, regel* 14: ¶ Hier eynden die. ix. couden Eñ hier // na volghē die seuen banden. // *F.* 37 *recto:* ¶ Soe wie ghebonden is met inwen // dighē drucke *enz.* *F.* 104 *verso:* (*Houtsneê, dezelfde als op F.* 2 *verso*) // ¶ Gheprent Tātwerpē bi der Cāmer // poerte bi mi Henric eckert. vā hōberch //

K. B.

GELDENHAUER, G., Utrum haeretici iure suppliciis adfici possint. Z. pl. (Antw., M. Hillen van Hoochstraten?) 1528. kl. 8vo. 77

Ad Caro= // lvm qvintvm impe= // ratorem Caesarem Augustum, pium, // felicem, Victorem Galli, Pontificis, // Patrem Patriae, Epistola Gerar= // di Nouiomagi, in qua tra= // ctatur, Vtrum haeretici // iure supplicijs adfici // possint, nec ne. // Anno M. D. XXXVIII. //

8 bldn., Cursief, 23 regels, met sign. A2—A5; Met reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto:* Clementissimo Caesari // Maximo Felicissimóq; Augusto // Carolo Quinto, *etc.* *F.* 7 *verso, regel* 9: Datum Antuuerpiae octauo calendas // Ianuarij. Anno 1527. // E. S. M. Tuae // Humillimus seruulus // Gerardus Nouiomagus. // *F.* 8 (*blank*).

K. B.
Kn. Pamfl. 38A.

BONAVENTURA, Stimulus divini amoris; Prickel der minne. Antw., H. Eckert van Homberch, 1519. 22 Jan. kl. 8vo. 78

D(*xyl.*)It boec is gheheten indē // latijne Stimulus diuini amo // ris. dat ghemaect heeft die hei // lighe doctoor vanden minder // broederē sinte Bonauētura die namaels // cardinael eñ bisscop was te romē Twelc // is ghetranslateert of ouergeset wtē latij // ne in duytsche. Eñ is ghecorrigeert door // broeder Lucas vander heij. vandē min // der broederē. eñ is dē mēschē seer profite // lic ter sielen. // (*Houtsneê*) // ꝟ Cum gratia et priuilegio. //

268 bldn., Goth., 21 regels, met sign. Ai—Xij en Ai—Ni; Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart*). *F.* 1 *verso:* H Ier beghint die tafel van dat eer= // ste deel *enz.* *F.* 5 *recto:* ꝟ Hier volghet die prologhe vādē boec= // ke diemē heet *enz.* *F.* 267 *recto:* ꝟ Hier eyndet dat boecxkē datmen hiet // Stimulus diuini amoris. In duytsche // die prickel der minnē *enz.* . . . . . *regel* 12: ꝟ Dit boec is door ghesien vā woort tot // woort vādē latijn in duytschē mit grotē // arbeyt eñ ghecorrigeert ende somtijt is // daer een puntken aengeset wt die sentē= // cien der doctorē. eñ dat is met een para= // grophus (*sic*) onderteykent om die materie // beter te verstaen van mijn broeder Lu= // cas hey die minste der minderbroederē. // Anno. M. ccccc. eñ acht gheeyndet optē // elfsten dach van die maert. Die welcke // *F.* 267 *verso*: was doe dē eersten saterdach indē vastē. // . . . . *regel* 10: ꝟ Gheprentin die vermaerde coop stat // van Antwerpen. Binnen die Camer // poorte Int huys van Delft. bi mi // Henrick eckert van Homberch. // Int iaer ons heeren. M. // CCCCC. eñ. xix. // Dē. xxij. dach in // Ianuario. // *F.* 268 (?).

K. B. (laatste blad ontbreekt.)

BOOR, H., Fasciculus morum. Antv., H. Eckert van Homberch, z. j. 4to. 79

FAsciculus morum ex approbatorū // poetarum auctoritatibꝫ collectus // (*Houtsneê*) //

72 bldn., Goth., regels verschillend (Ei 41), met sign. Aij—Mij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso:* ¶ In fasciculum morum Prefatio // Incipit feliciter // *F.* 2 *recto, regel* 5: ¶ Explicit Prologus // *F.* 71 *verso, onderaan:* ¶ Clarissimi magistri Henrici boort Buscoducē // sis gymmasij (*sic*) moderatoris diligentissimi Fascicu // lus moꝫ summa lucubratione ex approbatis poe // taꝫ auctoritatibꝫ collectꝫ felici sidere. Finem capit // Impressum Antwerpie p me Heuricū (*sic*) eckert de // homberch // *F.* 72 (?)

K. B. (laatste blad ontbreekt.)

COUDEN, VAN DEN NEGEN. Antw., H. Eckert van Homberch, 1517. 22 Maart. kl. 8vo. 80

V(*xyl.*)Anden neghen Coudē // die onse lieue here Ihe // sus gheleden heeft. Met ve= // le schoone deuoete oeffenin= // ghen der passien ons heren ihesu cristi. // Ende veel schone suuerlike deuote ghe // bedekens dye seere profitelijcken ende // oerbaerlijcken sijn. // (*Houtsneê*) //

104 bldn., Goth., 20 regels, met sign. aij—nij; Zonder reklamen. Met houtsneden. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart*). *F.* 1 *verso:* I Tem dit is een suuerlick boecxken // van sonderlinghe *enz.* *F.* 2 *verso* (*Houtsneê*) // ¶ Hier beghint die oeffeninghe vādē // heylighen cruyce. // *F.* 3 *recto:* O Ch och hoe bitter / hoe swaer / ende // hoe hart *enz.* *F.* 104 *recto, regel* 13: ¶ Hier eynden die neghen couden vā= // der passien ons heerē met veel sco // ne ghebeden. Gheprent tot // Antwerpen bi mi Hen // rick eckert vā Hō= // berch. int iaer // ons herē // M. ccccc. ēn. xvij. dē. xxij. dach in maerte // *F.* 104 *verso* (*Houtsneê*).

K. B.

T(*xyl.*)essaradecas // Een alre costelicste / eerweerdichste ende // v'troostelicste boeck ghenaemt Tessara= // decas. Van. xiiij. leeringhen eñ ond'wij= // singhen / dat in. xiiij. capittelē gedeylt is. // Ghemaect vā heere Martinus Luther // tot consolacie eñ v'troostinghe vā allen // kersten menschē die bedruct / bedroeft be= // rooft / ghequelt / besiect / gepinicht of ver= // uolcht sijn. Eñ ooc tot een v'troostinghe // vā alle menschē die scade of achterdeel of // pine lidende sijn aen haer goeden of sub // stancien. Of aen haren naem eñ faem. // oft aen haer lijf eñ lichamen. Eñ ooc tot // die kennisse der duechden / goethedē eñ // godlijke gauen die wi in ons hebbende // sijn. ✠ //

76 bld., Goth., 22 regels, met sign. (a1—8) bi—ki; Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart, de eerste regel in xylogr.*) *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto:* ¶ Prologhe oft Prefacie. // DIe apostel gods sinte Paulꝯ willen // de ōs bewisen *enz.* *F.* 76 *verso, regel* 6: ¶ Ghetrāslateert is dit boeck Tantwer // pen / vā eenē slechten eñ onwerdigē prie= // ster. tot bliscap eñ v'troostinghe van alle // kersten menschē. Eñ dit boeck en sullē sy // niet alleen eens ouer lesen. Mer si sullen // daer in daghelicx eñ dicwils gedachtich // sijn. Wāt si dair wt sond' twifel v'crighen // sullen een blischap eñ een v'troostinghe / // om godlic te leuē eñ om godlic ende ghe= // willichlic te sterruen. // ¶ Gheprent Tantwerpen bi mi Heyn= // drick eckert van Homberch. Int iaer ōs // herē. M. CCCCC. XXi. den. xxv. daghe // in Ianuario. //

K. B.

LUTHER, M., Hoe elck mensche hem bereiden sal totter doot. (Antw., H. Eckert van Homberch, 1522?) kl. 8vo. 82

E(*xyl.*)En boecxkē vā // Martinus Lu= // ther. Hoe elck men= // sche hem bere(i)den // sal totter doot: om ghetrouwe // lijck ende ghewilich te // steruen ende hem // gode te beue // len. // ✠ ✠ // ✠ // *Houtsneê* //

? bldn., Goth., 22 regels, met sign. aij—ei; Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en swart, in grillig versierden hontsneêrand*). *F.* 1 *verso:* Een so waerdighen eñ alder costelijcste // boeck: dat alle kersten mēschē *enz.* *F.* 2 *recto:* ¶ Een boecxken van Martinus Luther: // vander bereydinghe om te // steruene. // *F.* 35 *verso:* ¶ Een protestacie ghedaen by broeder // Martinus Luther: *enz.* *F.* 36 (?)

K. B. (slot ontbreekt)

BOECXKEN van de inwendige navolging des levens van J. C. Antw., Michiel van Hoogstraten, z. j. kl. 8vo. . 83

Een deuoet boecxken // vandē invvendigen na // volghene des leuēs eñ des crucen ons // liefs herē Ihū xp̄i: den mēsche leerēde // en yntelic brēgēde tot ald' volcomēheit // (*Houtsneé*) //

92 bldn., Goth., 21 regels, met sign. (A1—8) Bi—Mi; Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart*). *F.* 1 *verso*: ¶ Hier begint die tafele des boecxkens // vanden inwēdighe cruyce. // *F.* 4 *verso*: ¶ Prologhe // *F.* 5 *verso, regel* 6: ¶ Hier begint dz̄ boecxkē vādē inwen // digen *enz.* *F.* 92 *verso, regel* 19: ¶ Geprint Tātwerpen by // Michiel vā hoochstratē. Bidt voer die // dit int opēbaer gebracht hebbē //

M. N.

LOER, D., Die grote evangelische Peerle. Antw., H. Petersen van Middelburg, 1539. kl. 8vo. 84

Die grote euan= // gelische Peerle / vol deuoter // gebeden / godlijcker oeffeninghē / en geesteliker // leeringhē / hoe wij dat hoochste goet (dat God // is) in onser sielen sullen soecken ende vin= // den / ende wt alle onse crachten lief // hebben / ende besitten. Nv eerst= // werf in die druck gebracht // door die Carthuser tot // Cuelen. // ✠ // ¶ Mathei. xiij. // ¶ Dat rijck Goods is ghelijck eenen mensche / // dye goede Peerlen soect / Ende als hi een coste // lijcke Peerle gheuondē heeft / so vercoopt // hi alle dat hi heuet / ende cooptse. // ¶ Gheprent Thantwerpen binnen die Camer // poorte / inden Mol / by my Henrick Pee= // tersen van Middelburch / In Iaer // ons Heeren. M. CCCCC. // ende. XXXIX. //

244 bldn., Goth., 32 regels, met sign. A.ij—Z.ij en A—H; Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart, omgeven door vier randen*). *F.* 1 *verso*: ¶ Broeder Dierick Loer Vicari= // us vander Cathuyser oorden *enz.* *F.* 3 *recto*: ¶ Dye voorreden des boecx. // *F.* 5 *recto*: ☙ Dat eerste deel. // *F.* 241 *recto*: ¶ Dat inhoudt des boecbx. (*sic*) *F.* 244 (*ontbreekt*).

K. B. (defect).

Chronicorvm // mvltiplicis historiae // Vtriusque testamenti, Christiano // Massaeo Cameracenate // authore, // libri viginti. // (*Drukkersmerk*, v. H.) // Antverpiae excvdebat // Ioannes Crinitvs // — // anno. M. D. XL. // Cum Priuilegio cesareo. //

186 bldn., (88 ongen., gen.: bladz. 1—284 en 6 ongen.) Latijn, 44 regels, met sign. aii—f5, A—Ziiii, Aa—Aaiii en Bb—Bb4; Met reklamen. Folio.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: Candido lectori s. // I(*xyl.*)Nter eos qui historias *etc.* *F.* 2 *verso* (*blank*). *F.* 3 *recto*: Kalendarivm // quadrvplex // *F.* 39 *recto*: Chronicorvm // mvltiplicis *etc.* *F.* 181 *recto*: Chronicorvm // mvltiplicis historiae // vtriusq; testamenti, Christiano Massaeo // Cameracenate authore, // index. // *F.* 185 *recto*: Errata quaedam *etc.* *F.* 186 (?)

K. B.

ꝯ Die negen coudē // Met meer ander deuoote oefeninghen // vander Passien ons herē Iesu cristi // Eñ met veel suuerlike gebedekēs // (*Houtsneê*) //

80 bldn., Goth., 23 regels, met sign. Aij—Lij; Zonder reklamen. Met houtsneden. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel, de text rood gedrukt*). *F.* 1 *verso:* ꝯ Prologhe. // I(*xyl.*)Tem dit is een suyuerlic boecx // ken van sonderlinger *enz.* *F.* 2 *verso* (*Houtsneê, als op n°.* 76) // ꝯ Vanden heylighen cruyce // *F.* 3 *recto*: O(*xyl.*)Ch och och / hoe bittere hoe // swaer *enz.* *F.* 80 *recto* (*Houtsneê*) // Hier sijn voleynt die oefeninghen van- // der passiē ons heeren met veel schoone // ghebedekens. Eñ sijn gheprint tot Ant- // werpen / op dye Cammerpoortbrugghe // Inden schilt van Artoys / By my Ia // cob van Liesuelt. Int iaer ōs hee- // ren. M. CCCCC. xxxvi. // den. vi. dach Junius // *F.* 80 *verso* (*Drukkersmerk*, v. H. n°. 2).

R. W. P. de Vries.

BAERLE, JAN VAN, Een hantboexke enz. 's Hertogenbosch, G. van der Hatart, z. j. (c. 1535). kl. 8vo. 87

Een hantboexkē // beslutende een cortte eñ schoen verclae= // ringhe off onderwijssinge / voer gemeyn // simpele doehcdelijcke (*sic*) eñ deuoete men= // schen / hoe eñ in wat manieren die selue // hen sullē houdē eñ stellen / eñ wat midde // len sij geestelijck sullē gebruykē / om hae // re hertē eñ gheestē salichlijck eñ vrucht= // baerlijck optevoerē off opterichtē ghee= // stelijck tot god eñ in god / ende van twee // derley leuē des gheests / met voel andere // suuerlijcke gheestelijcke leeringhē / seer // profitelijck wesende / tot den voertgaan // den leuen / daer bij geordineert ende // gestelt. Gemaeckt bijden. E. H. // M. Jan vā baerl doctoer inder // heyligher scrifftur / prekaer // oerdden tot Shartto= // ghenbossche. (!) //

146 bldn., Goth., 22 regels, met sign. Aij—Svi; Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso:* ¶ Dat ierste capittel. // I N dyeen dat god dye heer den men // sche *enz.* *F.* 146 *recto, regel* 16: ¶ Gheprent Tshertoghen Bossche // bij mij Gerart vander Ha= // tart / wonende in die // kerck straet. // *F.* 146 *verso* (*Drukkersmerk*).

R. W. P. de Vries.

Comoe= // dia sacra, cvi ti= // tulus Ioseph, ad Christianae iuuen= // tutis institutionem iuxta locos in= // uentionis, veterem q; artem, nunc // primū & scripta & edita, per Cor. // Crôcum Amsterodami // ludimagistrum // Ex Genesios cap. 39. 40. & 41. // Abstine sus, non tibi spiro. // Antverpiae. // In aedibus Ioan. Steelsii, Anno // M. D. XXXVIII. Cum Gratia & Priuilegio. // (*Krulornament*) //

32 bldn., Lat. en Cursief, 28 regels, met sign. A2—D5; Met reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso:* Dimetri. // Haec scripta nobis, doctaque. // Et *etc.* *F.* 2 *recto:* Cor. Crocvs Aemstero // damus M. Martino Niuenio Aemste= // rodi Virginum Gertrudensiū // moderatori meritiss. S. P. // *F.* 8 *recto, regel* 28: Aemsterodami, natali D. benedicti // Anno redempti hominis supra // sesquimillesimum // trigesimo // sexto. // *F.* 9 *recto:* Ioseph C. C. Pe= // tri f. Aemsterodami. // *etc.* *F.* 92 *recto, regel* 10: Typis. Ioan. Graphei, Anno // M. D. XXXVIII. // *F.* 32 *verso* (*Drukkersmerk*, v. H. n°. 2).

M. N.

Hier beghint een seer deuoet // boecxken ghenoempt Sinte // Franciscus Soutere. // (*Houtsneê*) //

100 bldn., Goth., 20 regels, met sign. (a 1—8) b—n; Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso* (*Dez. houtsneê, in rand*). *F.* 2 *recto*: Hier beghint die prefacye in // sinte Franciscus soutere. // *F.* 97 *verso, onderaan:* Hier eyndet sinte franciscus soutere // Eñ is geprent tot antwerpen. Bi mi // Henric eckert van homberch. // *F.* 98 *recto* (*blank*). *F.* 98 *verso* (*Houtsneê*) // Sixtus die iiij. paeus heeft ghegeuē // allen den ghenen die desen ghebeden // *F.* 99 *recto*: lesen vi. dusent iaer aflaet. eñ xij. iaer // eñ xl. daghen // *F.* 100 *verso* (*Houtsneê*).

M. N.

THOMAS A KEMPIS, Navolging van J. C. Antw., Aldernaast den grooten Mortier, 1505. 15 Maart. kl. 8vo. 90

Dit is een schoē boecxkē // eñ is ghehetē (Qui sequit' me) eñ met // ten anderē driē boecxkēs nv nieuwe // gheprint eñ neerstelic ghecorrigeert // (*Houtsneê, in rand*), *links:* Die mi na volcht en wandert niet in // duysternisse seit die here ☙ ☙ ☙ // *rechts:* Qui sequitur me nō ambulat in tene // bris dicit dominus ☙ ☙ ☙ //

234 bldn., Goth., 20 regels met sign. (A1—8) B—Giij, A—C, a—o, Aa—Ff; Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso*: ¶ Dits die tafel vanden eersten boec // ke (Qui sequitur me) // *F.* 3 *recto*: ¶ Vand' nauolghinghen xp̄i eñ ver // smadenisse alre ydelheyt der werelt. // *F.* 233 *verso, regel* 14: Gheprint Tantwerpen alder naest // den groten mortier. Int iaer ons he- // ren. M. CCCCC. v. Opten palm // auont. // *F.* 234 *recto* (*blank*). *F.* 234 *verso* (*Houtsneê*: *kruisgang*).

K. B.

VERTROOSTINGE der gelatenre menschen. Antw., H. Eckert van Homberch, 1517. 15 Sept. kl. 8vo.
91

H(*groote xyl.*) // Ier beghint een schoone // boeck. eñ is geheten Die // vertroostinghe der gela // tenre menschen. Eñ van // der verclaringhe der con // scienciē. Eñ is inhouden // de. xxvii. capittulen. //

232 bldn., Goth., 21 regels, met sign. aij—zij, ai—zij en aai—eeij; Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel in rood en zwart*). *F.* 1 *verso:* D Ese na ghescreuen capittelen sijn // ghenomē *enz.* *F.* 2 *recto:* C(*xyl.*)Ort bekeert totten heer dinē // god *enz.* *F.* 231 *recto, regel* 12: ¶ Hier eyndet een goede leeringhe eñ // vertroestinghe der ghelatenre mēschē. // Eñ vander v'claringe der consciencien // Gheprent tantwerpē binnē die camer // poerte int huys van Delft. by mi Hen: // rick eckert van homberch. Int iaer ons // heeren. M.CCCCC. ende. xvij. dē. xv. // dach van September. // *F.* 231 *verso* (*Houtsneê*). *F.* 232 *recto* (*Houtsneê*). *F.* 232 *verso* (*Dezelfde houtsneê*).

K. B. (titel en laatste blad ontbreken).
R. W. P. de Vries.

ANGELUS POLITIANUS, Epistolae lepidissimae.
Antv., Th. Martens, 1510. 4 Mei. 4to. 258

Disertissimi viri Angeli Politia= // ni Linguae latinae Vindicatoris Epistolae Lepi= // dissimae. // Petri Egidii Antvverpiani ad paedotribas. // Epigramma. Iambico senario dimetroq; subal= // ternans. // Ludi magister. Barbaros (ceu viperas) // Explode, *etc.* (13 *regels*) //

108 bldn., Lat., 36 regels, met sign., aii—s; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel, eerste 3 regels rood*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto:* ¶ Petrus Egidius: Ioani Custodi Brechtano Anuerpi= // anorū Gymnasiarchae. S. P. D. // CIrcūspicienti *etc.* *F.* 108 *verso*, *regel* 26: ¶ Finis libri Angeli Politiani. // ¶ Impressum Antvverpie Per me Theodericū Martini. // Anno domini. M. ccccc. x. iiii. die May. //

K. B. v. Isegh. n°. 59;
M. N.

BRECHTANUS, Syntaxis. Antv., M. Hillenius Hoochstratanus, 1519. 10 Maart. 4to. 320

Synthaxis Brechtana // in metra saneq̃ꝫ facilia nuper coacta: eo // praesertim capite: quodē de singularū // partium constructione atqꝫ regimine, // cū eorꝫ commētarijs, quae qualia sint: // quantoue alijs quibusdā antehac edi- // tis, quū multa additione: cum sedula // etiā castigatione praestēt: is demū cen- // sor esto: qui penitus perspexerit // Item in artem metricā Introductoriū. // Per Michaelem de Hoochstraten // Anno. M. CCCCC. XIX. //

30 bldn., Goth., 51 regels, met sign. Aij—Fij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart, omgeven door een rand, in houtsneê, onderaan een schild waarop de letters M H*) *F.* 1 *verso* (*Wapen van Karel V*) // Cum Gratia & Priuilegio Regis Hispaniae. // *F.* 2 *recto:* Primum caput de constructione. // Syntacticā: in q̃ agit' *etc.* *F.* 30 *verso, onderaan:* Impressum Antuerpie per me Michaelē Hille- // niū Hoochstratanum. Anno. M. CCCCC. XIX. // Decimadie Martij. //

K. B.

LASCARIS, C., De octo partibus orationis. Lovan., Th. Martens, (1516). 4to. 697

Constantini Lascaris By // zantini de octo partibvs // orationis liber primvs. // Eiusdem de constructione Liber secundus. // Eiusdem de nomine & verbo Liber tertius // Eiusdem de pronomine secūdum omnem linguā, // & poeticum vsum Opusculum. // Haec omnia habente regione latinam // interpretationem ad verbum fe // re propter rudes . : . //

200 bldn., Latijn en Grieksch, 36 regels, met sign. aii—zii, &i—&ii, Ai—Zii en aai—ccii; Zonder reklamen. 4o.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto:* Aldus Manutius Ro. Angelo Gabrieli Patritio Veneto S. // P. D. // *F.* 3 *recto:* *ΕΠΙΤΟΜΗ ΤΩΝ ΟΚΤΩ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΜΕΡΩΝ, ΚΑΙ* // *etc.* *F.* 198 *verso, regel* 25: Louanii apud Theodoricum Martinum. // *F.* 199 *recto, regel* 25: *Λωβανιόθι παρὰ Θεοδωρίκῳ τῷ Μαρτίνῳ.* // *F.* 200 *recto, onderaan:* *τέλος* // *F.* 200 *verso* (*Drukkersmerk*).

Mus. Meerm.-Westr. v. Isegh. n°. 107 (datum 1516).
M. N.

ROSEMONDT, G., Boecxken voor die ellendighe sielkens. Antw., Michiel van Hoochstraten, z. j. kl. 8vo. 1041.

¶ Dit boecxken is wt ghegeuen byden // Eerweerdighen heere Meester // Godscalc Roesmondt Doctoer // inder Godheyt. // Ende is seer profitelijken ghelesen voor // die ellendighe arme gheuanghen // sielkens dye hier onder ons // ligghen verwachtende // troost indē donckerē // kercker des Ve= // gheuiers. // (*Een roos* en mondt, *in xyl.*)

4 bldn., Goth., 21 regels, zonder sign. Zonder reklamen. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso*: ¶ Hier begint een suuerlijc ghebet om // die ellendige *enz.* *F.* 4 *verso*, *onderaan*: ¶ Gheprint Tantwerpē by mi Michiel van Hoochstraten. //

Bibl. Gent.

ROSEMONDT, G., Pater Noster. Antw., Michiel van Hoochstraten, z. j. kl. 8vo. 1042.

Pater noster. // E (*xyl.*) En seer goede leeringhe // vandē Pater noster eē cort be= // duytsel ghemaect vā meester // Godschalc Rosemont van Eyndouen // Doctoer inder Godheyt. // (*Houtsneê*) //

24 bldn., Goth., 21 regels, met sign. b—c; Zonder reklamen. Met houtsneden. kl. 8vo.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso*: Pater noster. Onse vader. // I (*xyl.*) Ndē eersten bekennē eñ aen= // beden *enz.* *F.* 8 *verso* (*Houtsneê*). *F.* 24 *recto*, *onderaan*: ¶ Gheprent Tantwerpen by my Mi= // chiel van Hoochstraten. // *F.* 24 *verso* (*Houtsneê*).

Bibl. Gent.

Der sielen troest // (*Houtsneê*) //

104 bldn., (6 ongen., gen.: I—xcij, xcix en 5 ongen.), Goth., 2 kol., 41 regels, met sign. ij—iij en ai—siij; Zonder reklamen. Folio.

F. 1 *recto* (*titel, de eerste regel in xylogr.*) *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto* (1): (H)Ier beghint die // tafel van desen // boke welc is ge // naemt *enz.* *F.* 6 *verso* (*blank*). *F.* 7 *recto* (1). L(*xyl.*)Ieue vad' wil // let my wat le // ren *enz.* *F.* 104 *recto* (2), *regel* 15: Bider gracien ons herē so es dit boec // volmaect eñ gheeyndt Thātwerpen // buten die camerpoert int vogelhuys. // bi mi Gouaert Bac. Int iaer ons hee // ren. M CCCCC. eñ. twee. // *F.* 104 *verso* (*Drukkersmerk*, v. H. n⁰. 1.)

De paginatuur springt over van 92 op 99. De signatuur r ontbreekt geheel. Toch loopt de tekst geregeld door: 94 *verso* (2), *onderaan:* Vā ysaac eñ vā rebecca sijn wijf // s i *recto* (1): D(*xyl.*)Ie patriarc ysaac wan= // derde met sijn wijf rebe // cca *enz.*

Bibl. Gent.

ZIELENTROOST. Antw., Cl. de Grave, 1526. folio. 1044.

Der sielen troest // Is dit boec genaēt. Eñ het is ghętogen wt vele goede boeckē der // heyliger scrifte: als wtē Bibel wt Scolastice hystoria eñ meer and' // (*Houtsneê*) //

90 bldn. (4 ongen., 85 gen.: ij—lxxxvij en 1 ongen.), Goth., 2 kol. (*bl.* 1 *verso*—4 *recto in* 3 *kol.*), met sign. Aij—Aiij en Ai—Qiij; Zonder reklamen. Folio.

F. 1 *recto* (*titel, ook de houtsneê in rood en zwart, de eerste regel in xylogr.*) *F.* 1 *verso* (1): HIer begint die tafel // vā desen boecke. welc // is genoēt *enz. F.* 4 *recto* (1), *regel* 11: ¶ Hier begint dat boeck. // L Ieue vad' wilt ghi mi wat goets // leerē *enz. F.* 89 *verso* (2), *regel* 26: ¶ Bijder gracien ons herē so is dyt boeck // volmaect eñ ghebetert. Eñ is gheprēt // in die vermaerde coopstadt van // Antwerpen binnē die çamer // poorte / in onser lieuē vrou // wen pant. By my // Claes de Graue // ∴ ∴ ∴ ∴ // ∴ ∴ ∴ // ∴ ∴ // ∴ // Int iaer ons herē. M. CCCCC. eñ. xxvi // *F* 90 (*blank*).

De houtsneê (en de xylogr. letters) zijn dezelfden als op nº. 1043. Het figuur van God, die uit de wolken oprijst, is in dezen druk er uitgehakt geweest en met den tekst rood gedrukt. Blad 2 verso en 3 recto met veel kleiner letter gedrukt. Bl. 39 is overgeslagen.

Bibl. Gent.

SYDRACH. Antw., H. Eckert van Homberch, 1522. 9 Aug. folio. 1045.

H Ier beghint een // schone hijstorie // vanden wijsen Philosooph Sydrack / die op aertrijc was duysent // iaer voor gods gheboerte. Eñ heeft bescreuē vier hondert eenen= / twintich Questien / die seer vreemt eñ ghenoechlijk sijn te lesen/ // die die Coninck Boctus die Philosooph Sydrack vraechde. // (*Houtsneê*) //

60 bldn., Goth., 2 kol., 43 regels, met sign. Aij—Piij; Zonder reklamen. Folio.

F. 1 *recto* (*titel*, *de eerste twee regels in rood en in xylogr.*) *F.* 1 *verso* (1): D(*xyl.*)Ie voorsienicheit ons he // ren des vaders *enz.* *F.* 60 *recto* (2), *regel* 26: ¶ Hier eyndet dboec des wijsen Phylo // sophen eñ astronomijns Sydrack dye // sijn wijsheyt eñ conste hier opter aerdē // gelatē heeft. Eñ is gheprent Tantwer // pen binnen dye Camerpoorte. In dye // Raepe. bi mi Michiel vā hoochstraten // Int iaer ons heeren. M. CCCCC. eñ // xxij. den. ix. dach Augusti. // *F.* 60 *verso* (*blank*).

K. B. (defect.)
Bibl. Gent.
Bibl. Belgica.

LAET, G., Almanak voor 1523. Antw., Michiel Hillen van Hoochstraeten, 1522. folio. 1046.

---

* Almanack pro anno dm̄ M°. ccccc°. XXIIı //

1 blad, aan één zijde bedrukt, Goth., 5 kolommen; Folio (hoog 20,5 cM. breed 28 cM).

Kol. 1 : Nomina // mēsivm // *Kol.* 2 : Cōiunctiones // Dies Hore Min. // *Kol.* 3: Oppositiones // Dies Hore Min // *Kol.* 4: ☾ Dies electi pro flebothomia brachiorū et // pedum demptis diebus per p signatis. qui // pro flebothoīa pedum sunt prohibiti. // *Kol.* 5 : ☾ Dies electi pro medicina laxatiua su= // menda per a signati aī meridiem per p // post / nō signati per a aut p indifferētes // (*Daaronder aanduidingen van de feesten, de gulden getallen, de eklipsen enz. Rechts in de hoek een wapen met drie lelies*), *waaronder:* Jaspar laet // de borchloē // *Links onderaan*: ☾ Impressum per Michaelem Hoochstraten in Rapo. Cum gratia et preuilegio. //

Bibl. Gent.
Bibl. Belg. L. 626.

CONFIRMATIE van de Artikelen, enz. Brugge, H. de Crook, (1536). 4to. 1047.

Cōfirmatie vandē // articlen Inhoudende dē taux vanden // sallaris / Nopende tcelebreren vanden // wtuaerdē administreren vanden sacra // menten ende andre kerckelicke Rechtē // binden lande vandē vrijen / Eñ ap // pendansche van dien. // (*Drukkersmerk*) //

10 bldn., Goth. en Latijn, regels verschillend (*F.* 3 *recto* 32), met sign. B—B.ij en D. Zonder reklamen. 4to.

F. recto (*titel, omgeven door vier randen, in den ondersten rand het monogram* H C). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto:* TNaeruolghende es de confirmatie ende taux ghe- // stelt / vpden sallaris / *enz. F.* 10 *recto, regel* 17: Datum in domo nostra abbatiali, monasterij // nostri de afflighem' sita in oppido Alostēñ dicte Cameraceñ. // diocesis, Anno Domini millesimo quingentesimo tregesimo // sexto. Mensis Iunij die duodecima *enz. . . . regel* 24: Gheprent te brugghe by Hubrecht de // Croock. Ende men vint die te copen // tot symon vander muelen by sinte // Donaes kercke op den Burch // *F.* 10 *verso:* (*Drukkersmerk* // Tlant vanden // ✱ vrijen ✱ // *omgeven door dezelfde randen*).

Bibl. Gent.

STRIJDT, DEN, van Pavye. Antw., W. Vorsterman, 1525. 17 Maart. 4to. 1048.

¶ Den strijdt gheschiet // ouer tgheberchte voer de // stadt van Pauye den xxiiijdach van Februario // int iaer. M.ccccc. ende. xxv. // ✠ // (*Houtsneê, waarop*: Plvs ovltre.) //

4 bldn., Goth., regels verschillend (bl. 2 27), zonder sign. Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso* (*twee houtsneden*). *F.* 2 *recto*: Den strijdt gheschiet // ouer tgheberchte *enz.* *F.* 4 *verso:* ¶ Gheprent Tãtwerpen butẽ die camerporte indẽ // gulden een horen bi mi Willem Vorstermã // Int iaer ons heeren. M. ccccc. xxv. // den xvij dach van meerte. // (*Drukkersmerk*, v. H. n°. 1.)

Bibl. Gent.
Bibl. Thysius, Leiden.
Bibl. Belg.

BONAVENTURA, Wyngaert van S. Franciscus. Antw., H. Eckert van Homberch, 1518. 12 Dec. folio. **1049.**

D(*xyl.*)En vvijngaert vā Sinte Franciscus vol // schoonre historien / legenden / ende duechdelijcke leerin= // ghen allen menschen seer profijtelijck. // (*Houtsneê*) // ¶ Cum gratia et priuilegio. //

428 bldn. (4 ong., gen.: Folio. I–Fo. CCCC xviij. en 6 ongen.), Goth., 2 kol., 41 regels, met sign. aij en A—Ziij, si.—siij., AAi–ZZiij, Ai–Viij en AAi—DDiij; Zonder reklamen. Folio.

F. 1 *recto* (*titel*, *in rood en zwart*). *F.* 1 *verso*: Dit is die generael tafel vā dese wijngaert // *F.* 2 *recto* (1): ¶ Hier beghint die prologe in dit nae= // volghende boec *enz.* *F.* 5 *recto* (1): HIer beghint sinte Francisc; leuē // gelijc als *enz.* *F.* 428 *recto* (2), *regel* 25: ¶ Gheprent Thantwerpen binnen // die Camer poorte Int huys vā Delft // bi mi Hendrick eckert van hom-berch // Int iaer ons heeren. M. CCCCC. eñ // xviij. Op den. xij. dach vā December. // *F.* 428 *verso* (*blank*).

K. B.
Museum Meerm.-Westr.
Mij. Ned. Letterk.
Bibl. Gent.

LUDOLPHUS DE SAXONIA, Leven van Jesus. Antw., Cl. de Grave, 1521. 7 Sept. folio. 1050.

Dit es dleuē ons // heeren Jhesu cristi .·. // Derdewerf gecorrigeert eñ verbetert Met schone moralizaciē eñ gheeste // like leeringen eñ deuote meditaciē. Eñ achter elck capittele is een deuoot // gebet ghestelt. Oeck sijn hier noch toe ghedaē alle die Epistolen van den // geheelen iare met haer glose eñ verstādelike exposicie elc op sijn Euāgelie // dienēde. de welcke noyt gheprēt en warē hoe wel dattet op somige boeckē // ghestelt is gheweest. Oeck heeft desen boec int beginsel twee tafelē. die ee // ne ō die capittelē des boecx te vinden. Eñ die and' om alle de Epistolen eñ // Euāgeliē vandē sondagen eñ heylige dagen des gheheelē iaers te vindē. // (*Twee kleine houtsneden, afgewisseld door drie randen*) //

280 bldn. (6 ongen. en 273 gen.: Folio. I.—Fo. CC. lxxij. en 1 ongen.), Goth., 2 kol., 44 regels, met sign. Aij—Aiij, Ai—Ziij en Aai—Yyiij; Zonder reklamen. Met houtsneden. Folio.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart, de eerste twee regels in xylogr.*) *F.* 1 *verso* (1): ¶ Hier beghint die eerste tafele ō al die ca= // pittelē des geheelē boecx te vindē // *F.* 7 *recto* (1): H(*xyl.*)ier begī // net god // te loue / // ende ter // eerē der // iōcfrou= // wē *enz.* *F.* 279 *verso* (2), *regel* 16: Eñ is nv lestwerf verbetert eñ gheprēt // in die vermaerde Coopstadt vā Antwerpē // Binnen die camer poorte In onser lieuer // vrouwen Pant / bi mi Claes de graue. Int // iaer ons heeren. M. CCCCC. ende. XXi. // den. vij. dach van September. // *F.* 280 (*blank*).

Bibl. Gent.

ONTSEGGHE, DEN, van den Coninck van Vranckrijk. (Antw., A. van Berghen). 1528. 4to. 1051.

Den ontsegghe vandē // Coninck van Vranckrijck ende // Engelant / aen die Keyserlijcke Maiesteyt onsen // Heere / met zijn Antwoort. // (*Houtsneê, daaronder: Wapen van Karel V waarboven:* Plvs Ovltre, *links:* Anno // domini // M. D. // xxviij. // *rechts:* ¶ Cum // priuile= // lio Re= // gio.) //

12 bldn., Goth., 55 regels, met sign. B—C; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso*: ¶ Den ontsegghe van den Coninck van // Vranckrijck *enz.* *F.* 12 *recto*, *regel* 15: *F.* 12 *verso* (*Wapen van Karel V en van Spanje*) ¶ Dese boecken salmen vinden te coope / in dye Camer- // strate int guldē Missael / ende zijn ghedaen // int Iaer ons Heeren. M. D. // XXviij. // ❦ // *F.* 12 *verso* (*Wapens van Karel V en van Spanje*).

Bibl. Gent.
Bibl. Belg.

ELUCIDARIUS CARMINUM. (Deventer, Th. de Borne, z. j.) 4to. 1052.

✠ Elvcidarivs Carminum & Historiarū // continens varias poetarum fabulas Historias // Prouintias vrbes Insulas Fluuios et // Montes illustres Et est hoc op; // denuo recognitū ac diligen // ter a suo auctore emen // datum quibusdam // etiam additis // ✠ // (*Houtsneê*) //

52 bladen, Goth., 43 regels, met sign. Aij—Kij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso*: ¶ Prefatiò // C Vm pmulta quottidie in lucem prodeant elegantia carmīa a // doctissimis ingenijs *etc.* *F.* 52 *recto*, *onderaan*: Finis // *F.* 52 *verso* (*Houtsneê*).

K. B.
Bibl. Dev.

PLINIUS SEC., C., Duae praefationes. Ed. I. Murmellius. Dav., Th. de Borne, z. j. 4to. 1053.

In hoc libello ꝓtenta C. Pli // nij. Secūdi p̄fatiōes due. Altera ad Titū // suū Vespasianū: qua apd' latinos // Auctores nihil cēset' eruditius ī // iīpm op; Naturalis historię // p̄lusa. Altera ī septimū vo // lumē. q̄ hoīm determi // natioēm auspicat' // miserias eorus // pauc; ꝓplexa // Prętterea & // caput. // xxij // li= // bri decimi q̄rti de vitāda ebrietate // ✠ //

Ioānes murmelli; iuueni bonar; artiū studioso. // Castigata vides duo pulchra proemia Plini. // Quę sunt doctrinę fruge referta bona //

6 bldn., Goth., 30 regels, met sign. Aij—Aiij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso* ¶ C. Plinius Secūdus Nouoto. vespasiano suo // Salutem. // *F.* 6 *verso*, *regel* 7: Prostant Dauētrię ī ędibus Theodorici de Borne //

Bibl. Dev.

CICERO, M. T. — Oratiunculae elegantiores ex div. M. C. epistolis. (Dev., Th. de Borne, z. j.) 4to. 1054.

Oratiuncule elegantiores // magis recognite ex diuersis Marci Cicero= // nis epistolis quas si q's memoriter edis // ceret. et linguā suā & stilus ad illaz // effigiem formam qs deflecte // ret: disceret facile quod // iuuenes maxime // spectabiles // reddit ∴ // (*Houtsneê*) //

8 bldn., Goth., 40 regels, met sign. Aij—Bij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso*: ¶ Ego ea die apud pompeum cenaui: *etc.* *F.* 8 *recto*, *onderaan*: . . . valitu // dinem opus sit. // *F.* 8 *verso* (*blank*).

Bibl. Dev.

HESE, JOH. DE, Itinerarius per diversas partes mundi. (Dev., Jac. de Breda), z. j. 4to. 1055.

Itinerarius Ioānis de // Hese presbiteri a Hierusalē describēs dispōnes // terrarū insularū montiū & aquarū. ac etiā q̄dam // mirabilia & pericula p diuersas ptes mūdi cōtin // gētia lucidissime enarrans //

Tractatus de. x. natōibꝫ & sectis christianorum // Epl'a Ioānis soldani ad Piū papam scd'm // Epl'a respōsoria Pij pape ad soldanum. // Ioānis presbiteri maximi // Indorū & ethiopū christianorū Impatoris & pa= // triarche Epl'a ad Emanuelem Rhome guberna // torē de ritu & moribus indorū deqꝫ eius potētia // diuitijs & excellentia // Tractatus pulcherrimꝫ de situ & dispositione // re= // gionū & insularum totius indie. Necnō de rerū // mirabiliū ac gentium diuersitate //

22 bldn., Goth., 37 regels, met sign. Aij—Dij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: Itinerarius Ioānis de // Hese presbiteri Traiectēsis diocesis a Hierusalē p di // uersas partes mundi *etc.* *F.* 20 *verso*, *regel* 22: ¶ Sequitur alius Tractatus de situ & dispositione ac sta // tu Indie. // *F.* 21 *recto*: (I)Ndia oriētalis est re // gio alia *etc.* *F.* 21 *verso*, *regel* 25: ¶ Expliciūt duo tractaculi (*sic*) de mira // bilibus rerum totius Indie ac p'ncipe // eorū presvitero Ioanne. // *F.* 22 (*blank*).

Bibl. Dev.

BAPTISTA MANTUANUS, De patientia. Dav., A. Paffraet, 1515. Jan. 4to. 1056.

Baptistae Mantuani Car // melitę de patientia aurei libri tres. // ¶ Seruatij Agrippini in F. Baptistę de pa= // tientia libros Hexastichon // Vt rapidos animi motus contemnere difcas // Et clades *etc.* 6 *regels.* // ¶ Patiens esto. et beatus efficiere. // Venundantur Dauentrie // in ędibus Alberti Paffraed //

90 bldn., Goth., 31 regels, met sign. Aij—Siij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). Fol. 1 *verso*: ¶ Reuerendi Fratris Baptistę mantuani // Carmelitę Theologi ad Carolus Anto- // nium Fantucius patricius Bonoñ. // Isagoges *enz.* ... *F.* 3 *recto*: ¶ Venerandus Frater Baptista Mantuanus // Carmelita Frāsisco Fātucio. S. P. D. // *F.* 4 *recto*: Liber Primus // ¶ Venerādi fratris *enz.* *F* 89 *verso*, *regel* 11: ¶ Excusum est hoc opus egregium Dauentrię in ędi= // bus Alberti Pafraet Anno Redēptoris nostri // Millesimo Quingentesimo Decimo= // q̄nto Mense Januarij // .:. // *F.* 90 (*blank*).

Bibl. Dev.
Bibl. Hamburg.

BAPTISTA MANTUANUS, De orbium coelestium motoribus. Dav., Th. de Borne, z. j. 4to. 1057.

F. Baptiste Man // tuani Carmelite libellꝫ ex pane // gyrico Roberti Seuerena= // tis desumptꝫ ī quo graphi // ce depīgit'. qs cęlestis il // liꝫ machinę. tā variū // tāqs mirabilē mo // tū dirigat ac // regat. // ✠ // Venūdantur Dauētrię in ędi // bus Theodorici de Borne. //

8 bldn., Latijn, 23 regels, met sign. Aii—Bii; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel, in den bekenden houtsneérand*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: de orbiū coelestiū motoribꝫ // Q(*xyl.*)Vis mouet hos orbes *etc.* *F.* 7 *verso*, *onderaan*: Finis. // *F.* 8 (*blank*).

K. B.
Bibl. Dev.

VIRGILIUS, Aeneidos liber VII. Dav., A. Pafraet, 1514. Sept. 4to. 1058.

P Wergilii M. Aenaei= // dos liber septimus ex codice Vergilia= // no Ioannis Baptiste Egnatij // veneti opera examussim re // cognito cum argu= // mento // .ꝯ. // Iohannis Peringij Buriccensis ad // studiosum adulescentes decastichon // Assiduis *etc.* (10 *regels*) // τέλος // ☾ Macrobius in quinto satur= // nalium libro // Post hec *etc.* (5 *regels*) //

16 bldn., Goth., 29 regels, met sign. Aij—Ciiij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso*: ☾ Adilon // Septimus Aeneam reddit fatalibus aruis // ☾ Modestini iurisconsulti Argumentum vij. // *F.* 2 *recto:* ☾ P. Vergilij. Maronis Aeneidos // Liber septimus // *F.* 16 *recto*, *regel* 8: ☾ Impressus Dauentrie in edibus Alberti Pa // fraet Anno a virginis partu. M. D. Xiiij // mense Septembri // .ꝯ. // *F.* 16 *verso* (*Houtsneé*, *waarop* Caritas *en* Oratio) //

Bibl. Dev.

STELLA CLERICORUM. (Dav., Jac. van Breda, c. 1500). 4to. 1059.

Stella clericorū cuilibet // clerico summe necessaria // In qua valde pulchra legentibus proponuntur //

14 bldn., Goth., 35 regels, met sign. Aa iij—Bb iij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso*: Stella // Tractatus (qui stella clericoꝝ d'r) feliciter incipit // (Q) Wasi stella *etc.* *F.* 14 *recto*, *regel* 13: Finit stella clericorū feliciter. // In laudem libelli // *etc.* *F.* 14 *verso* (*blank*).

Bibl. Dev.

MANCINELLUS, A., Versilogus. (Dav., Th. de Borne, 1509). 4to. 1060.

A(*xyl.*)Ntonii Mancinelli Ve // literni Versilogus. ab innumeris // pene mendis (quibus hactenus // scatebat) repurgatus: cū ab // solutissimis Ioīs Mur= // mellij cōmentarijs: // ad vnguē casti= // gatis .·. . // ¶ Iosephi Horlennij Segenensis ad pue= // rum poeticę artis studiosum. // Hexastichon // Vt tibi chare puer *etc.* (6 *regels*) //

20 bldn., Goth., 39 regels, met sign. Aij—Dij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso:* ¶ Ioannes Murmellius Ruremundensis Petro // Nehemeo Drolshagio ... *regel* 18: Vale ex vrbe Monasteriensi octauo calendas Februarij. // Anno salutis nostre supra millesimum quingentesimo nono // *F.* 2 *recto*: ¶ Antonius Mācinellī Inclyto adolescēti Ioāni Mi= // chaeli de bonis augurijs. *etc.* *F.* 18 *recto*, *regel* 23: ¶ Aeneas Siluiī dño Guilhelmo de lapide militi lite // rato *etc.* *F.* 20 *recto*, *onderaan*: Finis // *F.* 20 *verso* (*blank*).

Bibl. Dev.

SENECA, L. A., Thebais. (Dav., Th. de Borne), z. j. 4to. 1061.

Lvcii Annei Senece tra // gicorum Clarissimi Tragendia // quae Thebais inscribit'. // Lubberti Alexandri Meppensis epigramma // ad studiosam iuuentutem. // Si te grandiloquos *etc.* (10 *regels*) //

14 bldn., Latijn, 28 regels, met sign. Aii—Cii; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: Thebais. // Thebaidis interlocutores. // *etc.* *F.* 14 *recto*, *regel* 11: Finis Thebaidi deest. // *F.* 14 *verso* (*blank*).

Bibl. Dev.

SENECA, L. A., Thyestes. Dav., Th. de Borne, z. j. 4to. 1062.

L. Annei Senecae Tra // goedia secunda. que Thye // stes inscribit'. per Eras // mū Roterodamū // p'stinę integri // tati restitu // ta. // Venundātur Dauentrię in aedi // bus Theodorici de Borne. //

20 bldn, Latijn, 29 regels, met sign. Aii—Dii; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*, *in den bekenden houtsneêrand*). *F.* 1 *verso:* Tragoedia secūda // Tragoedia secunda: quę inscribit' Thyestes // *etc.* *F.* 20 *verso*, *onderaan*: Finis. //

Bibl. Dev.

CICERO, M. T., Paradoxorum libellus. Dav., Th. de Borne, 1519. 7 Mei. 4to. 1063.

Marci Tullii Cice // ronis parado // xorum libellus. sa= // luberrim; do // cumentis // lōge re // fer // tissimus //

10 bldn., Goth., 29 regels, met sign. Aij—Bij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*, *in houtsneérand*, *links het monogram van den drukker*, *onderaan het wapen van D.*) *F.* 1 *verso*: M. T. Ciceronis. paradoxorum // libellus. *etc.* *F.* 10 *verso*, *regel* 3: ¶ Excusum est hoc opus in officina. // literatoria Theodorice. Borne. An= // no ab humanato deo M. D. xix. Pri= // die Ascensionis domini. //

Bibl. Dev.

VIRGILIUS, Georgica. Dav., Th. de Borne, 1514. 27 Dec. 4to. 1064.

Georgicorum Pu. Vergilii // Maronis liber cum nouo com // mentario iā rursus recōg // nitus ab Hermāno // Torrentino. // ✠ // Pastor qui fueras pastos ad aratra iuuēcos // Tityre coge tuos *etc.* (6 *regels*) // (*Houtsneê*) //

72 bldn. (1 ongen., gen.: pag.ij—pag. lxx. en 2 ongen.) Goth., regels verschillend (Ei 39), met sign. Aij—Oij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso*: Liber primus // (G)Eorgica vocantur *etc.* *F.* 2 *recto:* Georgicorū. pag. ij // Pub. Vergilii Maronis // *etc.* *F.* 70 *recto*, *onderaan*: ◖ Faustus Georgicorum // Finis // ◖ Sequitur tabula // *F.* 70 *verso*: Tabula // *etc.* *F.* 71 *verso*, *regel* 23: ◖ Georgicorum Vergilij opus visum reuisūqꝫ // denuo legibiliqꝫ (vt vides) caractere Da // uentriq Industria Theodorici de // Borne ciuis eiusdem exara // tum. Anno a natiuitate // dñi. M. D^c^. Xiiij. Sex. // Kalen. Ianu. // ✠ // Cognosce teipsum: et ne quid nimis // *F.* 72 *recto* (*blank*). *F.* 72 *verso* (*Houtsneê*).

Bibl. Dev.

GERALDINUS, A., Bucolica. Dav., J. de Breda, 1508. 28 Aug. 4to. 1065.

Bucolica Antonii Geral // dini poetę laureati et protho // notarij apostolici // (*Houtsneê: de vier evangelisten en de letters* I. H. S.)

22 bldn., Goth., 31 regels, met sign. Aij—Dij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso*: ¶ Antonij Geraldini poete laureati Prothono= // tarijqꝫ apostolici *etc.* *F.* 2 *recto*: Aegloga prima de saluato // ris nostri natiuitate *etc.* *F.* 21 *verso*, *regel* 10: ¶ Impressum Dauentrie per me Iacobū de Bre // da Anno domini. M. CCCCC. vij. In profesto // decollationis Ioannis baptiste .·. // *F.* 22 *recto*: ¶ Auctor carminis de seipso Epigramma // Tres mihi dant *etc.* *F.* 2 *verso* (*blank*).

Bibl. Dev.

BARTHOLOMEUS COLON., De septenis doloribus virg. Marie. Dav., Jac. de Breda, 1514. 6 Nov. 4to. 1066

Magistri Bartolomei Colo // niensis libellus. Elegiacus de septenis // doloribus Illustrissimę ac glorio // sissimę virginis marie. // Cum quorūdam difficiliuʒ // vocabulorum. Atqʒ obscuriorum pas= // suū accuratissima ac luculētis= // sima expositiōe. Incipit // feliciter. // .ʒ. // ¶ Ioannes Murmellius Ruremundensis // Lectori ex tempore // Septenos marię *etc.* (6 *regels*).

16 bldn., Goth., 22 en 30 regels, met sign. Aij—Dij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: ¶ Ad lectorē exhortatio // *F.* 16 *verso*, *regel* 29: ¶ Finis huiʒ operis Impressū Dauētrie per me // Iacobū de Breda. Anno dñi M. d. decimo // quarto octauo Idus Nouēbris //

Bibl. Dev.

TERENTIUS, Andria. Dav., A. Pafraet, 1512. 15 Juli. 4to. 1067

Andria Terentii Comici // Lepidissimi //

28 bldn., Goth., 21 regels, met sign. Aij—Eij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso*: Acta ludis Magalēsib}. M. Fuluio. & M Gla // brione Aedilibus *etc.* *F.* 2 *recto*: ¶ C. Sulpici Apollinaris Periocha // Trimetri Iambici // *F.* 28 *recto*, *onderaan*: ¶ Impressum Dauētrie p̄ me Albertū pafraet in diui // sione apostolorum Anno. M. d. xij. // *F.* 28 *verso* (*blank*).

Bibl. Dev.

ESOPUS MORALISATUS. Dav., J. de Breda, 1500. 23 Oct. 4to. 1068

Esopus moralisatus cū // bono cōmēto Itex textus // de nouo emendatus cum glosa interliniali. //

40 bldn., Goth., regels verschillend (Bi=41), met sign. Aij—Fiiij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: Liber esopi // (g) Recia disciplinarū // mater *etc.* *F.* 39 *verso*, *regel* 19: ¶ Esopus fabulator preclarissimus cum suis moralisati // onibus ad nostri instructionem pulcerrime appositis. Im= // pressus Dauentrie per me Iacobum de Breda. Annodomi // ni. M. CCCCC. ipso die sancti Seuerini ēpi. // *F.* 40 (?)

Bibl. Dev,

G (*xyl.*) Rammati // ca Nicolai // Perotti Saxoferra // tēsis. Sipontini an // tistitis latinę elegā // tię facile principis // ab Ioanne Murmellio diligenter recog= // nita. et marginarijs passim adnotamen // tis exornata. atqꝫ integritati (quū mutila // ta p'us ędita fuisset) restituta // (*Ornament, waarin de spreuk van Jan Seversz.:* Lof God van al) // ❦ Ad puerū latīe lingue studiosum // Ioānis Murmellij Ruremūdēsis // Epigramma // Hūc euolue librū. *etc.* (6 *regels*) // ❦ Eme et impēdio gaudebis // ex secunda emissione //

78 bldn. (1 ongen., gen.: Fol. ij—Fol. lxxiij en 5 ongen.), Goth., 48 regels, met sign. Aij—Qij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel, in rood en zwart, omgeven door houtsneéranden*). *F.* 1 *verso*: ❦ Marcus Antonius Sabellicꝫ // in latīe linguę reparatōe // *F.* 2 *recto*: De litteris Fol. ij // ❦ Nicolai Perotti pōtificis Sipōtiui ad Pyrrhū // Perottum *etc.* *F.* 73 *recto*, *onderaan*: ❦ Sequitur tabula // *F.* 78 *recto* (2), *regel* 15: ❦ Cognosee teipsum & // nequid nimis // ✠ // *F.* 78 *verso* (*Houtsneé, Maria op den sikkel*).

Bibl. Dev.

MANCINELLUS, A., Vocabularius. Dav., J. de Breda, 1505. 17 Juli. 4to. 1070

Antonii Mancinelli viri // doctissimi Vocabularius vtilissimus de florib; // nominū hoc est vocabulis electis: fere omnia vo // cabula scitu dignissima continens. // (*Houtsneê: de evangelisten*) //

50 bldn., Goth., 31 (en 30) regels, met sign. Aij—Hij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: ¶ Flores Mancinelli // ¶ Antonij Mācinelli viri doctissimi Vocabulari // us *etc.* *F.* 50 *recto*, *onderaan*: Finiunt carmina de floribus. Impressum // Dauentrie per me Iacobum de Breda. Anno // dñi. M. CCCCC. v. xvii. mēsis Julij. // *F.* 50 *verso* (*blank*).

K. B.

Bibl. Dev.

Hesiodi Ascrei Poete Georgicor̃ libri duo // dicti ἔργα καὶ ἡμεραὶ id est opera et dies // Nicolao Valla interprete. a // mendis q'bus scatebant // emendati repurga // tiqs. // .:. // (*Houtsneê, omgeven door Griekische spreuken*) //

18 bldn., Goth., 29 regels, met sign. Aij—Cij; Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F.* 1 *verso*: ¶ Ioannes Aedicollius Aprip= // pinus Lectori Foelicitatem. // *F.* 2 *recto*: ¶ Pio Secundo Pontifici // Maximo Nicolaꝫ // Valla. // *F.* 17 *verso*, *regel* 12: ¶ Albertus Paefraet Hesiodi Georgicon Anno // a natiuitate Christi optimi maximi M. D. de // cimo tercio: Xij Kalendas Nouembres // Dauentriae imprimebat // vsui studiosorum // ¶ Cognosce te ipsum: et: Ne quid nimis. // *F.* 18 *recto* (*blank*). *F.* 18 *verso* (*Houtsneê*).

Bibl. Dev.

HIERONYMUS, S., Vita Pauli. Dav., A. Pafraet, 1513. 14 Mei. 4to. 1072

Vita Pauli primi Ere // mite per sanctum Hieronymum con= // scp'ta vna cum vita diui Anto= // nij per Mapheum Ve= // gium Landen // sem // .;. // (*Houtsneê*) //

16 bldn., Goth., 28 regels, met sign. Aiij (*staat foutief* Ciij) - Ciiij (*staat foutief* Aiiij). Zonder reklamen. 4to.

F. 1 *recto* (*titel*). *F* 1 *verso* (*blank*). *F.* 2 *recto*: ¶ Prologus gloriosi Hieronymi presbiteri // in vitam sancti Pauli primi heremite // *F.* 6 *recto*: ¶ Vita diui Anthonij ad sanctissimū dominū // Eugenium papam *etc.* *F.* 16 *recto*, *regel* 19: Excusum Dauentrie in offici= // na literatoria Alberti paf // raet An. M CCCCC // Xiii Pridie idus // Maij .;. // *F.* 16 *verso* (*Houtsneê*).

Bibl. Dev.

THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY

ASTOR, LENOX AND
TILDEN FOUNDATIONS.
R 1911 L

a.

CR

JAN 1 1 1935